
Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Aneta Dvořáková

PRÁVNÍ ÚPRAVA MYSLIVOSTI

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc.

Katedra: Práva životního prostředí

Datum vypracování práce (uzavření): srpen 2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V

dne

podpis

Poděkování

Touto cestou bych chtěla vyjádřit své poděkování vedoucímu diplomové práce Prof. JUDr. Milanu Damohorskému, DrSc. za poskytnuté rady a připomínky při zpracování této práce.

Obsah

I. Úvodem.....	5
II. Historie právní úpravy myslivosti na našem území	7
1. Stručný přehled vývoje myslivecké legislativy	7
2. Zákon o myslivosti z roku 1947.....	7
3. Zákon o myslivosti z roku 1962.....	9
III. Výkon práva myslivosti dle stávající právní úpravy	11
1. Obecná charakteristika zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti	11
2. Tvorba a využití honiteb	13
2.1 Obecné zásady pro tvorbu honiteb a minimální výměra honitby.....	13
2.2 Uznání honitby	16
2.3 Změna a zánik honitby.....	22
2.4 Využití honiteb.....	24
2.5 Smlouva o nájmu honitby.....	27
2.6 Honební společenstvo.....	30
2.7 Shrnutí.....	37
3. Ochrana myslivosti a přírody	38
3.1 Shrnutí.....	43
4. Lov zvěře.....	44
4.1 Shrnutí.....	49
5. Chov zvěře	50
5.1 Shrnutí.....	55
IV. Další související vybrané problémy	56
1. Škoda způsobená užíváním honitby, zvěří a na zvěři	56
1.1 Odpovědnost uživatele honitby.....	58
1.2 Škoda způsobená zvěří	59
1.3 Náhrada škod způsobených na zvěři.....	60
1.4 Trestný čin pytláctví.....	61
2. Státní správa myslivosti	66
2.1 Orgány státní správy myslivosti	74
2.2 Dozor v myslivosti.....	76
2.3 Podpora mysliveckého hospodaření a spolkové myslivosti.....	77
3. Srovnání české a bavorské právní úpravy myslivosti	77

V. Závěrem	82
Použitá literatura	85

I. Úvodem

Česká myslivost se v současnosti opírá o dlouhodobé tradice, které vycházejí již z období Rakousko-Uherska a její výsledky byly mnohokrát oceněny daleko za našimi hranicemi. Zmínit je nutno i skutečnost, že i v období socialistického Československa zůstala na vysoké úrovni. V posledních deseti letech ale často slýcháme ve sdělovacích prostředcích o nemorálnosti, nehumánnosti a nepotřebnosti lovu zvěře.¹ Avšak je si třeba uvědomit, že myslivost není jen lov, ale hlavně chov zvěře a její ochrana. Dávno již neplatí, že myslivost je pouze zábavou a výsadou bohatých. K negativnímu obrazu myslivce ve společnosti přispívají některé medializované porušení myslivecké legislativy, etiky, neopatrné zacházení se zbraní, nepřikladný způsob občanského života či pytláctví ve vlastních řadách myslivců.

Co v dnešní době dle mého názoru chybí, je zachování úcty k tradicím, myslivecké nadšení a nezištnost. Myslivost si musí najít u laické veřejnosti pochopení a myslivci budou muset zdůvodnit její nezastupitelný význam pro společnost. Při diskuzích okolo tvorby současného zákona o myslivosti se ozývaly hlasy z úst poslanců i v tom smyslu, že myslivost je zbytečná a že se bez ní obejdeme.² Toto je samozřejmě zcela absurdní představa, neboť zrušení mysliveckého hospodaření se zvěří, péče o ní, jakož i lovu by mělo nedozírné a katastrofální následky; došlo by k přemnožení a naopak k likvidaci některých druhů zvěře a ke vzniku obrovských škod. Účelem této diplomové práce je tak poukázat na tu skutečnost, že myslivost sama o sobě má nezastupitelnou funkci a nelze jí ničím nahradit. Jednotlivé kapitoly dále ukazují, že její právní regulace je nevyhnutelná.

Právní úprava myslivosti je oblastí velice rozsáhlou a toto téma dalece překračuje možnosti a rozsah diplomové práce, neboť na myslivost se můžeme dívat z různých úhlů pohledu. Proto jsem byla nucena soustředit se pouze na stěžejní otázky bezprostředně související s výkonem práva myslivosti, a to na tvorbu a využití honiteb, ochranu myslivosti a přírody, lov a chov zvěře. Dále se zabývám několika vybranými souvisejícími problémy, jako je odpovědnost za škody v myslivosti, státní správou na úseku myslivosti a srovnáním české právní úpravy s úpravou německou (bavorskou).

---

¹ Viz Feuereisel, J., Libosvár, F.: *Obrana myslivosti*, Myslivost, Praha, 2009, str. 4.

² Viz Hanzal, V.: *Poslání a význam myslivosti*. In: *Myslivost – její poslání a význam v kulturní krajině*. Sborník referátů, České Budějovice, JČU, 2003, str. 5.

Abychom věděli, kam kráčíme, musíme vědět, odkud jsme přišli. Z tohoto důvodu považuji za nepostradatelnou součást své diplomové práce zařazení analýzy předchozích právních úprav myslivosti na území České republiky, neboť je zde vidět právě vývoj jednotlivých institutů mysliveckého práva v proměnách věků.

Aby neměla práce popisný charakter, snažila jsem se do ní začlenit vlastní názor na uvedenou problematiku opřený o mé poznatky z myslivecké praxe. Rovněž jsem v rámci možností uváděla judikaturu Nejvyššího a Ústavního soudu vztahující se k dané problematice. Závěr diplomové práce pak obsahuje některé návrhy změn de lege ferenda, které by bylo dle mého názoru vhodné v zákoně o myslivosti provést.

Problematika právní úpravy myslivosti je velice rozsáhlá a její zcela komplexní zpracování včetně přesahů do jiných právních odvětví přesahuje možnosti diplomové práce. Proto těžiště této práce spočívá především v analýze právní úpravy myslivosti dle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti. Avšak v jednotlivých kapitolách nalezneme odkazy a vazbu na další právní odvětví veřejného i soukromého práva.

II. Historie právní úpravy myslivosti na našem území

---

1. Stručný přehled vývoje myslivecké legislativy

První zmínky o právní regulaci myslivosti na našem území lze nalézt již na konci prvního tisíciletí; dle pramenů vydal kníže Boleslav I. okolo roku 950 právní normy týkající se myslivosti. V počátcích středověku dochází ke kodifikaci práva lovu jako práva věcného (dominikálního), což znamená, že nesouviselo s vlastnictvím půdy, nýbrž jeho výkon náležel výhradně panovníkovi. Po roce 1848 dochází v Rakousku k rozvoji myslivecké legislativy, jakož i k prvnímu zakotvení minimální výměry honitby.³⁴ Pro Čechy byl rozhodující honební zákon č. 49 české z.z. z 1. června 1866. Po vzniku Československé republiky v říjnu 1918 převzal nový stát na základě zákona č. 11/1918 Sb. (recepční normy) dosavadní právní předpisy. Po celé období první československé republiky platily tak rakouské recipované právní normy a právní úprava tak zůstala nadále roztržštěná.

Po zřízení Protektorátu Čechy a Morava bylo snahou okupantů, aby co nejvíce přiblížili organizaci výkonu myslivosti stavu v Říši. Nové předpisy byly vyhlášeny dne 1. dubna 1941 a ještě téhož dne nabyly účinnosti. Jednalo se o vládní nařízení č. 127/1941 Sb., o myslivosti a vládní nařízení č. 128/1941 Sb., kterým se provádí vládní nařízení o myslivosti a o nařízení říšského protektora z 31. března 1941 (Věstn. ř. prot. s. 115) o myslivosti v Protektorátu Čechy a Morava.⁵ V této souvislosti je nutné zdůraznit, že tyto právní předpisy představovaly zásadní změnu myslivecké legislativy u nás⁶

2. Zákon o myslivosti z roku 1947

---

³ Blíže k tomu Soukup, T., Pivrnec, R.: Zákon o myslivosti, Praha, Československý kompas – Orbis, 1948, str. 8; Šťastný, J.: Dějinný vývoj československé myslivosti. In: Mottl, S.: Myslivecká příručka, 2. přepracované vydání, Praha, Státní zemědělské nakladatelství, 1970, str. 7.

⁴ Viz Novák, R.: Myslivecké právní normy na současném území České republiky. In: Hromas, J. a kol.: Myslivost, Písek, Matice lesnická, 2000, str. 37.

⁵ Viz Soukup, T., Kánský, Z.: Nové předpisy o myslivosti, Praha, V. Linhart, 1941, str. 2.

⁶ Např. Šťastný, J.: Dějinný vývoj československé myslivosti. In: Mottl, S.: Myslivecká příručka, 2. přepracované vydání, Praha, Státní zemědělské nakladatelství, 1970, str. 9, nebo Rakušan, C.: Základy myslivosti, Praha, Státní zemědělské nakladatelství, 1979, str. 15.

Zásadní změny a moderní pojetí mysliveckého práva, které s sebou přinesly výše uvedené protektorátní předpisy, byly důvodem, proč také nebyly zrušeny ihned po osvobození, nýbrž platily až do vydání nového zákona v roce 1947.

Ten nabyl účinnosti 1. ledna 1948 a platil pro celý stát až do počátku let šedesátých. Kromě definice práva myslivosti uvádí také definici myslivosti samé, tedy jako hospodářskou a kulturní hodnotu, která je odvětvím zemědělské a lesní prvovýroby. Náplní myslivosti bylo sledování řádného chovu, ochrany a lov zvěře, jakož i hospodářské zhodnocení ulovené zvěře.⁷ Jedním ze zásadních rozdílů oproti předchozí právní úpravě byla skutečnost, že zvěř byla rozdělena do dvou skupin, a to na zvěř užitkovou a zvěř škodnou; obě skupiny se dělily dále ještě na zvěř srstnatou a zvěř pernatou. Od dřívějšího rozlišování na zvěř vysokou a drobnou bylo upuštěno. Na rozdíl od předchozí úpravy neobsahoval tento zákon vymezení honebního pozemku, nýbrž uváděl taxativní výčet pozemků nehonebních; nehonební pozemky nebyly započítávány do výměry honiteb.⁸ Tento zákon stanovil, že právo myslivosti mohlo být vykonáváno v honitbách společenstevních, sloučených honitbách společenstevních nebo v honitbách vlastních a v oborách, a to dle uznaných mysliveckých zásad.

Oproti předchozí úpravě pocházející z období Protektorátu bylo záparem zákona o myslivosti z roku 1947 snížení minimálních výměr souvislých honebních pozemků nutných pro uznání honitby.⁹ Souvislé honební pozemky tvořící společenstevní honitbu, musely mít výměru nejméně 150 ha honební plochy. Ve společenstevních honitbách, kde byla dosud chována spárkatá zvěř, mohl krajský národní výbor stanovit nejmenší výměru honiteb na 400 ha. Minimální výměra vlastní honitby činila 200 hektarů.¹⁰

Vlastníci honebních pozemků jedné společenstevní honitby tvořili honební společenstvo, které bylo veřejnoprávní korporací. K jeho orgánům náleželo valné shromáždění, honební starosta a honební výbor. Zákon o myslivosti z roku 1947 poprvé zakotvil funkci mysliveckého hospodáře, který mohl právo myslivosti vykonávat v plném rozsahu. Stejně jako předchozí protektorátní právní úprava stanovil výčet druhů zvěře společně s dobami jejich odlovu a obsahoval ustanovení o plánování chovu a lovu zvěře.

⁷ Viz Kánský, Z.: Zákon o myslivosti, Praha, V. Linhart, 1948, str. 51.

⁸ Viz Novák, R.: Myslivecké právní normy na současném území České republiky. In: Hromas, J. a kol.: Myslivost, Písek, Matice lesnická, 2000, str. 39.

⁹ Viz Novák, R.: Právo myslivosti v minulosti. In: Čechura, V. a kol.: Myslivost a právo, Praha, ORAC, 2000, str. 16.

¹⁰ K tomu blíže: Kánský, Z.: Zákon o myslivosti, Praha, V. Linhart, 1948, str. 66 – 74.

Právo myslivosti mohl vedle mysliveckých hospodářů vykonávat každý, kdo měl platný lovecký lístek a byla-li mu mysliveckým hospodářem vystavena povolenka k lovu (lovecký host).

Pro ochranu myslivosti v honitbě předvídal zákon o myslivosti na každých 500 hektarů ustanovení instituce přísežného mysliveckého personálu, který byl nazýván jako myslivecký hajný. Ten měl status veřejného činitele.¹¹ Zákon stanovil povinnou organizaci myslivců v Československé myslivecké jednotě, čímž jak uvádí Rudolf Novák, „byla zvýšena ochrana myslivosti a odbornost osob vykonávajících právo myslivosti (kdo jednal proti dobrým tzv. mysliveckým mravům, mohl být z ČSMJ vyloučen, a tím ztratil právo na vydání loveckého lístku)“.¹²

3. Zákon o myslivosti z roku 1962

Od šedesátých let minulého století až do nabytí účinnosti nového zákona o myslivosti v roce 2002 upravoval oblast myslivosti zákon č. 23/1962 Sb., který prošel po politických změnách uskutečněných po roce 1989 několika novelizacemi. Poté, co došlo k socializaci českého zemědělství v padesátých letech, zákon z roku 1947 zastaral a bylo ho nutné nahradit zákonem, který by zavedl doktrínu socialismu i do zemědělství. To bylo patrné již z jeho úvodních ustanovení, kdy byla myslivost charakterizována jako odvětví zemědělské a lesní výroby zajišťující podle potřeb socialistické společnosti v souladu se státním plánem rozvoje národního hospodářství řádný chov, zušlechťování, ochranu a lov zvěře, jakož i hospodářské zužitkování ulovené zvěře. Zákon z roku 1962 se od svých předchůdců odlišoval především v tom, že s sebou přinesl změnu v chápání práva myslivosti, které bylo odpoutáno od vlastnictví půdy.¹³ Důsledek toho byl ten, že se větší okruh občanů podílel na řízení myslivosti a na výkonu práva myslivosti. Otevření myslivosti širokému okruhu zájemců sebou samozřejmě neslo pozitiva i negativa.¹⁴ Právo

---

¹¹ Podmínky pro výkon této funkce jakož i jejich činnost upravoval zákon č. 86/1949 Sb. ze dne 23. března 1949 o přísežných hajných k ochraně lesů, polního majetku, myslivosti, rybářství a vod a vodních děl.

¹² Viz Novák, R.: Myslivecké právní normy na současném území České republiky. In: Hromas, J. a kol.: Myslivost, Písek, Matice lesnická, 2000, str. 40.

¹³ Viz Kolda, F.: Myslivost. O lovu, zvěři a zákonech, Praha, Plot, 2004, str. 184.

¹⁴ Jak uvádí dobová literatura: „...zákon a prováděcí předpisy umožnily, aby se na výkonu práva myslivosti podíleli v co největší míře dělníci, rolníci a ostatní pracující ekonomicky aktivní i na odpočinku. Tím je jim umožněno uplatnit ve svém volném čase svoji iniciativu v této zájmové činnosti. ...Členům mysliveckého sdružení bylo umožněno, aby samostatně hospodařili, organizovali i plánovali. Tím se zapojují do řízení

myslivosti bylo možno vykonávat pouze na honebních pozemcích, které okresní národní výbor uznal za honitbu a které měla ve správě nebo užívání socialistická organizace, pokud měly výměru minimálně 500 hektarů. V honitbě bylo přiznáno právo myslivosti pouze státním organizacím a mysliveckým sdružením, které byly povinny spravovat honitbu s péčí socialistického hospodáře a k tomu ustanovit kvalifikovaného mysliveckého hospodáře.

Zákon o myslivosti z roku 1962 posílil vliv státních orgánů (okresních národních výborů) na řízení myslivosti a zvýšil účast Československého mysliveckého svazu na mysliveckém hospodaření.¹⁵ Zákon obsahoval katalog zvěře a stejně jako ten předchozí rozlišoval zvěř na užitkovou a škodnou. Doby hájení a odlovu jednotlivých druhů zvěře byly stanoveny v prováděcí vyhlášce ministerstva zemědělství.¹⁶

Po roce 1989 byl zákon o myslivosti z roku 1962 několikrát novelizován. První novelizace z počátku devadesátých let měly za úkol odstranit politické proklamace z tohoto právního předpisu a umožnit opětovný návrat ke spojení výkonu práva myslivosti s vlastnictvím pozemků, což samozřejmě korespondovalo se změnami v chápání vlastnického práva po společenských změnách provedených po roce 1989. Vedle společenstevní honitby byly tak znovu připuštěny honitby vlastní. Novelizace opět počítala s vytvořením honebního společenstva, které bylo oprávněno honitbu pronajmout na dobu deseti let. K účinnosti smlouvy o nájmu honitby bylo potřeba souhlasu okresního úřadu. Ten dále rozhodoval o uznávání, změně a zániku honiteb, dále jmenoval a odvolával mysliveckého hospodáře, či později ustanovoval mysliveckou stráž či vydával lovecké lístky. Mezi jednu z posledních novelizací zákona o myslivosti z roku 1962 provedenou v devadesátých letech představoval zákon z roku 1999, který upravil způsob ustanovení a pravomoci myslivecké stráže; osoba vykonávající tuto činnost získala statut veřejného činitele (dle nového trestního zákoníku úřední osoby).¹⁷

---

národního hospodářství. Zvyšování úrovně výchovy člověka v kolektivu klade nároky na jeho charakterové vlastnosti. Ti, kteří sledují jiné zájmy, než jaké má socialistická společnost, se sami brzo z kolektivu vyloučí...“. K tomu Rakušan, C.: *Základy myslivosti*, Praha, Státní zemědělské nakladatelství, 1979, str. 17.

¹⁵ Viz Šťastný, J.: *Dějinný vývoj československé myslivosti*. In: Mottl, S.: *Myslivecká příručka*, 2. přepracované vydání, Praha, Státní zemědělské nakladatelství, 1970, str. 10.

¹⁶ Vyhláška ministerstva zemědělství č. 4/1967 Sb. ze dne 19. ledna 1967 o hájení a o době, způsobu a podmínkách lovu některých druhů zvěře.

¹⁷ Zákon č. 238/1999 Sb. (novela některých zákonů týkajících se veřejného činitele).

III. Výkon práva myslivosti dle stávající právní úpravy

---

1. Obecná charakteristika zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti

---

V současnosti je oblast výkonu práva myslivosti upravena v zákoně č. 449/2001 Sb., o myslivosti, který byl připravován od konce devadesátých let. Zákonodárce tak reagoval na skutečnost, že předchozí zákon z roku 1962 i přes provedené novelizace nezohledňoval dostatečným způsobem podnikatelská hlediska, což se projevilo např. ve výši nájemného z honiteb. Jak uvádí důvodová zpráva¹⁸ k tomuto zákonu, „právní úprava po novelizaci provedené v r. 1992 přispěla k negativním úkazům, růstu pytláctví, drastickému snížení jakosti zvěře, u některých druhů i jejich počtu a ke zhoršení životních podmínek zvěře, přičemž ponechání této úpravy v platnosti by zřejmě tuto situaci dále zhoršovalo.“ Novelizace dosud platného zákona o myslivosti z roku 1962 se nedotkla pojetí i členění zákona, který tak působil ve srovnání s právními úpravami jiných odvětví či činností stále archaicky. Jako příklad lze uvést nevyřešený vztah jednotlivých rozhodnutí ve vztahu ke správnímu řádu. Důvodová zpráva tak označuje dosavadní úpravu za nejasnou, rozpornou a nekonformní s ostatními předpisy.

Současný zákon o myslivosti nabyl platnosti 27. listopadu 2001 a jeho účinnost byla stanovena na 1. červenec 2002. Výjimku tvořilo ustanovení § 45 odst. 1 písm. l), které nabylo účinnosti dnem vstupu České republiky do Evropské unie a ustanovení § 45 odst. 1 písm. w), které nabylo účinnosti dnem 31. prosince 2010. Jedná se rozšíření zakázaných způsobů lovu (použití poloautomatických nebo automatických zbraní se zásobníkem schopným pojmout více než 2 náboje a použití olověných brokových nábojů k lovu vodního ptactva). Nový zákon o myslivosti byl za období osmi let jeho účinnosti mnohokrát novelizován. Bylo to např. zákonem č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů; zákonem č. 59/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů; zákonem č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony; zákonem č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění

---

¹⁸ Důvodová zpráva k návrhu zákona o myslivosti z 8. prosince 2001, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, sněmovní tisk 788/0.

zaměstnanců; zákonem č. 296/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony v souvislosti s jeho přijetím; zákonem č. 24/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony; zákonem č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech; zákonem č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu.

Pokud bychom měli srovnat strukturu nového mysliveckého zákona s předchozí právní úpravou, tak musíme konstatovat, že se zásadním způsobem odlišuje. Zákon se skládá z deseti částí, které se ještě dále dělí na hlavy. V první části je vymezen předmět a účel právní úpravy a jsou zde definovány některé základní pojmy. Druhá část se věnuje chovu a zušlechťování zvěře; jsou zde stanoveny zásady chovu, omezení a zákazy směřující k zachování druhů zvěře, dále pak povinnost uspořádat chovatelské přehlídky trofejí a podmínky pro chov zvěře v zajetí. Třetí část zákona nese název ochrana myslivosti a zlepšování životních podmínek zvěře a skládá se ze dvou hlav: ochrana myslivosti a myslivecká stráž. První hlava obsahuje vymezení základních povinností, omezení a zákazů směřujících k ochraně myslivosti, jakožto povinnosti vlastníků domácích a hospodářských zvířat a vlastníků pozemků a uživatelů honiteb. V druhé hlavě jsou zakotvena oprávnění, povinnosti myslivecké stráže a odpovědnost za způsobenou škodu. Čtvrtá část se věnuje tvorbě a využití honiteb a je dále dělena do čtyř hlav. První hlava stanovuje obecné zásady pro tvorbu honiteb a jejich uznání. Následující hlava detailně upravuje vznik, zánik a zrušení honebního společenstva, jakož i jeho jednotlivé orgány (valnou hromadu, honební výbor a honebního starostu). Třetí hlava upravuje řízení o uznání honitby, přiřazení honitby k honitbě sousední a změnu a zánik honitby. V poslední hlavě jsou stanoveny podmínky pro pronájem honitby. Část pátá je zaměřena na myslivecké hospodaření a lov; skládá se ze sedmi hlav a je nejobsáhlejší částí celého zákona. Na začátku je zakotvena instituce mysliveckého hospodáře; dále následují ustanovení týkající se mysliveckého plánování, myslivecké evidence a statistik. Hlava třetí a čtvrtá obsahuje doby odlovu a podmínky pro povolení lovu ve zvláštních případech (lov mimo dobu odlovu a lov na nehonebních pozemcích), jakož i povinnost používání loveckých psů a možnost používání loveckých dravců. Zakázané způsoby lovu obsahuje hlava pátá. Následuje právní úprava pro vydávání povolenky k lovu, loveckých lístků a

povinnost zřídit povinné pojištění.¹⁹ Závěrečná hlava této části se věnuje kontrolám ulovené zvěře, jejímu ošetření a uvádění do oběhu. Šestá část se věnuje škodám způsobených užíváním honitby, zvěři a na zvěři, kdy jsou stanoveny podmínky odpovědnosti uživatele honitby a způsob pro uplatnění nároků. Orgány státní správy myslivosti (Ministerstvo zemědělství, kraje, obce) a jejich působnost jsou upraveny v části sedmé. Část osmá zakotvuje přestupky a pokuty ukládané za porušení zákona o myslivosti. Devátá a desátá část jsou přechodná a závěrečná ustanovení a účinnost zákona.

Současně s novým mysliveckým zákonem nabyla účinnosti i vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb. ze dne 7. června 2002, kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti. Ta podrobně upravila některé záležitosti spojené s výkonem funkce myslivecké stráže a mysliveckého hospodáře, dále bližší pokyny pro používání loveckých psů a dravců a skládání příslušných zkoušek a konečně podrobnosti týkající se vydávání loveckých lístků, povolenek k lovu a skládání zkoušek z myslivosti.

2. Tvorba a využití honiteb

2.1 Obecné zásady pro tvorbu honiteb a minimální výměra honitby

---

Otázky související s tvorbou a využitím honiteb upravuje čtvrtá část zákona o myslivosti. V § 17 jsou obsaženy obecné zásady pro tvorby honiteb. Ten obsahuje také základní princip, že právo myslivosti není možné vykonávat na jakémkoliv honebním pozemku, nýbrž pouze na souboru honebních pozemků, které byly uznány orgánem státní správy myslivosti. Jak uvádí důvodová zpráva, „dosavadní prosazované pojetí práva myslivosti jako reálného práva spojeného s vlastnictvím pozemku nebylo správným vyjádřením této skutečnosti a mnozí vlastníci jej chápali jako obsah vlastnického práva, resp. práva na užitky, t.j. i přisvojovat si zvěř.“ Z tohoto důvodu bylo zvoleno vyjádření jejich práva jen jako práva podílet se na tvorbě honitby a jejím následném využití.

Dle názoru Nejvyššího soudu ČR uvedený zákon sice koncipuje právo myslivosti jako samostatné věcné právo vycházející z vlastnictví honebního pozemku, nicméně to

---

¹⁹ K povinnému pojištění blíže: Vávrová, E.: Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu práva myslivosti. In: Svět myslivosti, 2007, Roč. 8., č. 11., str. 10.

neznamená, že by vlastník takového pozemku mohl bez dalšího toto právo vykonávat. Dle zákona lze totiž právo myslivosti vykonávat pouze na honebních pozemcích, které byly za honitbu uznány. Přitom právo myslivosti (míněno jeho výkon) přísluší jen držitelům honitby tak, jak je v příslušném ustanovení jejich okruh vymezen. Držitel honitby, jímž je zpravidla osoba odlišná od vlastníka honebního pozemku, může vykonávat v této honitbě právo myslivosti sám nebo ji může smlouvou pronajmout. Z uvedeného je zřejmé, že výkon práva myslivosti neplyne přímo z vlastnického práva k honebnímu pozemku, nýbrž závisí na splnění dalších podmínek vyplývajících ze zákona o myslivosti a za určitých okolností je možný i proti vůli vlastníka honebního pozemku (viz níže). Zákon o myslivosti svými ustanoveními veřejnoprávního charakteru omezuje práva vlastníků honebních pozemků v zájmu ochrany myslivosti; vlastnické právo je tak omezeno na základě zákona ve veřejném zájmu.²⁰

Honitba je tvořena souvislými honebními pozemky. Co náleží mezi honební pozemky, stanoví zákon o myslivosti negativním způsobem v ustanovení § 2; za honební pozemky prohlásil všechny ty, které nebyly označeny za nehonební, jako pozemky uvnitř hranice současně zastavěného území obce (náměstí, návsi, tržiště, ulice, nádvoří, cesty, hřiště a parky), dále pozemky zastavěné, sady, zahrady a školky řádně ohrazené,²¹ oplocené pozemky sloužící k farmovému chovu zvěře, obvod dráhy, dálnice, silnice, letiště se zpevněnými plochami, hřbitovy a dále pozemky, které byly za nehonební prohlášeny rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti.²² K tomu může dojít z bezpečnostních nebo vojenských důvodů nebo v případě existujícího zájmu vlastníka pozemku. Řízení zahajuje orgán státní správy myslivosti buď z vlastního podnětu nebo na návrh vlastníka pozemku. Zákon dále nerozpracovává důvody vlastníka a ten nemusí své rozhodnutí ani nijak zdůvodňovat.²³ Pokud pomine důvod, pro který byl pozemek prohlášen za nehonební, orgán státní správy prohlásí pozemek opět za honební a ten se stává součástí honitby, uprostřed které se nachází. Rudolf Novák kritizuje v této souvislosti praxi orgánů státní

²⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze 17. října 2002 Sp. zn. 22 Cdo 3006/2000.

²¹ Dle rozsudku Krajského soudu v Ostravě z 25. dubna 2007 Sp. zn. 22 Ca 442/2004 – 56 se přívlastek „řádně ohrazené“ užitý v § 2 písm. e) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, vztahuje toliko ke školkám, nikoli již k pozemkům zastavěným, zahradám či sadům. Zastavěné pozemky, zahrady a sady jsou proto vždy nehonebními, bez ohledu na jejich ohrazení.

²² K tomu blíže: Novák, R.: K prohlašování honebních pozemků za nehonební. In: Myslivost, roč. 2004, č. 1, el. verze dostupná z: <http://www.myslivot.cz/Casopis-Myslivot/Myslivot/2004/Leden---2004.aspx> [citováno 20. května 2010].

²³ Viz Růžička, J.: Problematika myslivosti. In: Používání nového správního řádu při rozhodování podle zákonů lesního, o myslivosti a obchodu s reprodukčním materiálem, Praha, ČSVST, 2006, str. 16.

správy myslivosti, které podle něj nezkoumají důvody nebo zájem vlastníka, nevyžadují jeho odůvodnění a vydají rozhodnutí v jeho prospěch. Aplikace zákona tímto způsobem by byla velmi problematická, neboť k důvodům pro prohlášení honebních pozemků za nehonební nemůže náležet okolnost, že se majitel pozemku s držitelem honitby nedohodl na finanční náhradě za omezení, která vznikla prováděním myslivosti. To by vedlo postupně k tomu, že by v České republice nezůstal jediný pozemek pozemkem honebním.²⁴ Jako legitimní důvod pro prohlášení pozemku za nehonební by bylo možné považovat např. pěstování zemědělských plodin určených pro výzkum, kde by mohl být výsledek tohoto výzkumu výkonem práva myslivosti narušen.

O prohlášení pozemku za nehonební rozhodoval i Ústavní soud v nálezu Pl. ÚS 34/03 kdy rozhodl, že „vlastník honebního pozemku má nárok, aby byl jeho pozemek za nehonební prohlášen buď z důvodu nutnosti chránit jiné ústavně zaručené právo vylučující svou podstatou právo myslivosti (například smýšlení vlastníka podle čl. 15 odst. 1 Listiny), nebo v situacích, kdy přestane být jinak legitimní omezení vlastníka z důvodu práva myslivosti proporcionální, například tehdy, pokud důvod na straně vlastníka spočívá v povaze využívání pozemku ke specifické podnikatelské činnosti, která by byla honebním užíváním pozemku výrazně omezena.“

Právo myslivosti může být provozováno pouze na souboru souvislých honebních pozemků, který by svým tvarem, přírodními, popřípadě i jinými podmínkami nebo výměrou zajišťoval řádné myslivecké hospodaření.²⁵

Co se týče stanovení minimální výměry honitby, při diskuzích v rámci přípravy nového zákona se předkladatelé zákona snažili nalézt optimální velikost honitby tak, aby vyhovovala na jedné straně zájmům chovu zvěře a na straně druhé aby mohly vznikat nové společenstevní honitby, neboť při její tvorbě je poměrně složité získat pozemky o 500 hektarech. Pro oblasti s vyšším výskytem spárkaté zvěře (jelen, daněk, muflon) jsou samozřejmě z hlediska jejího chovu nejvýhodnější honitby s co možná největší výměrou.

Nakonec zvítězil zájem na racionálním chovu zvěře než zájmy vlastníků honebních pozemků a minimální výměra honitby byla ponechána na 500 hektarech; pro oboru činí tato výměra 50 hektarů. Zákon o myslivosti z roku 2001 stanoví tuto výměru jak pro honitbu vlastní, tak i společenstevní a odlišuje se tak od právní úpravy pocházející z první

²⁴ Tamtéž.

²⁵ Blíže důvodová zpráva k zákonu o myslivosti.

poloviny minulého století, kdy byla tato výměra stanovena odlišně. Maximální výměra honitby zákon nestanoví, avšak v praxi se nevyskytují honitby větší než 10 tisíc hektarů.²⁶

2.2 Uznání honitby

K řízení o uznání honitby je dle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o myslivosti příslušný orgán státní správy myslivosti, což je místně příslušný obecní úřad s rozšířenou působností, který tak převzal tuto agendu od okresních úřadů zrušených k 31. prosinci 2002. Jestliže honební pozemky leží v obvodech více těchto orgánů, je příslušný orgán, v jehož obvodě leží největší část honebních pozemků.

Obecní úřad s rozšířenou působností rozhoduje ve správním řízení a rozhodování o uznání honitby náleží do přenesené působnosti obce. Návrh na uznání honitby podává vlastník honebních pozemků nebo přípravný výbor honebního společenstva. Zákon o myslivosti z roku 2001 tak zachovává dělení honiteb na vlastní a společenstevní. Orgán státní správy myslivosti musí vydat rozhodnutí o uznání honitby v případě, že byly splněny podmínky stanovené v ustanovení § 17 zákona (viz výše). Jedná se tedy o dvě hlediska: první představuje minimální výměra honitby a druhé hledisko jsou pak ostatní požadavky jako souvislost pozemků, nemožnost zahrnutí jen části pozemku do honitby, trvalost, zřetelnost v terénu a pokud možno přirozený charakter hranice honitby, překážky pohybu zvěře, tvar honitby či nevhodné hranice.²⁷ Orgán státní správy myslivosti je tedy na splnění těchto podmínek vázán a nemůže uznání honitby odmítnout z jiných důvodů.

Dle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu²⁸ nelze se zánikem členství vlastníka honebních pozemků v honebním společenstvu spojovat vyčlenění jeho pozemků z honitby, jejímž držitelem [§ 2 písm. m) zákona č. 449/2001 Sb.] je toto honební společenstvo. Tato honitba je totiž uznána a pozemkově vymezena správním rozhodnutím jako celek a vystoupení člena z honebního společenstva se tohoto správního rozhodnutí o uznání honitby nemůže dotknout.

---

²⁶ Viz Čechura, V.: Zákon o myslivosti s komentářem. In: Čechura, V. a kol.: Myslivost a právo, Praha, ORAC, 2000, str. 40.

²⁷ Viz Kollár, F.: Honební společenstva, honitby: soubor informací a vzorů doporučených tiskopisů, Praha, Druckvo Tisk, 2002, str. 8.

²⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu z 27. června 2007 Sp. zn. 9 As 18/2007 - 109.

Dle ustanovení § 18 odst. 6 zákona je navrhovatel povinen k návrhu na uznání honitby přiložit jím zpracované údaje o vlastnictví honebních pozemků včetně přehledového mapového zákresu hranic honitby na mapě²⁹ zajišťující přesné odlišení hranic honiteb a návrh plánovaných druhů zvěře a jejich minimálních a normovaných stavů. Konkrétně se bude jednat o identifikaci dotčených honebních pozemků, údaje o vlastnictví dotčených honebních pozemků, přehled změn výměr honebních pozemků včetně členění dle druhů kultur, popis změněných hranic honiteb a vyznačení obvodů honiteb, dohody o výměně honebních pozemků mezi držiteli honiteb včetně souhlasu s navrhovaným přiřčením, dohody o přiřčení honebních pozemků s jejich vlastníky a případný návrh změn³⁰ minimálních a normovaných stavů honiteb.³¹

V praxi je velmi důležité důsledně stanovit hranice mezi honitbami, protože poté mohou snadno vznikat spory o vlastnictví ulovené zvěře. Vladimír Čechura definuje hranici honitby jako myšlenou čáru, která jde vždy po hranici dvou pozemků a lze ji tedy vyznačit na kopii katastrální mapy. Při jejím určování se sleduje, aby byla v terénu zřetelná. Zřetelnosti slouží např. mezníky, meze, různý trvalý způsob užívání dvou sousedních pozemků, ploty, stromořadí, náhony, atd. Pokud jsou hranice v terénu nezřetelné, může tato skutečnost představovat jeden z důvodů pro přiřčení honebních pozemků či pro zaokrouhlování honitby. V rozhodnutí o uznání honitby je pak nutné uvést popis hranic honitby, podle kterého musí být hranice identifikovatelná jak v terénu, tak v katastrální mapě.³²

Jedná-li se o návrh na uznání obory, pak je nutno přiložit studii o vhodnosti přírodních a jiných podmínek pro intenzivní chov daného druhu zvěře, dále projekt chovu a výstavby

²⁹ Až do účinnosti novely č. 59/2003 Sb. bylo nutno mapu předložit v měřítku 1: 2880 nebo podrobnějším. V praxi se toto však neosvědčilo a mapové přehledy bylo nutné zjednodušit. Z pohledu rychlé orientace o hranici honitby byla dosavadní stanovená měřítka nepraktická a hranice byly vzhledem k nezbytnému obrovskému soulepu nepřehledné. Zároveň bylo vytvoření soulepu map v zákoně stanovených měřítcích velmi ekonomicky náročné a velká část členů honebního společenstva - majitelů honebních pozemků, kteří neměli zájem provozovat myslivost, nesouhlasili s vynakládáním finančních prostředků s těmi soulepy související. Blíže k tomu: Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o myslivosti a zákon o obcích z 30. srpna 2003, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, sněmovní tisk 28/0.

³⁰ Způsob stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře jakož i zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd upravuje vyhláška ministerstva zemědělství č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd. V případě pronájmu honitby má pak zařazení honitby do jakostních tříd vliv na výši nájemného.

³¹ Tamtéž.

³² Viz Čechura, V.: Zákon o myslivosti s komentářem. In: Čechura, V. a kol.: Myslivost a právo, Praha, ORAC, 2000, str. 57.

potřebných zařízení a vyjádření k navrhovaným podmínkám chovu, které poskytnou veterinární orgány dle zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a orgány na ochranu zvířat proti týrání dle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. To platí i o návrhu na uznání honitby nebo její změny, pokud je současně nebo dodatečně podána žádost, aby v jejím obvodu vznikla bažantnice.³³

Celé řízení o vytvoření a uznání honitby je složitý proces, neboť rozhodnutí o uznání dvou vzájemně sousedících honiteb musí být ve vzájemném souladu především, co se týče zahrnutí jednotlivých honebních pozemků do honiteb, aby nedošlo k situaci, že bude jeden honební pozemek součástí dvou honiteb nebo naopak, že nebude zahrnut do žádné z nich. V řízení o uznání honitby se postupuje dle zákona o myslivosti a subsidiárně se použije správní řád (zákon č. 500/2004 Sb. ze dne 24. června 2004).³⁴

Zákon o myslivosti účastníky řízení sám nedefinuje; v tomto ohledu je tak třeba vycházet z právní úpravy obsažené ve správním řádu. Ten účastníky řízení upravuje v paragrafu 27. Dle tohoto ustanovení to bude žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu. Účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech. Konkrétně se bude v případě vlastní honitby jednat o navrhovatele (tedy vlastníka honebních pozemků) a o honební společenstvo v případě honitby společenstevní. V druhém případě budou mezi účastníky řízení náležet ostatní vlastníci honebních pozemků, kteří nevstoupili do honebního společenstva.³⁵ K účastníkům řízení se řadí i vlastníci sousedních honiteb. Co se týče stanovení okruhu účastníků řízení ve výroku rozhodnutí, dle názoru Ministerstva zemědělství ČR lze právě vzhledem ke značnému počtu účastníků řízení jdoucím až do stovek uvádět účastníky až v závěru v podobě přílohy k rozhodnutí.³⁶

Vzhledem ke složitosti řízení o uznání honitby a časté neznalosti právní úpravy ze strany navrhovatele by měli účastníci řízení při řízení spolupracovat se správními orgány, přičemž tato spolupráce by měla být oboustranná. Při řízení o uznání honitby se

³³ K tomu blíže: Wolf, R.: Myslivecká zařízení pro intenzivní chov zvěře. In: Myslivost – její poslání a význam v kulturní krajině. Sborník referátů, České Budějovice, JČU, 2003, str. 48 – 52.

³⁴ Vztah zákona o myslivosti a správního řádu je upraven v ustanovení § 65 zákona o myslivosti.

³⁵ Dle rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem 15 Ca 114/2005 – 23 „je účastníkem řízení o uznání honiteb podle § 17 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti i vlastník pozemku - nečlen honebního společenstva, jehož pozemek má být přičleněn k navrhované honitbě.“

³⁶ Viz Růžička, J.: Problematika myslivosti. In: Používání nového správního řádu při rozhodování podle zákonů lesního, o myslivosti a obchodu s reprodukčním materiálem, Praha, ČSVST, 2006, str. 16.

navrhovateli ne vždy podaří získat všechny potřebné informace, a proto by mu měl pomoci správní orgán, který má např. přístup do nejrůznějších databází využitelných např. pro identifikaci honebních pozemků a jejich vlastníků.³⁷

Dosavadní uživatel užívá honitbu až do okamžiku nabytí právní moci rozhodnutí o uznání honitby, ve kterém nemůže být stanoven odkladný účinek odvolání. Zde vidíme rozdíl oproti předchozímu zákonu o myslivosti, kde bylo možné odkladný účinek odvolání vyloučit. Tato právní úprava však vedla k vytváření problémových stavů, kdy se dosavadní a nový uživatel honitby nebyli schopni domluvit a vedlo to ke vzájemným střetům.³⁸ Na tomto místě se naprosto ztotožňuji s následující pasáží pocházející z příručky Františka Kollára: „bylo by ideální, jestliže by se účastníci řízení, zejména při uznávání honiteb dohodli a dohody plnili, to především, čímž by minimalizovali využití opravných prostředků (odvolání) některého z nich. Praxe však ukazuje, že tomu tak v určitých případech do současné doby nebylo a zřejmě ani nebude.“³⁹

Při vytváření vlastní či společenstevní honitby samozřejmě existují honební pozemky, které tyto honitby nezahrnují. Je to především z důvodu, že jejich vlastníci se nestanou členy honebního společenstva. Jak již bylo uvedeno výše, racionální péče o zvěř může probíhat pouze na co největších honitbách bez zbytečných enkláv. Je jen velmi těžké si představit, že by uprostřed honitby existovaly pozemky, na kterých by právo myslivosti nemohlo být vykonáváno. Aby mohlo být prováděno řádné myslivecké hospodaření, počítá zákon s institutem přiřazení honebních pozemků. Orgán státní správy myslivosti přiřadí tak honební pozemky, které tvoří vlastní nebo společenstevní honitbu, zpravidla k honitbě, která má s těmito honebními pozemky nejdelsí společnou hranici. Ústavní soud shledal institut přiřazení honebních pozemků a z toho vyplývající omezení vlastnického práva za ústavně konformní.⁴⁰

³⁷ Viz Kollár, F.: Honební společenstva, honitby: soubor informací a vzorů doporučených tiskopisů, Praha, Druckvo Tisk, 2002, str. 11.

³⁸ K dosavadní právní úpravě blíže: Čechura, V.: Zákon o myslivosti s komentářem. In: Čechura, V. a kol.: Myslivost a právo, Praha, ORAC, 2000, str. 57.

³⁹ Viz Kollár, F.: Honební společenstva, honitby: soubor informací a vzorů doporučených tiskopisů, Praha, Druckvo Tisk, 2002, str. 11.

⁴⁰ Ústavní soud prohlásil institut přiřazení honebních pozemků v nálezu Pl. ÚS 34/03 za ústavně konformní: „V případě nesouhlasu vlastníka honebního pozemku s přiřazením musí navrhovatel (tzn. jediný vlastník, či přípravný výbor honebního společenstva) odůvodnit požadavek přiřazení pozemků k honitbě, která musí i bez přiřezovaných pozemků dosahovat předepsané minimální výměry. Takovými důvody v praxi může být například fakt, že pozemky obvykle malé výměry přiléhají k navrhované honitbě,

Pro rozhodování o přiřlenění honebních pozemků platí stejná pravidla týkající se určení příslušnosti jako pro rozhodování o uznání honitby. Pokud tedy přiřlenované pozemky leží v obvodech více orgánů státní správy myslivosti, je věcně a místně příslušný ten orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodě leží největší část přiřlenovaných pozemků (§ 29 odst. 1 zákona o myslivosti).⁴¹

Při rozhodování o přiřlenování honebního pozemku k honitbě je pro orgán státní správy myslivosti určující jen skutečnost, zda si zásady řádného mysliveckého hospodaření přiřlenění vyžadují. Proto návrhy držitele honitby na přiřlenění, jakož i souhlas držitele sousední honitby s přiřleněním a souhlas vlastníka přiřlenovaného honebního pozemku jsou pro uvedený orgán jen podklady rozhodnutí (jako vyjádření k návrhu rozhodnutí - sdělení subjektivního názoru na vhodnost či nevhodnost přiřlenění). Orgán státní správy myslivosti může tedy navrhované přiřlenění rozhodnutím zamítnout. Proti rozhodnutí lze podat odvolání.⁴²

Dle ustanovení § 26 odst. 6 se stávají řádnými členy honebního společenstva vlastníci honebních pozemků, které orgán státní správy myslivosti přiřlenil do společenstevní honitby, pokud do 30 dnů od doručení vyrozumění o přiřlenění oznámí písemně honebnímu společenstvu, že trvají na členství.

Zákon o myslivosti preferuje dohodu mezi majitelem přiřleněných honebních pozemků a držitelem honitby. V minulosti často docházelo k tomu, že majitelé přiřleněných pozemků měli nereálné a místy až nesmyslné nároky vůči držitelům honiteb, které tito nikdy nemohli splnit. Na druhé straně zase držitelé honiteb tvrdošjně odmítali poskytnout jakoukoliv formu náhrady. Na tomto místě je nutné poukázat na posun v chápání pojmu „myslivost“ po roce 1989, kdy se pod ní nerozumí pouze lov a péče o zvěř, nýbrž i užívání honebních pozemků, za jejichž užívání je nutné poskytnout jejich

---

nebo pozemky navrhované k přiřlenění tvoří izolované ostrůvky mezi jinak souvislými pozemky navrhované honitby a jejich přiřlenění je tak logické například s ohledem na zákonný požadavek souvislosti honitby; přiřlenění je proto motivováno vytvořením či zlepšením podmínek řádného mysliveckého hospodaření... Zákon podle názoru Ústavního soudu stanoví transparentní důvody přiřlenění pozemků motivované potřebami zvěře a vytváří dostatečné předpoklady pro přezkum těchto důvodů v konkrétním případě..... Nemožnost vlastníka honebního pozemku podílet se na realizaci práva myslivosti účastí v honebním společenstvu v situaci, kdy jeho pozemek je přiřleněn k honitbě jediného vlastníka, nepředstavuje protiústavní zásah, neboť ke „zhoršení“ právního postavení vlastníka honebního pozemku dochází při realizaci omezení vlastnického práva přípustných podle čl. 11 odst. 3 Listiny.“.

⁴¹ Rozsudek soudu v Hradci králové z 21. 12. 2005, 30 Ca 29/2005.

⁴² <http://www.myslivost.com/Poradny/Pravni-poradna/odmitnuti-pricleneni-pozemku.aspx>, citováno 25. května 2010.

majiteli náhradu v přiměřené výši. Když nebyla mezi držitelem honitby a majitelem přičleněných honebních pozemků uzavřena dohoda, usiloval majitel o prohlášení jeho pozemků za nehonební a odůvodňoval to zájmy vlastníka, což byl samozřejmě nežádoucí stav.

V praxi bude samozřejmě představovat největší problém stanovení výše náhrady. Pokud o ní bude rozhodovat orgán státní správy myslivosti, je si povinen dle příslušných ustanovení správního řádu zjistit přesně a úplně skutkový stav věcí a opatřit si potřebné podklady pro rozhodnutí. Drtivá většina honiteb v České republice je na základě smlouvy o nájmu pronajata uživateli honitby; ten je také povinen za výkon práva myslivosti platit držiteli honitby nájemné. Jak uvádí Rudolf Novák ve svém článku uveřejněném v časopise *Myslivost*, majiteli přičleněných pozemků by měla náležet, jako náhrada za přičleněné pozemky, alikvotní část nájemného. Novák zastává názor, že tzv. výnos z honitby by měl být stanoven dle ustanovení § 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, jako cena obvyklá. Nájemné by mělo být porovnáno s nájemným ze stejných či podobných honiteb. Pokud nedoje k pronájmu honitby a držitel honitby vykonává právo myslivosti v honitbě sám, připadá v úvahu pro určení náhrady za přičleněné honební pozemky porovnání předpokládaných výnosů a nákladů na provoz myslivosti.⁴³ Vztít v úvahu je tak třeba např. počet ulovených kusů zvěřiny zjištěný na základě údajů z myslivecké evidence a náklady na její příkrmování. V každém případě by měl orgán státní správy myslivosti způsob stanovení výsledné částky náhrady odůvodnit a uvést z jakých podkladů přitom vycházel.

Stanovení výše náhrady může s sebou přinášet v praxi těžkosti a značnou komplikovanost, takže orgán státní správy myslivosti nemusí být vždy po odborné stránce schopen sám tento údaj z oblasti ekonomiky určit nebo nemá možnost si pro kvalifikované rozhodnutí opatřit dostatek podkladů. V tomto případě může využít ustanovení § 50 správního řádu a přizvat znalce z oboru myslivosti.

Zákon o myslivosti však výslovně neřeší situaci ve vztahu k náhradě, kdy vlastník honebních pozemků ukončil své členství v honebním společenstvu postupem podle § 26 odst. 3 zákona o myslivosti. Zákon výslovně nepočítá se žádnou náhradou pro takového vlastníka pozemků, které jsou nadále užívány k výkonu práva myslivosti, když o

---

⁴³ Viz Novák, R.: K problematice stanovení výše náhrady za přičleněné honební pozemky. In: *Myslivost*, 2004, č. 3, str. 12.

přičlenění pozemků (a o náhradě) podle ustanovení § 30 odst. 1 a 2 zákona o myslivosti zřejmě uvažovat nelze. Vystoupení z honebního společenstva nemá žádný dopad na existenci honitby a nemovitosti i bývalého člena zůstávají její součástí (viz níže).

Dle judikatury Ústavního soudu přísluší v tomto případě vlastníku honebních pozemků od honebního společenstva náhrada podle obdobného užití § 30 odst. 2 zákona o myslivosti, o které rozhodne soud (v případě absentujícího správního rozhodnutí o přičlenění pozemků k honitbě). Dle názoru Ústavního soudu má uplatnění principu náhrady, vyjádřeného v ustanovení § 30 odst. 2 zákona o myslivosti, též ideovou základnu v institutu bezdůvodného obohacení ve smyslu § 451 OZ. V tomto nálezu odkazuje Ústavní soud na analogii použitím ustanovení § 30 odst. 2, avšak nebude založen správní režim, neboť nelze nárok na náhradu vlastníku, jehož členství v honebním společenstvu zaniklo, vystavit nejistotě, zda se příslušný správní orgán pro přičlenění jeho pozemků k honitbě rozhodne, zejména když pro takový postup chybí výslovná zákonná opora. To však nic nemění na oprávnění (a povinnosti) soudu o takovém nároku rozhodnout, neboť nic nebrání jej posoudit (již) jako nárok ze soukromého práva, jemuž je povolán poskytnout ochranu právě soud.⁴⁴

2.3 Změna a zánik honitby

Pokud to vyžadují zásady řádného mysliveckého hospodaření, může orgán státní správy myslivosti povolit změnu honitby dvěma způsoby, a to: vyrovnáváním hranic nebo výměnou honebních pozemků. Přitom se nepřihlíží k územním hranicím obcí, okresů nebo krajů. Výměry směřovaných pozemků nemusí být stejné.

Návrh na změnu honitby podávají držitelé dotčených honiteb společně; v největším počtu případů se bude jednat o společenstevní honitbu a návrh podají honební společenstva. O změně honitby bude rozhodovat orgán státní správy myslivosti, do jehož územního obvodu zasahují dotčené honební pozemky z největší části. V praxi se může však stát, že se vlastníci dotčených honiteb na předložení společného návrhu na změnu honitby nedohodnou; v tomto případě může návrh podat kterýkoliv z nich. V dohodě o výměně honebních pozemků prohlásí její účastníci, že výměna byla projednána

---

⁴⁴ Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 3/06 - 1.

s vlastníky honebních pozemků specifikovaných v této dohodě a že tato dohoda byla projednána a schválena na jednání obou výborů honebního společenstva (v případě, že dohodu uzavírá honební společenstvo).

Zákon o myslivosti však stanoví v ustanovení § 31 omezení, dle kterého nesmí orgán státní správy myslivosti povolit každou změnu honitby vyrovnáváním hranic nebo výměnou honebních pozemků. Přípustná je pouze změna, která by nevedla ke změně celkové výměry alespoň jedné z dotčených honiteb o více než 10 %. V důsledku změny honitby může klesnout její nejmenší zákonem stanovená minimální výměra činící 500 hektarů. Toto snížení pod zákonem stanovenou hranici však zákon připouští. Pokud došlo k pronajmutí honitby, rozhodnutí o její změně nemá na tento nájemní vztah žádný vliv.

Dle ustanovení § 31 odst. 4 zákona o myslivosti provede orgán státní správy myslivosti změnu honitby, která vychází ze změn vlastnictví honebních pozemků, a o kterou požádá vlastník honebních pozemků, vždy k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž vlastník o úpravu požádal.

K zániku honitby bude v myslivecké praxi docházet jen velmi zřídka. Zákon o myslivosti stanoví taxativně několik možností, na základě kterých může dojít k jejímu zániku. Honitba může zaniknout jejím zrušením, sloučením nebo rozdělením na žádost jejich držitelů a nabytím právní moci nových rozhodnutí o uznání honitby. V případě společenstevní honitby zánik nastane zrušením honebního společenstva. Jak již bylo uvedeno výše, pro uznání honitby byla stanovena minimální výměra čítající 500 hektarů. Dojde-li k poklesu výměry honitby pod minimální výměru v důsledku změny vlastnického práva k honebním pozemkům, honitba zaniká k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž k poklesu došlo. Jednou z podmínek pro výkon myslivosti je, že může být vykonávána pouze na honebních pozemcích. Dle výše uvedeného existuje možnost prohlášení honebních pozemků za nehonební. Pokud by orgán státní správy myslivosti prohlásil v honitbě více než 10 % pozemků pod stanovenou minimální výměru 500 hektarů za nehonební, došlo by k zániku honitby k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž k prohlášení došlo.

2.4 Využití honiteb

Využití honiteb upravuje zákon o myslivosti v ustanovení § 32. V žádném případě není možné tento pojem zaměňovat s konkrétním oprávněním myslivců provozovat lov. Jedná se o oprávnění držitele honitby. Držitel honitby může honitbu využívat sám ve vlastní režii nebo ji může pronajmout, což je také nejrozšířenější způsob. Slovo „sám“, které zákon používá, však neznamená, že by držitel honitby musel toto právo vykonávat osobně pouze on a nemohl by např. uzavřít pracovněprávní vztah s osobou, která by vykonávala funkci mysliveckého hospodáře. V praxi se však často stávalo, že držitel honitby formálně vykonával právo myslivosti na vlastní účet, avšak ve skutečnosti jeho výkon na základě smlouvy o dílo uzavřené dle obchodního zákoníku přenesl na jiný subjekt.⁴⁵ Tímto způsobem vytvořený vztah je však třeba považovat za smlouvu o nájmu honitby, která musí splňovat požadavky stanovené v ustanovení § 33 zákona o myslivosti.

Držitelem honitby osoba, které byla rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti honitba uznána. Jak uvádí důvodová zpráva k zákonu o myslivosti, užívání honebních pozemků uživatelem honitby nepředstavuje ani zčásti braní užitků z honebních pozemků. Ve vztahu k vlastníkovi pozemku jde o věcné břemeno chůze a jízdy a trpění myslivecké činnosti. K stavbě mysliveckého zařízení je vždy třeba souhlasu vlastníka pozemku.

V případě, že honební společenstvo užívá honitbu na vlastní účet (ve vlastní režii), je povinno přednostně před dalšími osobami umožnit účast na užívání honitby svým členům. Tato situace se však v praxi vyskytuje pouze minimálně. K této přednosti je honební společenstvo povinno přihlížet i při rozhodnutí o pronájmu honitby. Tato povinnost je však nevynutitelná, neboť zákon neobsahuje za její porušení žádnou sankci ve formě např. neplatnosti uzavřené smlouvy o nájmu s jiným subjektem. Pokud by honební společenstvo např. neumožnilo vlastníkům honebních pozemků stát se jeho členy, měli by vlastníci honebních pozemků vlastníci lovecký lístek jedinou možnost přicházející do úvahy, a to podání určovací žaloby u soudu.

Princip priority vlastníků honebních pozemků je upraven rovněž v ustanovení § 32 odst. 6, který stanoví pravidlo pro případ, že je honitba pronajata mysliveckému sdružení,

---

⁴⁵ Viz Čechura, V.: Zákon o myslivosti s komentářem. In: Čechura, V. a kol.: Myslivost a právo, Praha, ORAC, 2000, str. 73.

tak toto myslivecké sdružení je povinno upřednostnit přihlášky členství podané vlastníky, popřípadě nájemci honebních pozemků této honitby.

Zákon o myslivosti však omezuje taxativně okruh subjektů, kterým pouze může být vlastní nebo společenstevní honitba pronajata. Honitba může být pronajata české fyzické osobě, která však musí vlastnit platný lovecký lístek vydaný v České republice. Právo myslivosti však vykonávají v drtivé většině honiteb myslivecká sdružení na základě smlouvy o nájmu honitby. Tato myslivecká sdružení musí vzniknout dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů v platném znění. Podmínkou však je, že minimálně tři členové takového mysliveckého sdružení musí mít státní občanství České republiky a disponovat platným loveckým lístkem. Honitba může být pronajata rovněž české právnické osobě, která na pozemcích v této honitbě zemědělsky nebo lesnicky hospodaří nebo která má myslivost uvedenu v předmětu své činnosti. Její statutární orgán nebo alespoň jeden jeho člen nebo odpovědný zástupce musí být občanem České republiky a držitelem loveckého lístku.⁴⁶

Jak uvádí důvodová zpráva k zákonu o myslivosti, předchozí zákon po novelizaci provedené v roce 1992 umožnil kromě pronájmu honitby mysliveckému sdružení i pronájem jakékoliv české právnické a fyzické osobě, tedy např. i obchodním společnostem bez jakéhokoliv vztahu k myslivosti nebo honebním pozemkům. To se stalo negativní zvláštností naší právní úpravy ve srovnání s okolními státy. Současný platný zákon tak omezil okruh nájemců na osoby, které mají stanovenou mysliveckou kvalifikaci i praxi, u právnických osob pak i obhospodařováním honebních pozemků v honitbě či myslivostí jako předmětem činnosti.

Jak je z výše uvedeného patrné, honitbu nelze pronajmout zahraničnímu subjektu, a to dokonce ani fyzickým a právnickým osobám z jiných členských států Evropské unie, které tak zákon o myslivosti staví do nerovnoprávného postavení. Důvodová zpráva k zákonu o myslivosti se o důvodech vyloučení cizinců (a to i občanů EU) z procesu pronájmu honiteb nezmiňuje. Zákonodárce mohl v této souvislosti vycházet z úvah, že výkon práva myslivosti v honitbě neznamená pouze sezonní lov, nýbrž celoroční činnost směřující k naplnění cílů myslivosti. Tato činnost tak představuje nemalé jak finanční tak časové náklady, které by např. zahraniční fyzická osoba nemusela vynaložit. Vyloučení cizinců z možnosti pronajmout si honitbu jim však nebrání v tom, aby vykonávali v České

⁴⁶ K tomu blíže: Staněk, J.: Paragrafy s otazníkem. In: Svět myslivosti, 2003, Roč. 4., č. 5., str. 12.

republice právo myslivosti. V devadesátých letech často docházelo masově k tomu, že myslivecká sdružení zvala zahraniční hosty především z Německa, Rakouska a Itálie a umožnila jim tak výkon práva myslivosti v honitbách za úplatu. Jednalo se jak o individuální odstřel spárkaté zvěře, tak i o účast na společných honech. K hlavním důvodům náleželo nejen naplnění spolkových pokladen, ale i snaha navázat kontakty s kolegy z okolních států. V současnosti k úplatnému odstřelu zvěře cizinci na území České republiky dochází již v omezenější míře, neboť zájem ze strany zahraničních subjektů rapidně opadl.

Určitá omezení stanoví zákon o myslivosti právnickým osobám, které hospodaří s majetkem státu nebo majetek státu spravují. Takovéto subjekty mohou pronajímat honitbu jen po provedení výběrového řízení. Výběrové řízení, jehož účelem je uzavření smlouvy o nájmu honitby, musí splňovat určité zákonem stanovené podmínky. Držitel honitby je povinen sdělit všem zájemcům o nájem honitby podmínky, za kterých je ochoten svou honitbu pronajmout. Aby se zajistila transparentnost rozhodovacího procesu a předešlo se korupčnímu jednání při výběru vhodného nájemce honitby, jsou povinny právnické osoby hospodařící s majetkem státu sdělit rozhodnutí všem zájemcům o tom, který ze zájemců prokázal nejlepší záměr, mysliveckou odbornost, praxi a důvěryhodnost. Dále musí být zájemci seznámeni s výší ceny, za kterou byla honitba vybranému zájemci pronajata, jakož i s úplným zněním nájemní smlouvy o pronájmu honitby. Dle mého názoru bude zřejmě v praxi nanejvýš problematické řádně odůvodnit „nejlepší myslivecký záměr“ uchazeče či jeho důvěryhodnost, což bude jistě přinášet pochybnost o správnosti a „férovosti“ výběru. Pokud by se při výběrovém řízení na prvním místě umístily dva nebo více zájemců z řad mysliveckých spolků se sídlem v místě, kde se nachází honitba, je nutné pronajmout honitbu tomu mysliveckému spolku, který disponuje větší členskou základnou. V případě, že se na prvním místě umístí více jiných zájemců (tedy ne mysliveckých spolků), rozhodne o vítězi výběrového řízení los.

Pokud bude mít dosavadní nájemce honitby zahrnující honební pozemky státu zájem na opětovném uzavření nájemní smlouvy na další desetileté období, bude s ním jednáno o uzavření smlouvy podle podmínek stanovených pro výběrové řízení jako s prvním. Toto právo priority nevznikne, jestliže se držitel rozhodne užívat honitbu ve vlastní režii nebo pokud nájemce v průběhu uplynulé doby nájmu porušil nájemní smlouvu nebo mu byla orgánem státní správy myslivosti uložena pokuta podle zákona o myslivosti.

2.5 Smlouva o nájmu honitby

Jak již bylo výše několikrát uvedeno, v České republice je většina honiteb pronajímána, jen zlomek jich je užíván ve vlastní režii. Zákon o myslivosti stanoví v ustanovení § 33 kogentní podmínky, které musí smlouva o nájmu honitby splňovat. Další úpravu nájemního vztahu může obsahovat smlouva o nájmu honitby. Pokud zákon o myslivosti ani nájemní smlouva nestanoví jinak, použije se subsidiárně občanský zákoník a jeho ustanovení o nájmu. Zákon výslovně zakazuje pronajmout část honitby nebo dát honitbu nebo její část do podnájmu.

Co se týče doby, na kterou má být smlouva o nájmu honitby uzavřena, opouští platný zákon o myslivosti novelou č. 270/1992 Sb. zavedené myslivecké období s ustanovením, že smlouva o nájmu musí být uzavřena jen do konce tohoto období. Pokud došlo k zániku nájemního stavu před uplynutím tohoto období, musela být smlouva s novým nájemcem uzavřena třeba jen na jeden rok, který zbýval do konce desetiletého období. Vznikaly tak často jen krátkodobé nájmy. To znamenalo výrazné odchýlení se od praxe zavedené v okolních státech.⁴⁷

Zákon předepisuje pro smlouvu o nájmu honitby písemnou formu a výslovně stanoví desetiletou dobu jejího trvání. Poměrně dlouhá doba pronájmu je odůvodňovaná tím, že uživatel honitby musí mít určitou jistotu, že jím prováděná myslivecká činnost nebude mít krátkého trvání a že investice do honitby vložené se mu určitým způsobem navrátí. Krátká doba pronájmu by vedla k nepřiměřenému využívání honitby a s tím spojenému nadměrnému odstřelu zvěře, jakož i k omezení vložení investic do honitby. Poté co dojde k uzavření nájemní smlouvy, je držitel honitby povinen zaslat jedno její vyhotovení do patnácti dnů od jejího uzavření orgánu státní správy myslivosti, což bude obecní úřad s rozšířenou působností. Tuto informační povinnost vůči orgánu státní správy má držitel honitby i v případě, že dojde k zániku smlouvy o nájmu honitby; lhůta činí 15 dnů ode dne, kdy k takové skutečnosti došlo.

Nájemné za honitbu není regulovanou cenou.⁴⁸ Výše nájemného z honitby si stanoví nájemce a pronajímatel ve smlouvě. V této souvislosti jsou často slyšet hlasy vlastníků

⁴⁷ Důvodová zpráva k návrhu zákona o myslivosti z 8. prosince 2001, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, sněmovní tisk 788/0.

⁴⁸ Viz Novák, R.: Myslivecké právní normy na současném území České republiky. In: Hromas, J. a kol.: Myslivost, Písek, Matice lesnická, 2000, str. 42.

honebních pozemků (členů honebního společenstva), kteří se dožadují od uživatele honitby náhradu za užívané honební pozemky s poukazem na skutečnost, že uživatel honitby přenechá za poměrně vysokou úplatu výkon práva myslivosti zahraničním hostům. Jak již bylo uvedeno výše, nájemní vztah existuje pouze mezi držitelem a uživatelem honitby a vlastník honebních pozemků – člen honebního společenstva – nemá v případě společenstevní honitby nárok na výnos z užívání jeho pozemků.

Nereálné požadavky mají v praxi i držitelé honiteb, kdy při uzavírání nájemních smluv požadují neúměrně vysoké částky. Dle mého názoru si je třeba na tomto místě uvědomit, že myslivost nenáleží v žádném případě mezi podnikatelskou činnost. Zákon jí v ustanovení § 2 definuje jako soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součástí ekosystému a jako spolkovou činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součást českého národního kulturního dědictví. Proto se výnosy plynoucí z honitby musí zhruba rovnat nákladům, které na její provoz (především krmení) uživatelé honitby vynaloží. Pokud by byl nucen uživatel honitby platit nepřiměřeně vysoké částky za její pronájem, vedlo by to k tomu, že by si musel opatřit prostředky k její úhradě např. zvýšením počtu úplatných odstřelů zahraničními hosty, což by v konečném důsledku vedlo ke snižování stavu zvěře v honitbě.

Co se týče samotného obsahu smlouvy o nájmu honitby, zákon kromě kogentních výše uvedených ustanovení o písemné formě a délce nájmu nestanoví žádné další obligatorní náležitosti. Subsidiárně se tak použijí ustanovení § 663 a násl. občanského zákoníku a rovněž jeho příslušná obecná ustanovení o právních úkonech. Paragraf 33 obsahuje dispozitivní ustanovení, dle kterého je nutno při zániku smlouvy o nájmu honitby vyrovnat mezi držitelem honitby a jejím nájemcem rozdíl v hodnotě mysliveckých zařízení existujících při vzniku a zániku smlouvy.

Doporučovala bych, aby si smluvní strany do nájemní smlouvy o nájmu honitby zanesly závazky pronajímatele a nájemce, i když některé budou vyplývat přímo ze zákona; dle mých zkušeností není znalost myslivecké legislativy jak mezi uživateli tak i držiteli honiteb velká, takže písemným zakotvením vzájemných práv a povinností je budou mít smluvní strany na zřeteli. Pronajímatel by se měl zavázat informovat nájemce s dostatečným předstihem o všech skutečnostech, které mohou mít vliv na výkon práva myslivosti; sem náleží např. změny honitby, výměna honebních pozemků či prohlášení

některých honebních pozemků za nehonební. V poslední době dochází v České republice pravidelně k živelným pohromám (povodním), které působí v honitbách výrazné škody především na zvěři. Pro tento případ by se do smlouvy mohla zařadit povinnost pronajímatele spolupracovat s nájemcem na odstraňování způsobených škod na zvěři a možnost na nezbytně nutnou dobu snížit nájemné. Nájemce by se měl v nájemní smlouvě zavázat, že bude pronajímatele informovat o všech závažných skutečnostech, které se týkají zejména chovaných druhů zvěře (nemoci zvěře či přemnožení některého druhu), jakož i o provedených veterinárních opatřeních. Také by měla do určitého smluvně stanoveného termínu pronajímateli předat kopie výkazů ulovené zvěře v honitbě za uplynulý rok.

Protože smlouva o nájmu honitby je specifickým druhem nájmu, měla by obsahovat také speciální kontrolní opatření, která v běžné nájemní smlouvě nenajdeme. Mezi ně může náležet např. oprávnění držitele honitby provádět kontrolu mysliveckého hospodaření, jako je kontrola dodržování stavů zvěře, příkrmování apod. Uživatel se naopak zaváže přednést zprávu o mysliveckém hospodaření (např. plnění plánu lovu) na každé valné hromadě honebního společenstva. Přílohy smlouvy o nájmu honitby by měla tvořit fotokopie rozhodnutí o uznání honitby a přehledová mapa honitby.⁴⁹

Základní a v praxi nejrozšířenější způsob zániku nájemní smlouvy představuje uplynutí doby, na kterou byla nájemní smlouva uzavřena. Ta činí dle stávající právní úpravy deset let. Jelikož platnost nájemních smluv dle předcházející právní úpravy skončila dnem 31. března 2003, platnost stávajících smluv o nájmu honiteb vypršela dne 31. března 2013. Mezi další způsoby zániku nájemní smlouvy náleží zánik honitby (viz výše), zánik nebo smrt nájemce honitby nebo odebrání loveckého lístku či ztráta státního občanství české fyzické osobě. Přechod nájmu na další osobu je vyloučen.

Zřejmě nejjednodušším způsobem ukončení nájemního vztahu je dohoda mezi držitelem a uživatelem honitby. V praxi může dojít k situaci, že dojde ke změně držitele honitby a tento nový držitel se rozhodne, že ji bude využívat na vlastní účet. Nový vlastník vstupuje do smlouvy o nájmu honitby na místo vlastníka dosavadního. V tomto případě zákon připouští možnost podání výpovědi s 18-ti měsíční výpovědní lhůtou. Možnost výpovědi rovněž existuje, pokud pronajímatel nebo nájemce nedodrží podmínky

---

⁴⁹ Viz Kollár, F.: Honební společenstva, honitby: soubor informací a vzorů doporučených tiskopisů, Praha, Druckvo Tisk, 2002, str. 104 – 105.

smlouvy o nájmu. K zániku nájemní smlouvy může dojít také na základě rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, když nájemce svou činností vážně ohrozí životní prostředí nebo pokud dojde k poklesu počtu zvěře v honitbě pod stanovené minimální stavy.

2.6 Honební společenstvo

Protože se na území České republiky nachází největší počet honiteb společenstevních, jejichž držitelem je honební společenstvo, budu se dále věnovat způsobům jeho založení, vzniku, zániku a jeho orgánům, které jsou oprávněny jeho jménem jednat.

Založení honebního společenstva

Honební společenstvo je právnická osoba zřízená dle zákona o myslivosti. V obecné rovině můžeme honební společenstvo označit jako občanské sdružení *sui generis*, neboť vedle obecného zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů obsahuje zákon o myslivosti v ustanoveních § 19 - 28 zvláštní podmínky pro jeho založení, vznik, členství, vnitřní samosprávu, ale též zánik a zrušení. Přestože „běžná“ občanská sdružení mohou existovat, ale také nemusí, což závisí výhradně na vůli jejich členů, případně zakládajících členů tvořících přípravný výbor, nutnost existence honebních společenstev se *apriori* předpokládá, a to s ohledem na specifický předmět jejich činnosti.⁵⁰ Stát tak honebním společenstvům přenechává řadu práv a povinností.

Členství v něm je omezeno pouze na vlastníky souvislých honebních pozemků, jejichž výměra pro vytvoření společenstevní honitby musí dosahovat minimálně požadovaných 500 hektarů. Jak již bylo uvedeno výše, honební společenstvo má dvě možnosti, a to buď výkon myslivosti vykonávat samo ve vlastní režii (na vlastní účet) nebo společenstevní honitbu dále pronajmout. Honební společenstvo si není oprávněno samo zvolit libovolný název, pod kterým bude v právních vztazích vystupovat; jeho název musí nést označení „honební společenstvo“ a jméno obce, v jejímž území se nachází většina honebních pozemků tvořící společenstevní honitbu. U větších obcí či měst se může stát, že v jejich

---

⁵⁰ Viz Kostík, R.: Členství v honebním společenstvu. In: Právní fórum, 2009, č. 1, str. 28.

obvodu vznikne více honebních společenstev a k jejich odlišení je pak nutno u názvu použít dostatečně odlišující dodatek.

Honební společenstvo odpovídá za své závazky celým svým majetkem a členové honebního společenstva ručí za jeho závazky. V minulosti byla řešena otázka, zda obec jako člen honebního společenstva, může za závazky honebního společenstva ručit. Zákon o obcích to zpočátku neumožňoval; ke změně došlo schválením novely č. 59/2003 Sb., která změnila příslušná ustanovení zákona o obcích.⁵¹ Honební společenstvo je povinno vést účetnictví dle zákona 563/1991 Sb., o účetnictví. Mezi jeho příjmy náleží výtěžek z využití společenstevní honitby (pokud vykonává myslivost na vlastní účet), dále příjmy z pronájmu společenstevní honitby, dary, dědictví, půjčky, úvěry a úroky z vkladů.

Proces založení honebního společenstva není jednoduchý a je poměrně časově náročný. V této souvislosti si je třeba uvědomit, že honební společenstvo často zakládají osoby bez vysokoškolského vzdělání, natož pak osoby s právníkous kvalifikací. Návrh na registraci orgánu státní správy myslivosti podává přípravný výbor, který je nutno vytvořit z vlastníků honebních pozemků. Musí se jednat minimálně o dvě osoby starší 18 let, které musí být v návrhu náležitě identifikovány uvedením jména, příjmení a svého bydliště (do roku 2003 také rodného čísla).⁵² Dále si tito členové přípravného výboru určí zmocněnce, který bude oprávněn jednat jejich jménem. Návrh na registraci nemá stanovenou žádnou konkrétní formu a odesílá se jako osobní korespondence, která je opatřená vlastnoručními podpisy odesílatelů. Podpisy musí být úředně ověřeny.

Poté by si měl přípravný výbor obstarat mapy v příslušném měřítku a vyznačit hranice předpokládané honitby a oslovit další vlastníky a vyzvat je ke členství v honebním společenstvu, jakož i připravit uzavření dohod s nečleny honebního společenstva o přiřazení jejich honebních pozemků k honitbě. Základní údaje o vlastnictví honebních pozemků, jejich výměrách a účelovému určení může poskytnout příslušný obecní úřad s rozšířenou působností nebo příslušné Katastrální pracoviště Katastrálního úřadu.

⁵¹ K obci jako členovi honebního společenstva blíže: Vedral, J.: Obec jako člen honebního společenstva. In: SMO.-Svaz měst a obcí., roč. 2003, dostupný z ASPI pod ident. číslem LIT25112CZ.

⁵² Změnu přinesla novela zákona z roku 2003. Dle důvodové zprávy není pro tvorbu honiteb třeba rodných čísel, neboť existuje vysoké procento vlastníků honebních pozemků, kteří žijí v zahraničí a rodná čísla vůbec nemají. K uznání společenstevních honiteb v případě, že nedojde ke sporu, není třeba žádných důkazních prostředků, které organizačně administrativně a ekonomicky zatěžují přípravný výbor honebního společenstva. Blíže k tomu: Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o myslivosti a zákon o obcích z 30. srpna 2003, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, sněmovní tisk 28/0.

V úvahu dnes přichází rovněž dálkový přístup do katastru nemovitostí prostřednictvím sítě internet. Dle ustanovení § 18 zákona 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů nepodléhá honební společenstvo registraci u Úřadu pro ochranu osobních údajů; je však povinno zajistit shromažďovaná data (seznamy) proti zneužití.

Dalším krokem bude projednání hranic honitby s držiteli soudních honiteb a uzavření s nimi příslušné dohody o stanovení hranic. Poté bude třeba sestavit seznamy vlastníků honebních pozemků a členů honebního společenstva včetně stanovení výměry jejich pozemků, aby mohla být následně zjištěna celková výměra honitby. Na bedrech členů přípravného výboru bude ležet rovněž povinnost vyhotovit slovní popis hranic, plán stavů zvěře a vypracování návrhu na uznání honitby včetně příloh.

Až budou tyto administrativní záležitosti vyřešeny, je třeba zahájit přípravná jednání na svolání ustavující valné hromady honebního společenstva. K tomu je třeba připravit pozvánku a rozeslat jí vlastníkům honebních pozemků. Vzhledem k tomu, že tito vlastníci mohou mít trvalé bydliště na celém území České republiky, je třeba stanovit termín valné hromady vždy s dostatečným časovým předstihem. Druhou vhodnou možností je k pozvánce připojit formulář plné moci, kterou by vlastníci honebních pozemků trvale nežijící v obci, kde se předmětná honitba nachází, mohli zmocnit své známé či příbuzné k výkonu jejich hlasovacích práv na valné hromadě. Členové přípravného výboru musí rovněž oslovit vhodné kandidáty na funkce v honebním společenstvu. Pro jednání ustavující valné hromady je nutné rovněž připravit návrh smlouvy o nájmu honitby a znění návrhu stanov.⁵³ Stanovy by měly kromě obecných identifikačních údajů honebního společenstva (např. sídlo) obsahovat působnost a poslání honebního společenstva, upravit podmínky pro vznik a zánik členství v honebním společenstvu a stanovit práva a povinnosti jeho členů. Dále přichází v úvahu upravit podmínky pro působnost valné hromady včetně průběhu jejího jednání, ustanovení týkající se honebního starosty a honebního výboru, způsobu využití honitby, zásad hospodaření a možnosti zrušení a zániku honebního společenstva.

Poté může dojít k řádnému konání ustavující valné hromady, které při zahájení předsedá člen přípravného výboru zmocněný k tomu ostatními členy tohoto výboru, dokud není zvolen předseda ustavující valné hromady. Zápis z ustavující valné hromady

---

⁵³ Viz Kollár, F.: Honební společenstva, honitby: soubor informací a vzorů doporučených tiskopisů, Praha, Druckvo Tisk, 2002, str. 4.

podepíší valnou hromadou zvolený honební starosta a zapisovatel a tento zápis tvoří jednu z příloh k návrhu na registraci honebního společenstva. Mezi další povinné přílohy návrhu náleží dle ustanovení § 19 odst. 5 a 6 zákona seznam vlastníků honebních pozemků, kteří jsou členy honebního společenstva, mapový zákres honitby jakož i souhlasy vlastníků honebních pozemků s členstvím v honebním společenstvu a stanovy.

Vznik honebního společenstva

Honební společenstvo vzniká dnem registrace, přičemž návrh na registraci podává přípravný výbor příslušnému orgánu státní správy myslivosti, což bude zpravidla odbor životního prostředí obce s rozšířenou působností. Jeho pracovníci návrh na registraci přezkoumají, zda obsahuje všechny zákonem předepsané náležitosti; v případě uvedení neúplných či nepřesných údajů informuje orgán státní správy myslivosti o této skutečnosti přípravný výbor a stanoví mu lhůtu k odstranění zjištěných nedostatků. Nedojde-li k jejich odstranění, řízení bude zastaveno.

Po provedení registrace zapíše orgán státní správy myslivosti honební společenstvo do rejstříku honebních společenstev. Zmocněnec přípravného výboru obdrží poštou jedno vyhotovení předložených stanov a seznamu členů, na nichž je vyznačen den registrace.

Orgány honebního společenstva

Mezi vrcholný orgán honebního společenstva náleží valná hromada, neboť volí a odvolává ze své funkce další orgány honebního společenstva, a to: honebního starostu a místostarostu a členy honebního výboru. Do její kompetence spadají nejdůležitější rozhodování např. rozhodování o způsobu využití společenstevní honitby, včetně uzavření, změny nebo vypovězení smlouvy o nájmu honitby, schválení a změně stanov nebo schválení návrhu podaným honebním starostou či honebním výborem o finančním hospodaření a o způsobu použití čistého výtěžku.

Zákon stanoví v ustanovení § 22 pravidla pro jednání valné hromady, která by se měla dle dikce zákona zpravidla konat jednou ročně.⁵⁴ Dle vlastních zkušeností však musím

⁵⁴ Původní znění zákona o myslivosti však obsahovalo povinnost svolat valnou hromadu nejméně jednou ročně ve lhůtě určené stanovami, nejpozději však do 15. února. Vzhledem k nepodnikatelskému charakteru honebních společenstev a celkovému nepřilíživému zájmu členů honebních společenstev o dění v něm bylo však nezbytné, aby bylo v maximální možné míře uvolněno konání valných hromad, které by se měly konat v souladu s potřebami a zájmy členů honebních společenstev či v případech, které výbor honebního

konstatovat, že tomu v praxi v žádném případě nebývá a valná hromada je svolávána pouze jednou za deset let, kdy skončí platnost smluv o nájmu honitby a valná hromada tak musí rozhodnout, kdo bude jejím uživatelem na dalších deset let. Malá frekvence svolávání valných hromad spočívá především v její časové a finanční náročnosti. Mohlo by se stát, že náklady na svolání valné hromady by přesáhly výnosy z nájmu honitby. Pokud je vztah mezi uživatelem a držitelem honitby bezproblémový, bylo by každoroční svolávání několika stovek či v některých případech i tisíců vlastníků honebních pozemků jakožto členů honebního společenstva zbytečným vynakládáním finančních prostředků, neboť neexistuje vlastně důležitá oblast, o které by mohla valná hromada rozhodnout a plně postačí v tomto ohledu honební výbor a honební starosta. Jak již bylo uvedeno výše, musíme si uvědomit, že majitelé honebních pozemků nemají trvalé bydliště na území obce, kde se honitba nachází a nedá se očekávat, že by každoročně navštěvovali jednání valné hromady rozhodující o nepodstatných záležitostech, takže by valná hromada nemusela být usnášeníschopná. To by nastalo v případě, pokud by nebyli přítomni členové nebo jejich zástupci, kteří disponují alespoň polovinou hlasů. Pokud se po uplynutí jedné hodiny od stanoveného počátku valné hromady nesejde se potřebný počet hlasů, může se valná hromada platně usnášet za jakéhokoliv počtu hlasů přítomných členů.

Pokud by však nastala situace, že členové honebního společenstva, jejichž hlasy činí alespoň 10 % všech hlasů, budou mít např. pochyby o správnosti některých kroků členů výboru, mohou požádat honebního starostu o svolání valné hromady k projednání navržených záležitostí. Ten je povinen jejich žádosti vyhovět a do 30 dnů valnou hromadu svolat. Zákon obsahuje pojistku také proti jeho možné nečinnosti, kdy pro tento případ umožňuje svolat valnou hromadu členům honebního společenstva.

Valná hromada rozhoduje většinou hlasů přítomných členů; zákon však vyžaduje v určitých případech souhlas tří čtvrtin hlasů přítomných členů (např. při rozhodování o způsobu využití společenstevní honitby). Z průběhu jednání musí být vytvořen zápis, který je honební společenstvo povinno uchovávat po celou dobu jeho existence. Jako ochranu před nezákonným rozhodnutím valné hromady či před rozhodnutím odporujícím stanovám umožňuje zákon o myslivosti, aby se člen honebního

---

společenstva považovat za potřebné. Změna byla provedena zákonem č. 59/2003 Sb. Blíže k tomu: Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o myslivosti a zákon o obcích z 30. srpna 2003, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, sněmovní tisk 28/0.

společenstva do patnácti dnů ode dne, kdy se o rozhodnutí dozvěděl, nejpozději však do tří měsíců od konání valné hromady, domáhal u soudu vyslovení neplatnosti rozhodnutí valné hromady. Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku ze dne 18. července 2007, sp. zn. 28 Cdo 364/2005 uvedl, že právo na soudní ochranu přísluší členu sdružení v každém případě tehdy, je-li úprava podle stanov v rozporu s takovými ustanoveními zákona, která lze považovat za kogentní.⁵⁵

Druhým orgánem honebního společenstva je honební starosta, který zastupuje honební společenstvo navenek. Obstarává všechny záležitosti honebního společenstva, pokud nepatří do kompetence valné hromady. Je volen společně s honebním místostarostou valnou hromadou na desetileté volební období. O tuto funkci se mohou ucházet členové honebního společenstva nebo i ostatní fyzické osoby, které navrhne člen honebního společenstva. Pokud dojde ke smrti honebního starosty nebo se tento své funkce vzdá, vykonává tuto funkci místostarosta až do zvolení nového honebního starosty nejbližší valnou hromadou. Svolání a konání valné hromady honebního společenstva se z hlediska organizačně technické, administrativní a ekonomické náročnosti jeví zbytečným.⁵⁶ Honební starosta je povinen vykonávat svou působnost s péčí řádného hospodáře a je odpovědný honebnímu společenstvu za škodu, kterou způsobil porušením právních povinností při výkonu funkce.

Posledním orgánem honebního společenstva je honební výbor, který je nutno vždy obligatorně zřídit, pokud počet členů honebního společenstva přesahuje deset, což je u drtivé většiny společenstevních honiteb. Honební výbor tvoří mimo honebního starosty a místostarosty nejméně jeden a nejvýše pět dalších členů honebního společenstva; přesný počet členů je upraven ve stanovách. Honební výbor je usnášeníschopný, pokud je přítomna nadpoloviční většina jeho členů. K platnému usnesení je zapotřebí souhlasu většiny přítomných členů; při rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedajícího. Stanovy však mohou stanovit odchýlný způsob. O průběhu jednání musí být pořízen zápis, který je povinno stejně jako u zápisu z valné hromady honební společenstvo uchovávat.

---

⁵⁵ Viz Kostík, R.: Členství v honebním společenstvu. In: Právní fórum, 2009, č. 1, str. 28.

⁵⁶ Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o myslivosti a zákon o obcích z 30. srpna 2003, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, sněmovní tisk 28/0.

Členství v honebním společenstvu

Honební společenstvo je povinno vést seznam členů, do nějž zapisuje počet hlasů jednotlivých členů, název a sídlo člena, jde-li o právnickou osobu, nebo jméno a bydliště fyzické osoby, která je členem. Na rozhodování se členové honebního společenstva podílejí podle výměry honebních pozemků, které vlastní a které tvoří společenstevní honitbu. Za každý, i započatý hektar výměry honebního pozemku, který v honitbě vlastní, přísluší členovi honebního společenstva jeden hlas.

Ustanovení § 26 zákona o myslivosti předvídá několik způsobů vzniku členství v honebním společenstvu. To vzniká automaticky nabytím honebního pozemku; nezáleží na tom, zda to bude na základě projevu vůle (smlouvou) nebo na základě jiné právní skutečnosti (např. smrtí zůstavitele a následným uplatněním dědického práva). Nový nabyvatel pozemků, které tvoří součást společenstevní honitby, má však do 30 dnů ode dne vzniku jeho vlastnického práva oznámit písemně honebnímu společenstvu, že s členstvím nesouhlasí. Členství nabyvatele honebních pozemků ve společenstvu však není povinné, neboť na honební společenstvo se vztahuje též ustanovení § 3 odst. 1 zákona o sdružování občanů č. 83/1990 Sb. jako *lex generalis*, podle něhož nikdo nesmí být nucen ke sdružování, k členství ve sdruženích ani k účasti na jejich činnosti.⁵⁷ Člen honebního společenstva může ukončit své členství na základě písemného oznámení; členství zaniká posledním dnem kalendářního roku, ve kterém bylo toto oznámení učiněno.

Ačkoliv to výslovně z dikce zákona nevyplývá, dle nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 3/06 z 6. března 2007 přísluší nečlenům honebního společenstva za užívání jejich pozemků náhrada podle obdobného užití § 30 odst. 2 zákona o myslivosti, o které rozhodne soud.

V této souvislosti se Ústavní soud v tomto nálezu rovněž zabýval samotnou ústavností ustanovení zákona o myslivosti, na základě kterého může vykonávat držitel společenstevní honitby právo myslivosti na honebních pozemcích, které patří nečlenům honebního společenstva; stěžovatel zde namítal zásah do ústavně zaručeného vlastnického práva. Hodnocení zákonné úpravy práva myslivosti a jeho hodnocením z pohledu ústavních garancí se zabýval Ústavní soud již dříve v nálezu, Pl. ÚS 34/03 z 13. prosince 2006, ve kterém konstatoval, že podstatou zákona o myslivosti je „ochrana zvěře, jakož i

⁵⁷ Viz Kostík, R.: Členství v honebním společenstvu. In: Právní fórum, 2009, č. 1, str. 28.

ochrana myslivosti jako národního kulturního dědictví. V podmínkách České republiky jsou myslivost a právo myslivosti společenskými aktivitami aprobovanými státem k ochraně a rozvoji jedné ze složek životního prostředí – zvěře. Zákon o myslivosti nepředstavuje úpravu myslivosti jako zájmové aktivity, ale ve svém základu jako cílevědomé a regulované činnosti k ochraně a rozvoji přírody.“ Dle právního názoru Ústavního soudu je myslivost činností sloužící k realizaci ústavně zakotveného úkolu státu (čl. 7 Ústavy České republiky). Plnění ústavní povinnosti proto nelze nemít za plnění úkolu v obecném, či dokonce ve veřejném zájmu. Z toho vyplývá, že realizace myslivosti a práva myslivosti je v obecné rovině legitimním omezením vlastnického práva.

2.7 Shrnutí

Právo myslivosti je možné vykonávat pouze na honebních pozemcích, které byly za honitbu uznány. Držitel honitby, kterým je zpravidla osoba odlišná od vlastníka honebního pozemku, může vykonávat v této honitbě právo myslivosti sama nebo ji může smlouvou pronajmout. Zákon o myslivosti svými ustanoveními veřejnoprávního charakteru omezuje práva vlastníků honebních pozemků v zájmu ochrany myslivosti. K řízení o uznání honitby je příslušný orgán státní správy myslivosti, což je místně příslušný obecní úřad s rozšířenou působností.

Při vytváření vlastní či společenstevní honitby samozřejmě existují honební pozemky, které tyto honitby nezahrnují. Aby mohlo být prováděno řádné myslivecké hospodaření, počítá zákon s institutem přičlenění honebních pozemků. Orgán státní správy myslivosti přičlení tak honební pozemky, které netvoří vlastní nebo společenstevní honitbu, zpravidla k honitbě, která má s těmito honebními pozemky nejdelší společnou hranici.

Pro smlouvu o nájmu honitby stanoví zákon kogentní podmínky, které musí tato smlouva splňovat. Mezi ně náleží písemná forma a výslovně stanovená desetiletá doba jejího trvání.

V České republice je většina honiteb společenstevních, které musí dosahovat minimální výměry 500 hektarů. Honební společenstvo je právnická osoba zřízená dle zákona o myslivosti. Mezi vrcholný orgán honebního společenstva náleží valná hromada. Druhým orgánem honebního společenstva je honební starosta, který zastupuje honební

společenstvo navenek. Obstarává všechny záležitosti honebního společenstva, pokud nepatří do kompetence valné hromady. Posledním orgánem honebního společenstva je honební výbor.

3. Ochrana myslivosti a přírody

Ochrana přírody a volně žijících zvířat je prvořadým úkolem všech myslivců. Zákon o myslivosti definuje myslivost jako soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolkovou činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví. Právo myslivosti se svou zákonnou povinností péče o zvěř, slouží společně jak ochraně druhů, tak i jejich biotopů a je prakticky aplikovanou ochranou přírody.⁵⁸ K tomu, aby mohla být tato činnost prováděna, musí být také vytvořeny potřebné podmínky ze strany ostatních „návštěvníků“ honitby. Z tohoto důvodu obsahuje zákon řadu povinností a omezení třetích osob vstupujících do honitby, které mají chránit zvěř před jejich škodlivými zásahy např. před volně pobíhajícími domácími zvířaty. Účelem těchto opatření je tak zajistit ochranu životních podmínek zvěře, klidu v honitbě a ochranu mysliveckých zařízení. Zákon stanoví v ustanovení § 8 odst. 2 obecnou povinnost každé osoby vstupující svou činností do přírody, aby si počínala tak, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožování nebo zraňování zvěře a k poškozování jejich životních podmínek.

Základem pro zachování životních podmínek zvěře je zajištění klidu pro to, aby mohla především v jarních a letních měsících vyvést svá mláďata a nebyla nijak při této činnosti člověka rušena. Na žádost uživatele honitby může orgán státní správy myslivosti nařídit přiměřené omezení nebo i zákaz vstupu do honitby nebo jejích částí, omezení jízdy koňmi či jiných sportovních nebo zájmových činností. Uvedená opatření se však nevztahují na hospodářskou činnost vlastníků honebních pozemků. Návštěvníci honebních pozemků mají zakázáno plašit zvěř; výjimku tvoří opatření k zabránění škodám způsobených zvěří, např. plašení zvěře v blízkosti lesní školky. Každá aktivita člověka v honitbě má samozřejmě na zvěř vliv, kdy negativně působí na její život. Jedná se především o zemědělskou činnost, která v minulosti značně narušovala a dodnes stále (i když

⁵⁸ Viz Feuereisel, J., Libosvár, F.: *Obrana myslivost, Myslivost*, Praha, 2009, str. 19.

v podstatně menší míře) narušuje životní podmínky zvěře. Dříve to byl především přechod na velkoplošný způsob obdělávání zemědělských ploch (rozorání mezí), což vedlo společně s neúměrným používáním hnojiv v zemědělství k výraznému snížení stavu některých druhů především drobné zvěře. V letních měsících zasahují do života zvěře především probíhající sklizeň plodin pěstovaných na honebních pozemcích, neboť nasazením těžké techniky dochází k úhynu mlád'at spárkaté zvěře (především srnčí) a dále hnízdících ptáků. Aby se tomuto zabránilo, existovala v minulosti vzájemná spolupráce mezi zemědělskými družstvy a mysliveckými sdruženími, kdy se jejich členové nacházeli v těsném závěsu před kombajny a zvěř plašili. Zákon v ustanovení § 10 sice tuto povinnost obsahuje (informační povinnost vlastníka honebních pozemků o provádění zemědělských prací), avšak dnes již tomu tak mnohdy bohužel není a tak dochází ke vzniku zcela zbytečných škod na zvěři.

Problémem dneška je však stále se zvyšující nárůst pastevních areálů hospodářských zvířat především v okrajových částech České republiky. Po roce 1990 došlo v zemědělství ke změně struktury rostlinné výroby, kdy byli zemědělci za pomoci státních dotací motivováni k přechodu od pěstování obilnin na chov hovězího dobytka, který však na rozdíl od minulosti neprobíhá v kravínech, nýbrž se provádí v oplocených pastevních areálech. Bohužel v posledních letech se počet pastevních areálů v honitbách rapidně zvýšil, což má za následek, že zvěř nemá např. na jednu třetinu pozemků v honitbě přístup, neboť tyto honitby jsou oploceny elektrickým ohradníkem. Zvěř je tak nucena ukrývat se v lesích či na pozemcích, kde je snižená úživnost. Jsem toho názoru, že jak orgány státní správy ochrany přírody, tak i myslivosti (v praxi to bude jeden odbor obce s rozšířenou působností) by se měly nad tímto žalostným stavem zamyslet a aktivně vystupovat na ochranu zvěře a ne vždy upřednostňovat ekonomický zájem.

Dalším dnešním problémem je dle mých zkušeností pořádání hromadných akcí v přírodě, např. závodů aut na polích, přičemž dochází k plašení a stresování zvěře. Honební společenstva jako držitelé honitby se nechají za úplatu k tomuto často propůjčit, čímž ale dle mého názoru jednají proti smyslu ochrany zvěře a myslivosti. Organizátoři jsou povinni oznamovat orgánům státní správy myslivosti konání těchto akcí v přírodě a sdělit těmto orgánům požadavky potřebné k ochraně zvěře a jejích životních podmínek.

V poslední době se v honitbách rovněž rozrostlo používání „čtyřkolek“, což s sebou nese pro zvěř již výše popsané negativní následky.⁵⁹

Aby mohla být myslivost řádně provozována, je k tomu třeba umístit do honitby tzv. myslivecká zařízení, pod kterými si lze představit zařízení pro příkrmování zvěře (krmelce), napajedla či zařízení pro pozorování a lov zvěře. K jejich umístění je však nutný souhlas vlastníka. Bez zařízení pro příkrmování zvěře by nebylo možno pomáhat zvěři v době nouze, takže zde existuje veřejný zájem, na základě kterého může dojít k zásahu do vlastnického práva majitele honebního pozemku, neboť v případě jeho nesouhlasu může orgán státní správy myslivosti rozhodnout o umístění zařízení pro příkrmování, napajedla nebo slaniska. Orgán státní správy myslivosti je oprávněn kontrolovat povinnost uživatele honitby týkající se příkrmování zvěře v době nouze. Pokud zjistí, že zvěř trpí hladem, a nezjedná-li uživatel honitby po výzvě okamžitou nápravu, rozhodne orgán státní správy myslivosti o krmení zvěře na náklad uživatele honitby.

Zákon v ustanovení § 11 rovněž stanoví některé povinnosti uživatelů honiteb směřující k ochraně zvěře, a to je činit přiměřená opatření k záchraně zvěře, např. v případě záplav, povodní či lesních požárů. Dále se jedná o zakládání remízků a jiných vhodných úkrytů pro zvěř. Tato činnost však zasahuje do vlastnického práva majitele dotčeného pozemku, proto tento s tím musí vyslovit souhlas.

Myslivecká stráž

Pro každou honitbu je zákonem o myslivosti stanovena povinnost ustanovit mysliveckou stráž. Tu často chápe laická veřejnost pouze jako formální orgán, avšak ve skutečnosti je její místo v honitbě významné a nezastupitelné. Kromě povinností stanovených v zákoně o myslivosti se od myslivecké stráže očekává plnění funkce strážce zákonnosti, dále dohled nad dodržováním mysliveckých zvyků, tradic a myslivecké etiky.

---

⁵⁹ Rovněž § 20 odst. 5 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a §§ 64 a 65 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny stanoví regulaci a zákazy činností, které zvěři neprospívají

Ke splnění tohoto úkolu je vybavena poměrně rozsáhlými oprávněními, která umožňují závažný zásah do práv občanů.⁶⁰

Stráže jako zvláštní zákonem založený subjekt k ochraně majetku a přírodních statků mají na území České republiky hlubokou historickou tradici a již od konce 19. století tvoří jednu ze stálých součástí zákonů o myslivosti. Jednotnou úpravu stráží (myslivecké, lesní, rybářské a ochrany přírody) přinesl zákon č. 238/1999 Sb., který sjednotil podmínky pro výkon těchto funkcí. Stráže nejsou orgány státní správy, přesto že se významným způsobem podílejí na úkolech společnosti a státu tím, že plní důležité úkoly při ochraně majetku a přírodního bohatství. Literatura je označuje za zvláštní subjekt „sui generis“, jehož postavení jak ve vztahu k orgánům státu, tak i ve vztahu k fyzickým osobám je přesně vymezeno zákony, na jejichž základě je tato stráž ustanovena.⁶¹

Zákon o myslivosti upravuje mysliveckou stráž v ustanoveních §§ 12 – 16, jakož i v ustanoveních již výše několikrát zmíněné prováděcí vyhlášky č. 244/2002 Sb. Mysliveckou stráž ustanovuje do funkce orgán státní správy myslivosti na návrh uživatele honitby podaných 30 dnů od uzavření smlouvy o nájmu honitby. Na každých započatých 500 hektarů honitby musí být ustanovena jedna myslivecká stráž. Myslivecká stráž vykonává svou funkci deset let. Orgán státní správy myslivosti by měl vybrat osoby, které nejen splňují zákonné požadavky, nýbrž by měl rovněž přihlídnout i k osobním, rodinným, pracovním a dalším předpokladům osoby navrhované do funkce. Není žádoucí, aby byly ustanovovány osoby, které pro svou pracovní zaneprázdněnost nebudou svou funkci řádně vykonávat.⁶² Mysliveckou stráží se může stát bezúhonná zdravotně způsobilá fyzická osoba starší 21 let, která je fyzicky a zdravotně způsobilá pro výkon funkce myslivecké stráže a prokázala znalost práv a povinností myslivecké stráže. Musí zároveň vlastnit platný lovecký lístek, zbrojní průkaz a být pojištěna. Výkon funkce stráže nelze samozřejmě vykonávat proti vůli osoby ustanovené do funkce, proto tato musí s ustanovením do funkce vyslovit písemný souhlas a složit slib. Myslivecká stráž obdrží služební odznak se státním znakem a průkaz myslivecké stráže, kterými se je povinna stráž prokazovat.

⁶⁰ Viz Bednář, V.: Práva a povinnosti myslivecké stráže. Právní výklad a využití pravomocí v praxi, Praha, Druckvo, 2004, str. 3.

⁶¹ Viz Staněk, J., Řehák, L.: Nové postavení a úkoly stráží, Praha, VENATOR, 2000, str. 7.

⁶² Tamtéž, s. 8.

Úkolem myslivecké stráže je dohlížet na dodržování povinností spojených s ochranou myslivosti a oznamovat neodkladně zjištěné závady, nedostatky a škody podle jejich povahy uživateli honitby nebo orgánu státní správy myslivosti, popř. Policii ČR. Jak již bylo uvedeno výše, myslivecká stráž disponuje poměrně velkými oprávněními, neboť tyto zasahují do práv jiných osob. Myslivecká stráž tak může požadovat od osob, které jsou v honitbě se střelnou zbraní nebo s jinou loveckou výzbrojí, předložení zbrojního průkazu, průkazu zbraně, loveckého lístku, povolenky k lovu a potvrzení o povinném pojištění. Existuje-li důvodné podezření, že je v dopravních prostředcích v honitbě neoprávněně přepravována zvěř, tak je myslivecká stráž oprávněna, takový dopravní prostředek v honitbě či na účelových komunikacích v honitbě zastavit a požadovat předložení dokladu o nabytí zvěře. Prohlídka dopravních prostředků a zavazadel nesmí sledovat jiný zájem než zjištění, zda se v těchto prostředcích a zavazadlech nenachází neoprávněně nabytá zvěř.⁶³

Jelikož došlo v minulosti ke zvýšenému nárůstu případů pytláctví, byla myslivecká stráž prohlášena za veřejného činitele (dle nového trestního zákoníku za úřední osobu), aby tak mohla bojovat lépe proti pytlákům. Má dokonce oprávnění zadržet osobu, kterou přistihne v honitbě při neoprávněném lovu nebo při manipulaci se zakázanou loveckou výzbrojí anebo se střelnou zbraní a neprodleně přivolat orgán Policie České republiky. K podpoře oprávnění myslivecké stráže zákon o myslivosti stanoví, že jsou přistížené osoby povinny uposlechnout příkazy myslivecké stráže.

Volně pobíhající psi a kočky působí v honitbě značné škody na zvěři, především pak na zvěři drobné a na mláďatech zvěře spárkaté. Ze zákona přísluší myslivecké strážní rovněž oprávnění k usmrcování toulavých psů a koček, které se nacházejí více než 200 metrů od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení a pronásledují zvěř. To je právě jedním z ustanovení, které bylo často zneužíváno. Za necitlivý odstřel psů a koček byli myslivci veřejností mnohokrát kritizováni, neboť usmrcení psa v honitbě je zásahem do citové a majetkové sféry vlastníka psa.⁶⁴ Pohybuje-li se tedy pes v honitbě a nepronásleduje zvěř (lhostejno, je-li nebo není pod vlivem svého vedoucího, tj. vodiče psa), nevzniká ze zákona oprávnění takového psa usmrtit. Jinak je tomu v případě psa toulavého, který

⁶³ Viz Damohorský, M., Smolek, M.: Zemědělské právo. Učební pomůcka, Praha, IFEC, 2001, str. 94.

⁶⁴ Viz Dědina, M.: Pohyb psů v honitbě. In: Svaz měst a obcí ČR. Dostupný ze systému ASPI pod ident. číslem: LIT32975CZ.

mimo vliv svého vedoucího pronásleduje zvěř.⁶⁵ Pokud myslivecká stráž usmrtila psa nebo kočku, zákon stanoví povinnost o tom neprodleně informovat jeho vlastníka, pokud je známý, a sdělit mu místo usmrcení zvířete a popřípadě jej na toto místo doprovodit.⁶⁶

Za porušení právních povinností může myslivecká stráž ukládat a vybírat pokuty v blokovém řízení do výše 1.000 korun dle ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Přitom je povinna přihlédnout k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, jakož i k okolnostem, za kterých byl přestupek spáchán a k míře zavinění. Postihem může být v praxi rovněž vykázání osob z honitby, např. pokud tyto nechají bez dozoru pobíhat v honitbě svého psa.⁶⁷

Trestní zákon č. 40/2009 Sb. prohlásil mysliveckou stráž za tzv. úřední osobu a nahradil tak dříve užívaný pojem „veřejný činitel“. To znamená, že stráž požívá při výkonu svých oprávnění zvýšenou právní ochranu, avšak úřední osoby nesou rovněž zvýšenou odpovědnost. Zvýšenou ochranu poskytují myslivecké strážím §§ 325 a 326 TZ „násilí proti úřední osobě“ a „vyhrožování s cílem působit na úřední osobu“; zvýšená odpovědnost naopak vyplývá z ustanovení §§ 329 a 330 „zneužití pravomoci úřední osoby“ a „maření úkolu úřední osoby z nedbalosti“. K trestní odpovědnosti a k ochraně úřední osoby se podle jednotlivých ustanovení trestního zákona vyžaduje, aby trestný čin byl spáchán v souvislosti s její pravomocí a odpovědností.

3.1 Shrnutí

K jednomu ze základních posláních myslivosti náleží ochrana volně žijících zvířat. K realizaci této činnosti musí být také vytvořeny potřebné podmínky ze strany ostatních „návštěvníků“ honitby. Z tohoto důvodu obsahuje zákon o myslivosti řadu povinností a omezení třetích osob vstupujících do honitby, které mají chránit zvěř před jejich škodlivými zásahy. Účel zákonných omezení spočívá především v zajištění ochrany životních podmínek zvěře, klidu v honitbě a ochraně mysliveckých zařízení. Návštěvníci honebních pozemků mají tak např. zakázáno plašit zvěř v honitbě.

⁶⁵ Viz Čechura, V.: Myslivost a právo. In: Čechura, V. a kol.: Myslivost a právo, Praha, ORAC, 2000, str. 100.

⁶⁶ K usmrcování psů v honitbě blíže: Konečný, M.: Usmrcování psů v honitbě ve světle nového zákona o myslivosti. In: Svět myslivosti, 2002, Roč. 3., č. 7., str. 6.

⁶⁷ Viz Staněk, J., Řehák, L.: Nové postavení a úkoly strážím, Praha, VENATOR, 2000, str. 37.

Dohled nad dodržováním povinností spojených s ochranou myslivosti byl svěřen myslivecké stráž. Ta je ke splnění tohoto úkolu vybavena poměrně rozsáhlými oprávněními, která umožňují závažný zásah do práv občanů. Jelikož došlo v minulosti ke zvýšenému nárůstu případů pytláctví, byla myslivecká stráž prohlášena za úřední osobu, aby tak mohla bojovat lépe proti případům pytláctví. K ochraně chovu zvěře je myslivecká stráž oprávněna rovněž usmrtit volně pobíhající psi a kočky působící v honitbě značné škody na zvěři.

4. Lov zvěře

Lov zvěře charakterizuje myslivecká odborná literatura jako konečný výsledek celoroční myslivcovy práce, tedy vlastně jakousi mysliveckou sklizeň. Je důležitou složkou výkonu práva myslivosti a je výsledkem a zhodnocením chovu zvěře.⁶⁸ Pod pojem lov by se dala zahrnout veškerá obvyklá činnost, kterou se lovec zmocňuje zvěře. Myslivec je povinen lovit zvěř jenom zákonem povoleným způsobem a při zachování příslušných mysliveckých tradic a zvyklostí, v zákonné době lovu a konečně jen v takovém rozsahu, aby nebyly ohroženy minimální stavy zvěře.⁶⁹ Lovectví je vlastně nejstarším odvětvím dnešní myslivosti a prodělalo tedy dlouhý vývoj. Během něho se celé lovectví vyvíjelo v souvislosti s modernizací zbraní a loveckých technik a vyvíjely se i jednotlivé druhy lovu.⁷⁰

Lovit tak může pouze osoba k tomu oprávněná, v dovolené době odlovu a jen způsobem, který zákon nezakazuje. Zákon o myslivosti stanoví základní podmínky pro lov v ustanoveních §§ 39 – 48. Dále je zde důležitá prováděcí vyhláška ministerstva zemědělství č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu ze 7. června 2002.

Zákon uvádí taxativně v ustanovení § 2 druhy zvěře, které lze obhospodařovat lovem, tzn. lze je lovit. V praxi však může dojít k situacím, kdy bude nutno snížit stavy

---

⁶⁸ Viz Rakušan, C.: Základy myslivosti, Praha, Státní zemědělské nakladatelství, 1979, str. 210.

⁶⁹ Viz Hrubý, L.: Lovectví. In: Mottl, S.: Myslivecká příručka, 2. přepracované vydání, Praha, Státní zemědělské nakladatelství, 1970, str. 199.

⁷⁰ Viz Hromas, J.: Lovectví. In: Hromas, J. a kol.: Myslivost, Písek, Matice lesnická, 2000, str. 382.

chráněných druhů zvěře např. v případě jejich přemnožení. Důvodem proto může být zájem vlastníka honebních pozemků, zájem zemědělské či lesní výroby, ochrany přírody anebo zájem mysliveckého hospodaření. V tomto případě orgán státní správy myslivosti povolí, popřípadě uživateli honitby přímo uloží příslušnou regulaci stavu zvěře. Může tak být regulován i stav zvěře, která může být ze zákona obhospodařována lovem. Pokud by škody způsobované zvěří nebylo možné snížit, připadá v úvahu i snížení stavu zvěře až na minimální stav, popřípadě zrušení chovu druhu zvěře, který škody působí.

Druhy zvěře, které lze obhospodařovat lovem, je možné na základě povolení lovit pro vědecké účely i mimo dobu lovu stanovenou vyhláškou č. 245/2002 Sb. Žadatel (např. majitel lesních či zemědělských pozemků) by se měl v tomto případě domluvit s uživatelem honitby na příslušné náhradě; pokud k dohodě mezi těmito subjekty nedojde, stanoví ji orgán státní správy myslivosti v rozhodnutí, ve kterém vysloví souhlas s odstřelem zvěře mimo dobu lovu.

O povaze nehonebních pozemků již bylo pojednáno výše. Jejich charakteristickým znakem je to, že na nich není možné vykonávat právo myslivosti. Jedná se o zastavěná území obce, silnice či zahrady. V praxi však může vzniknout potřeba, aby byl buď jednorázově či trvale snížen stav některého druhu zvěře na těchto nehonebních pozemcích. V úvahu přichází např. odstřel zdivočelých holubů ve městech nebo špačků na vinicích. Návrh na vydání povolení lovu podává orgánu státní správy myslivosti zpravidla vlastník dotčeného nehonebního pozemku. Příslušný orgán pověří provedením lovu uživatele honitby a stanoví podmínky pro provedení lovu, zejména určí denní dobu, zásady vzájemné koordinace postupu osob nebo omezení vstupu na hřbitovy nebo do chatových a zahrádkářských osad. Aby mohly osoby oprávněné k odlovu vstupovat na nehonební pozemky s loveckou zbraní či loveckým psem, je nutné si vyžádat předchozí souhlas majitele pozemku.

Při lovu může lovec zvěř pouze postřelit či jiným způsobem zranit a ta může přeběhnout do sousední honitby. Aby nedocházelo k jejímu zbytečnému strádání a rovněž k ekonomickým ztrátám, je uživatel honitby povinen zajistit sledování a dohledání postřelené zvěře, přičemž při této činnosti je oprávněn použít loveckého psa. Osoby provádějící dohledávku mohou vstupovat s loveckou zbraní na pozemky cizí honitby a na neoplocené nehonební pozemky. Musí si však předem vyžádat souhlas uživatele cizí honitby (v praxi bude informován myslivecký hospodář) nebo vlastníka nehonebního

pozemku. Co se týče vlastnického práva k dohledané zvěři, dle zákona náleží uživateli honitby, z níž přeběhla nebo přeletěla.

Lovecký pes je nezbytným a nenahraditelným pomocníkem myslivce, především při dosledu zvěře. Bez něj by v mnoha případech nebylo tuto činnost vůbec možno provést. Z tohoto důvodu přikazuje zákon o myslivosti uživateli honitby držet lovecké psy a v honitbě používat. Nemůže se však jednat o každého psa, nýbrž pouze o lovecké plemeno uznaného Mezinárodní kynologickou federací (FCI); druhou důležitou podmínkou je složená příslušná zkouška z výkonu.

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, stanoví bližší pokyny pro používání loveckých psů a loveckých dravců, jejich obligatorní počet stanovený pro jednotlivé druhy honiteb a společné lovy, jakož i způsob provádění zkoušek psů z výkonu a sokolnických zkoušek. Kritériem pro stanovení konkrétního počtu lovecky upotřebitelných psů na honitbu je výměra honitby a druh lovené zvěře.

Aby zvěř při odlovu zbytečně netrpěla a aby lov sám odpovídal zásadám ochrany zvířat proti týrání, mysliveckým zásadám a vůbec aby byl v souladu s ochranou přírody, obsahuje zákon o myslivosti v ustanovení § 45 dvě desítky tzv. zakázaných způsobů lovu. Cílem zákona je tak nedopustit používání takových prostředků, které by nadále snižovaly handicap zvěře ve vztahu k lovcům.⁷¹ Příkladem může být uveden zákaz lovit zvěř způsobem, jímž se zbytečně trýzní, trávit zvěř jedem nebo ji usmrcovat plynem; lovit zvěř s pomocí elektrických zařízení schopných zabít nebo omráčit, zdrojů umělého osvětlení, hledí pro střelbu v noci s elektronickým zvětšením obrazu nebo pro převrácení obrazu, reprodukční soustavy s hlasy zvěře, výbušnin; střílet zvěř jinou zbraní než loveckou; lovit zvěř v době nouze ve vzdálenosti do 200 m od krmelců a slanisk i lovit zvěř na čekané ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby. Posledně uvedený způsob bývá v praxi často nedodržován.

Další omezení a zákazy lovu obsahuje ustanovení § 14 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, který zakazuje odchytávat a usmrcovat volně žijící zvířata např. pomocí letadla či motorového vozidla či pomocí zvířat použitých jako živá návnada. Výkon práva myslivosti může být dle ustanovení § 21, 30 a 34 a zákona č. 114/1992 Sb.,

⁷¹ Důvodová zpráva k návrhu zákona o myslivosti z 8. prosince 2001, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, sněmovní tisk 788/0.

o ochraně přírody a krajiny v určitých částech národního parku nebo na celém jeho území, v národních přírodních rezervacích a v přírodních rezervacích orgánem ochrany přírody omezeno nebo vyloučeno.

Orgán státní správy myslivosti může z důvodu redukce stavu zvěře v honitbě nebo zrušení chovu určitého druhu rozhodnout o připuštění některých zakázaných způsobů lovu. Jelikož došlo v předcházejících letech ke zvýšení početních stavů spárkaté zvěře na území České republiky, které neodpovídaly potřebám lesního hospodářství, zemědělství a ochrany přírody, vydalo Ministerstvo zemědělství metodický pokyn Č.j.: 23485/2008 – 16200⁷² určený orgánům státní správy myslivosti. V metodickém pokynu se uvádí nutnost snížení početního stavu spárkaté zvěře, zejména v lesních honitbách ke snížení škod působených zvěří, zlepšení zdravotního stavu lesa, úpravy věkové a pohlavní struktury populací druhů chované zvěře. Metodický pokyn ministerstva zemědělství tak ukládá orgánům státní správy myslivosti, aby k radikálnímu snížení spárkaté zvěře využívaly i možnosti vydání povolení k použití některých ze zakázaných způsobů lovu jako je zákaz lovu v noci či lovu spárkaté zvěře za pomoci zdrojů umělého osvětlení (laserového zaměřovače).

Povolenka k lovu, lovecký lístek a povinné pojištění

Aby se předešlo pytláctví a nedovolenému výkonu práva myslivosti, stanoví zákon, že každý kdo loví zvěř, musí mít u sebe následující doklady: lovecký lístek, povolenku k lovu, potvrzení o povinném pojištění, zbrojní průkaz a průkaz zbraně. Kontrolovat tyto doklady je oprávněna Policie ČR, orgán státní správy myslivosti, myslivecký hospodář a myslivecká stráž příslušné honitby.

Lovit lze pouze zvěř, která je uvedena v povolenke k lovu. Tu vydává a podepisuje uživatel honitby, v praxi to bude myslivecký hospodář. V případě spárkaté zvěře je možné povolenku vystavit pouze na druhy zvěře, které orgán státní správy myslivosti uvedl v rozhodnutí o uznání honitby. Pro osoby lovící na společném lovu (honu) může povolenku k lovu nahradit seznam osob, které se jej účastní. Evidenci vydaných

⁷² Metodický pokyn Ministerstva zemědělství Č.j.: 23485/2008 – 16200 je dostupný na: http://old.myslivost.cz/Upload/Soubory/Media_21_32_31.doc

povolenek je uživatel honitby povinen archivovat nejméně tři roky od skončení jejich platnosti.

Povolenka k lovu musí obsahovat evidenční číslo, název uživatele honitby a jeho sídlo, název honitby, v níž je uživatel honitby oprávněn provádět právo myslivosti, jméno, číslo loveckého lístku, adresu místa trvalého pobytu, druh zvěře a počet kusů, na které je povolenka k lovu vystavena, datum vystavení a dobu platnosti povolenky k lovu a konečně podpis uživatele honitby a mysliveckého hospodáře.

Úprava myslivosti přijatá v Protektorátu Čechy a Morava zavedla poprvé do našeho právního řádu povinnost složit myslivecké zkoušky, které osvědčovaly, že budoucí myslivec disponuje potřebnou mysliveckou kvalifikací. Od tohoto období je tedy nutné vlastnit k výkonu práva myslivosti platný lovecký lístek, který je vydán bezúhonnému občanovi České republiky staršímu šestnácti let, který složil zkoušku myslivosti nebo je absolventem střední nebo vysoké školy, na které se vyučuje myslivost. Za bezúhonného se podle tohoto zákona nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo uznán vinným ze spáchání přestupku na úseku myslivosti nebo komu byla pravomocně uložena pokuta podle zákona o myslivosti. K uloženým sankcím za přestupky na úseku myslivosti a k pokutám za přestupky uloženými podle zákona o myslivosti se nepřihlíží, pokud od právní moci rozhodnutí o jejich uložení uplynuly dva roky. Cizinci může být za stejných podmínek lovecký lístek rovněž vydán; za průkaz o složení zkoušky z myslivosti se považuje platný doklad opravňující k lovu vystavený v cizině. Podrobné podmínky pro vydávání loveckých lístků jsou upraveny v ustanovení § 19 vyhlášky 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o myslivosti.

Lovecké lístky vydává na základě žádosti orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodu má žadatel trvalý pobyt. Cizincům vydává lovecký lístek orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodu se zdržují. Lovecký lístek se vydává pro české občany na dobu neurčitou, nebo na 1 den, nebo 5 dní, nebo 30 dní, nebo 6 měsíců, nebo 1 rok.

Dle ustanovení § 17 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních představuje předložení platného loveckého lístku rovněž předpoklad pro vydání zbrojního průkazu skupiny C

k loveckým účelům. Toto opatření má zamezit pytláctví, neboť lovecké zbraně nesmí držet nikdo, kdo nedisponuje potřebnou mysliveckou kvalifikací a není bezúhonný.⁷³

Manipulace se střelnou zbraní sebou přináší značná rizika. Proto zákon o myslivosti stanoví v ustanovení § 48 povinnost pojistit se proti vzniku možné škody způsobené na zdraví ostatních osob při lovu. Dokonce stanoví výši s limitem pojistného plnění nejméně 20 000 000 Kč a za škodu na věci s limitem pojistného plnění nejméně ve výši 500 000 Kč na jednu pojistnou událost. V praxi většinou uzavírají myslivecké organizace hromadné pojistné smlouvy s pojišťovnami a jejich členové platí pojistné současně s členským příspěvkem.

4.1 Shrnutí

Lov je důležitou složkou výkonu práva myslivosti a je výsledkem a zhodnocením chovu zvěře. Lov zvěře je možné provádět pouze zákonem povoleným způsobem a při zachování příslušných mysliveckých tradic a zvyklostí, v zákonné době lovu a jen v takovém rozsahu, aby nebyly ohroženy tzv. minimální stavy zvěře. Lovit tak může pouze osoba k tomu oprávněná, v dovolené době odlovu a jen způsobem, který zákon nezakazuje. Zákon o myslivosti taxativně uvádí druhy zvěře, které lze obhospodařovat lovem, tzn. lze je lovit. Ostatní druhy zvěře lze odstřelit pouze ve výjimečných případech za zákonem stanovených podmínek.

Každý kdo loví zvěř, musí mít u sebe následující doklady: lovecký lístek, povolenku k lovu, potvrzení o povinném pojištění, zbrojní průkaz a průkaz zbraně. Při lovu je určitá pravděpodobnost, že lovec způsobí možnou škodu na zdraví ostatních osob při lovu. Z tohoto důvodu existuje zákonná povinnost se nechat proti vzniku těchto rizik pojistit.

---

⁷³ K tomu blíže: Chludil, I.: Nový zbrojní zákon z pohledu myslivce. In: Svět myslivosti, 2002, Roč. 3., č. 6., str. 18.

5. Chov zvěře

Česká myslivost je ve světě oceňována nejen z pohledu dlouholetých tradic, ale především za svůj přístup k obhospodařování zvěře, který vychází z principu trvale udržitelného hospodaření s přírodním bohatstvím, za který je zvěř považována. Jak uvádí ve svém článku Jaroslav Růžička, „tento vztah ke zvěři není záležitostí ‚moderního managementu‘ posledních let, jak je nyní prosazován ze strany současných ekologických organizací a aktivit.“ První zmínky o úpravě hospodaření se zvěří je možno nalézt již honebním zákoně pro Čechy z roku 1866. Principy mysliveckého hospodaření se staly od roku 1941 trvalou součástí našeho právního řádu. Tím, že byla stanovena pravidla mysliveckého obhospodařování zvěře, došlo k přechodu od pouhého lovu k cílenému chovu zvěře.⁷⁴

Zásady chovu

Pravidla chovu zvěře upravuje zákon o myslivosti v hlavě druhé v ustanoveních §§ 3 - 7. Zvěř je definována jako obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů, které jsou v úvodních ustanoveních zákona taxativně stanoveny. Chov zvěře a s tím spojené zlepšování jejich životních podmínek je předpoklad pro to, aby došlo k zachování všech druhů zvěře ve volné přírodě. Součástí myslivecké péče je rovněž ochrana životního prostředí zvěře v honitbách, kterou obvykle narušuje svou činností především sám člověk.⁷⁵ Na tomto místě lze vidět zvláštní odpovědnost státu, kterou v této oblasti převzal a stanovil povinnost orgánům státní správy myslivosti, aby činili v tomto ohledu příslušná opatření. Pod těmito si je možno představit odborné zásahy, zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a prostředím, cílené zvyšování chovné kvality zvěře a úprava stavů zvěře na optimální stav.

Povinnosti směřují v první řadě vůči subjektu, který vykonává právo myslivosti, což bude držitel honitby (v nejčastějších případech honební společenstvo) a v případě, že honitbu pronajme, pak budou tyto povinnosti stíhat uživatele honitby. Mezi jednu z nejzákladnějších náležitostí udržování stavu zvěře mezi tzv. minimálním a normovaným

⁷⁴ Viz Růžička, J.: Vyhláška o mysliveckém plánování. In: Myslivost, roč. 2004, č. 12, elektronická verze dostupná <http://www.myslivost.com/Casopis-Myslivost/Myslivost/2004/Prosinec---2004/Vyhlaska-o-mysliveckem-planovani.aspx>

⁷⁵ Viz Hromas, J.: Péče o zvěř. In: Hromas, J. a kol.: Myslivost, Písek, Matice lesnická, 2000, str. 168.

stavem zvěře, jehož stanovení tvoří součást rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby.

Minimálním stavem zvěře je stav, při kterém není druh ohrožen na existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou reprodukci druhu. Normovaným stavem je nejvýše přípustný jarní stav, který odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby; tento stav uvádí v rámci jakostní třídy honitby i požadovaný poměr pohlaví a věkovou skladbu zvěře a koeficient očekávané produkce. Normované stavy by měly být naplněny v každé honitbě na jaře (k 31. březnu každého roku), tedy po období zimních ztrát a před obdobím kladení a vrhů mláďat.⁷⁶ V zájmu řádného výkonu myslivosti je, aby tyto stavy nebyly neměnné. Každá honitba má určité únosné počty jednotlivých druhů zvěře. Při nižších stavech je honitba nedozvěřena, což má samozřejmě ekonomický a chovatelský dopad, neboť při velmi nízkých stavech si zvěř obtížně hledá svého sexuálního partnera. To pak vede ke snížení reprodukční schopnosti populace zvěře. Vyšší stavy zvěře přesahující normovaný stav naopak znamenají přezvěřené honitby; to vede ke zvýšení vzniku škod způsobených zvěří na lesních porostech a zemědělských plodinách, snížení hmotnosti a odolnosti zvěře či k její migraci, což je samozřejmě nežádoucí jev.⁷⁷

Způsob stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře, zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd stanoví prováděcí vyhláška ze 13. listopadu 2002 č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd. Výše normovaných stavů zvěře se stanoví pro každý druh zvěře a druhu honitby zvlášť. Laické veřejnosti je např. poměrně známé věkové rozdělení spárkaté zvěře do třech věkových tříd, přičemž je procentně stanoveno, jakým podílem se může ta která věková třída spárkaté zvěře podílet na jejím celkovém stavu v honitbě. Jakostní třídou honitby je stupeň její úživnosti; vychází z přírodních podmínek v honitbě a stanovuje ji orgán státní správy myslivosti ve spolupráci s orgány státní správy lesů, zemědělství a ochrany přírody, a to vždy, když dojde ke změně podmínek úživnosti v honitbě. Jakostní třídy honitby jakož i minimální a normované stavy zvěře určí orgán státní správy myslivosti, držitel honitby mu je jen navrhne.

⁷⁶ Tamtéž, s. 171.

⁷⁷ Tamtéž, s. 171.

Optimalizace chovu zvěře a stanovení jejích normovaných stavů má smysl pouze v případě, že bude v praxi také důsledně dodržována. Skutečný stav zvěře v honitbě se provádí na základě jeho sčítání, které se uskutečňuje několika způsoby. Uživatel honitby je povinen každoročně provést v termínu stanoveném orgánem státní správy myslivosti (příslušný bude kraj v přenesené působnosti) sčítání zvěře v honitbě a do pěti dnů výsledek písemně oznámit příslušnému orgánu obce s rozšířenou působností. Držitel honitby má právo zúčastnit se sčítání a v případě jeho nesouhlasu s výsledkem tuto skutečnost písemně oznámí orgánu státní správy myslivosti, který nařídí nové konečné sčítání.

Myslivecké plánování jako nástroj pro řízení chovu

Mezi povinnosti uživatele honitby stanovené v ustanovení § 36 zákona náleží každoroční vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě, přičemž se při jeho vypracování vychází např. z výsledků sčítání zvěře, ze způsobených škod zvěří, ze stanovených minimálních a normovaných stavů zvěře, či z poměrů pohlaví a koeficientů očekávané produkce. Plán mysliveckého hospodaření v honitbě je písemně vypracovaný záměr uživatele honitby, jak bude od 1. dubna do 31. března roku následujícího v honitbě myslivecky hospodařit. Plán obsahuje cíle uživatele honitby zajišťující ochranu zvěře, cílevědomý chov a lov zvěře, včetně vývojových stádií zvěře.

Plán se může skládat podle povahy honitby z těchto částí: plánu chovu a lovu pro zvěř spárkatou, drobnou a ostatní druhy zvěře, plánu péče o zvěř, plánu společných lovů zvěře a plánu počtu loveckých psů. Přílohou plánu tvoří zejména: výsledky sčítání zvěře, měsíční hlášení o plnění plánu, evidence výše škod způsobená zvěří v předchozím období na lesních a zemědělských porostech, výsledky porovnání kontrolních a srovnávacích ploch a porovnání vypracovaného plánu se záměry uvedenými v návrhu na uznání honitby. V části plánu týkající se mysliveckého hospodaření se uvede i zamýšlené zazvěřování, výstavba mysliveckých zařízení, opatření v péči o zvěř a při ochraně a zlepšování životních podmínek zvěře. Podmínky, vzory a bližší pokyny pro vypracování

plánu stanoví prováděcí vyhláška z 26. října 2004 č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě.⁷⁸

Jestliže je honitba v oblasti chovu zvěře, vychází plán ze závěrů a doporučení orgánu státní správy myslivosti, který vymezil příslušnou oblast chovu zvěře. K vypracovanému plánu se musí držitel honitby vyjádřit do patnácti dnů; pokud tohoto práva nevyužije, tak má se za to, že s ním souhlasí. Odsouhlasený, popřípadě dohodnutý plán je uživatel honitby povinen zaslat orgánu státní správy myslivosti. V případě, že nedojde ke shodě mezi držitelem a uživatelem honitby o plánu, určí jej rozhodnutím na návrh některého z nich orgán státní správy myslivosti.

Aby mělo myslivecké plánování smysl, musí ho také orgán státní správy myslivosti kontrolovat. Za tímto účelem je mu uživatel honitby povinen předkládat písemná hlášení o plnění plánu.

Sami myslivci však na stránkách odborných mysliveckých periodik povinnost vypracovávání mysliveckých plánů a statistik často ostře kritizují, kdy poukazují zbytečnou byrokratičnost a praktickou nevyužitelnost uváděných údajů orgánem státní správy myslivosti.⁷⁹

Jako prostředek kontroly odlovené zvěře v honitbě slouží pořádání chovatelských přehlídek trofejí, které jsou volně přístupné veřejnosti. O jejím uspořádání rozhodne orgán státní správy myslivosti. Tyto přehlídky se konají většinou v rámci jednoho okresu a organizačně jsou svěřené Českomoravské myslivecké jednotě, která pověří jedno myslivecké sdružení k uspořádání výstavy mysliveckých trofejí. Než je sama přehlídka zahájena, je ustanovena hodnotitelská komise, která ohodnotí všechny trofeje ulovené spárkaté zvěře v předchozím roce v rámci okresu. Zkoumá se tak, zda myslivecká sdružení dodržela plán odlovu a zda u spárkaté zvěře byly odloveny jedinci příslušných věkových tříd. Zároveň je účelem těchto výstav posouzení kvality chované zvěře. Povinným hodnocením trofejí a dokladováním jejich původu a legálnosti ulovení je

⁷⁸ K této vyhlášce bliže: Hruška, J.: Nová vyhláška o mysliveckém hospodaření č. 553/2004 Sb. In: Svět myslivosti, 2005, Roč. 6., č. 1., str. 28.

⁷⁹ Viz Jiráť, J.: Je co zlepšovat v mysliveckém plánování a statistice? In: Myslivost, roč. 2004, č. 5., elektronická verze dostupná <http://www.myslivost.com/Casopis-Myslivost/Myslivost/2004/Kveten---2004/Je-co-zlepsovati-v-mysliviackem-planovani-a-statisti.aspx> nebo Růžička, J.: Vyhláška o mysliveckém plánování. In: Myslivost, roč. 2004, č. 12, elektronická verze dostupná <http://www.myslivost.com/Casopis-Myslivost/Myslivost/2004/Prosinec---2004/Vyhlaska-o-mysliviackem-planovani.aspx>.

rovněž sledováno omezení pytláctví a jiné nelegální lovy zvěře.⁸⁰ Vlastnické právo k ulovené zvěři včetně její trofeje přísluší uživateli honitby. Na základě dodržované myslivecké zvyklosti je trofej přenechávána střelci. Zákon o myslivosti přechod vlastnického práva k trofeji přímo neřeší, takže se uplatní obecné občanskoprávní předpisy o darování.⁸¹

Omezení a zákazy stanovené k zachování druhů zvěře

Jak již bylo uvedeno výše, účelem regulace chovu je zachování všech druhů zvěře ve volné přírodě. Přitom se poskytuje podpora a ochrana geograficky původním druhům zvěře.⁸² Uživatel honitby může být z důvodu obecného zájmu (např. k zabránění vymření určitého druhu zvěře v honitbě) ve výkonu obvyklého mysliveckého užívání omezen a odlov či způsob odlovu mu může orgán státní správy myslivosti zakázat. Rovněž mu může vydat konkrétní pokyn a stanovit mu způsob mysliveckého hospodaření v takových honitbě.

Bez předchozího souhlasu orgánu státní správy myslivosti je zakázáno dovážet a vyvážet živou zvěř. Aby mohly být chráněny původní druhy zvěře, je dovoz a vypuštění geograficky nepůvodní zvěře do honitby možné pouze po udělení předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody orgánu státní správy myslivosti a po dodržení podmínek stanovených v zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. Pokud bude toto povolení uděleno, vypuštěný druh se stává zvěří.

K ochraně zvěře žijících v honitbách se rovněž zakazuje vypouštění do honiteb zvěř, která je držena ve farmových chovech, či vypouštět do honiteb zvířata získaná křížením mezi druhy zvěře a mezi druhy hospodářských zvířat. Zabránit se tak má genetické degeneraci zvěře. Chov zvěře v zajetí nelze zaměňovat s farmovými chovy zvěře, kde chovaní jedinci nejsou zvěří, ale hospodářskými zvířaty.

---

⁸⁰ Důvodová zpráva k návrhu zákona o myslivosti z 8. prosince 2001, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, sněmovní tisk 788/0.

⁸¹ Viz Čechura, V.: Myslivost a právo. In: Čechura, V. a kol.: Myslivost a právo, Praha, ORAC, 2000, str. 109.

⁸² Těch se nachází v honitbách v České republice většina. Mezi nepůvodní (importované) druhy náleží např. muflon, daněk skvrnitý, jelen sika či psík mývalovitý.

V této souvislosti je vhodné se zmínit o chovu zvěře v zajetí, který podléhá omezením. Chovat zvěř v zajetí je možné pouze po udělení souhlasu orgánu státní správy myslivosti. V řízení o jeho udělení musí žadatel předložit vyjádření veterinárních orgánů (dle zákona č. 166/1999 Sb.) a orgánů na ochranu zvířat proti týrání (dle zákona č. 246/1992 Sb.). Zákon v ustanovení § 7 stanoví případy, kdy není nutné k chovu zvěře v zajetí povolení. Je tomu tak např. v případě chovu v zoologické zahradě zřízené obcí nebo krajem nebo jedná-li se o držení a chov loveckých dravců. Upozornit je třeba rovněž na ustanovení § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 o ochraně přírody a krajiny, který zakazuje škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla; je rovněž zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny.

5.1 Shrnutí

Česká myslivost požívá ve světě velmi dobrou pověst především z důvodu rozvinuté péče o chov zvěře, což je velmi dobrým výsledkem dědictví minulosti, kdy byla stanovena pravidla mysliveckého obhospodařování zvěře, čímž došlo k přechodu od pouhého lovu k cílenému chovu zvěře.

Zákon o myslivosti upravuje pravidla chovu zvěře a stanoví poměrně rozsáhlé povinnosti vůči subjektu, který vykonává právo myslivosti, což bude držitel honitby (v nejčastějších případech honební společenstvo) a v případě, že honitbu pronajme, pak budou tyto povinnosti stíhat uživatele honitby. Mezi jednu z nejzákladnějších povinností náleží udržování stavu zvěře mezi tzv. minimálním a normovaným stavem zvěře. Mezi další povinnosti je řazeno tzv. myslivecké plánování spočívající v každoročním vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě.

Účelem regulace chovu je zachování všech druhů zvěře ve volné přírodě. Přitom je poskytována podpora a ochrana geograficky původním druhům zvěře.

IV. Další související vybrané problémy

---

1. Škoda způsobená užíváním honitby, zvěří a na zvěři

Právní vztahy vzniklé z náhrady škody řeší jednak obecná úprava zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku a jednak speciální úprava stanovená v šesté části zákona o myslivosti.

Občanskoprávní úprava rozumí škodou újmu vzniklou v majetkové sféře poškozeného, která je vyjádřitelná v penězích. Obsahovým naplněním pojmu „škoda“ je škoda skutečná (*damnum emergens*) a ušlý zisk (*lucrum cessans*). Za skutečnou škodu se považuje zmenšení majetku poškozeného (např. zničení věci nebo vícenáklady spojené se vznikem, odstraňováním a zjišťováním rozsahu škody). Ušlým ziskem je to, čeho mohl poškozený dosáhnout při obvyčejném běhu událostí, nebýt vzniku škody (např. maximální zpeněžení lovu zvěře).⁸³ Jejich výši musí v souladu s ustanovením § 120 o.s.ř. prokázat poškozený. Dle judikatury Nejvyššího soudu (sp. zn. 1 Cz 47/83 z 29. prosince 1983) jestliže poškozený prokáže v občanském soudním řízení vznik škody, ale neprokáže její výši uplatněnou v žalobě, přizná soud náhradu škody ve výši, jež byla prokázána.⁸⁴

Dle ustanovení § 415 OZ je každý povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí, což představuje jeden ze základních principů občanského práva.

Co se týče způsobu odstranění škody, zákon o myslivosti stanoví, že se obě strany mají dohodnout. Lze jen doporučit, aby tato dohoda měla písemnou formu, případně aby tvořila přílohu zápisu o provedeném šetření na místě samém, kde se poškozený i uživatel honitby přesvědčí o vzniklé škodě. Zákon sám formu úhrady náhrady škody nějak dále nespecifikuje, takže v úvahu by připadalo i naturální plnění (např. ve formě zvěřiny či provedením prací). Uživatel honitby by se měl s poškozeným ve vlastním zájmu dohodnout na řešení vzniklé situace, neboť soudní řízení bývá zpravidla nejen nákladné,

---

⁸³ Viz Novák, R.: Problematika škod zvěří a na zvěři. In: Hromas, J. a kol.: Myslivost, Písek, Matice lesnická, 2000, str. 62.

⁸⁴ Viz Schelle, K., Tauchen, J., Čuhelová, J. a kol: Základy občanského práva, Ostrava, KEY Publishing, 2009, str. 125.

ale také vždy bylo a je začátkem nedobrych vztahů do budoucnosti, které neprospějí nejen osobním vztahům.⁸⁵

Pokud uživatel honitby nenahradí škodu do 60 dnů ode dne, kdy poškozený uplatnil svůj nárok a vyčíslil výši škody nebo ve stejné lhůtě neuzavřel s poškozeným písemnou dohodu o náhradě této škody, může poškozený ve lhůtě tří měsíců uplatnit svůj nárok na náhradu škody u soudu. Paragraf 55 zákona stanoví lhůty, ve kterých je poškozený povinen uplatnit náhradu škody u uživatele honitby. Ty mají prekluzivní povahu, což znamená, že nárok na náhradu škody zanikne, pokud nedojde k jejich dodržení. U škod na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech musí být škoda uplatněna do dvaceti dnů ode dne, kdy škoda vznikla; u škod na lesních pozemcích a na lesních porostech vzniklých v období od 1. července předcházejícího roku do 30. června běžného roku je nutno škodu uplatnit do dvaceti dnů od uplynutí uvedeného období.

Může se stát a v praxi to bude zřejmě jistě také častý případ, kdy se poškozený a uživatel honitby na stanovení výše škody nedohodnou; poté se je nutné obrátit na příslušného soudního znalce v oboru. Seznam znalců vedou krajské soudy a rovněž je přístupný na internetu. Posouzení vzniklé škody znalcem však v sobě nese povinnost uhradit znalečné dle vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, které může dosahovat i několika tisíc korun a může tak v některých případech přesáhnout vzniklou škodu.

Na závěr tohoto pojednání o způsobech náhrady škody považuji za vhodné zmínit poměrně specifickou úpravu náhrady škody dle předchozího zákona o myslivosti z roku 1962. Ten stanovil požadavek, dle kterého muselo obligatorně proběhnout rozhodčí řízení před komisí jmenovanou okresním úřadem před soudním uplatněním nároku na náhradu škody.

V této kapitole se budu dále zabývat právní úpravou náhrady škody dle zákona o myslivosti, tedy škody způsobené užíváním honitby, zvěří a na zvěři.

---

⁸⁵ Viz Novák, R.: Náhrada škod zvěří na lesních porostech a zemědělských kulturách. In: Myslivost, Ročník 2003, č. 5, str. 11. Dostupné z: <http://www.myslivost.com/Casopis-Myslivost/Myslivost/2003/Kveten---2003/Nahrada-skod-zveri.aspx>.

1.1 Odpovědnost uživatele honitby

Úpravu odpovědnosti uživatele honitby obsahuje ustanovení § 52 zákona o myslivosti. Uživatel honitby je povinen hradit škodu, která byla v honitbě způsobena při provozování myslivosti na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě nebo lesních porostech a škodu, kterou v honitbě na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě, ovocných kulturách nebo na lesních porostech způsobila zvěř. Jak je z výše uvedeného zřetelné, jedná se o objektivní odpovědnost, tzn. že se nevyžaduje zavinění. Protiprávnost jako předpoklad pro povinnost uhradit tuto škodu výslovně zákon nestanoví.

Uživatel honitby je povinen uhradit škodu způsobenou pouze při výkonu práva myslivosti na honebních pozemcích, tzn., že na pozemcích nehonebních se použije obecná občanskoprávní úprava. Dále odpovídá nejen za své zaměstnance (u společenstevní honitby většinou za členy mysliveckého sdružení), nýbrž i za pozvané hosty, honce a lovecké psi. Jak uvádí Čechura, do úvahy by přicházela i odpovědnost za škody způsobené těmi, kteří se účastnili dosledu a dohledávky zvěře ze sousední honitby.⁸⁶ Druhem této škody by mohlo být např. pošlapání obilí či poškození polních cest, avšak k tomu v praxi dojde asi jen zřídka. Pokud vykonává právo myslivosti myslivecké sdružení, ručí jeho členové za závazek k náhradě škody společně a nerozdílně, což je příklad solidární odpovědnosti.

Poměrně často se stává, že dojde k poškození oplocení obory a zvěř v ní chovaná unikne a způsobí škodu. Jelikož se bude většinou jednat o zvěř jelení či černou, bude škoda touto zvěří způsobená většího rozsahu. Zákon v ustanovení § 52 odst. 3 stanoví, že škody způsobené zvěří, která unikla z obory, je povinen hradit uživatel obory. Uživatel obory se může zprostit odpovědnosti tehdy, když prokáže, že uniknutí zvěře bylo umožněno poškozením ohrazení obory neodvratitelnou událostí nebo osobou, za niž neodpovídá.

---

⁸⁶ Viz Čechura, V.: Myslivost a právo. In: Čechura, V. a kol.: Myslivost a právo, Praha, ORAC, 2000, str. 157.

1.2 Škoda způsobená zvěří

Zákon o myslivosti obsahuje rovněž obecnou prevenční povinnost vlastníka, popřípadě nájemce honebního pozemku činit přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří, přičemž však nesmí být zvěř zraňována. Zabránit škodám je možné buď ochranou ohroženého objektu, nebo redukcí škodlivého činitele. Ochranu proti škodám způsobených zvěří lze rozdělit na mechanickou, biotechnickou, chemickou a vlastní spolupráci mezi hospodařícími subjekty.⁸⁷ Nejpoužívanější jsou v praxi mechanické prostředky, pod kterými je možno rozumět např. vhodnou formu oplocení, avšak není možné použít ostnatý drát, neboť ten zvěř zraňuje. Zvěř způsobí nejvíce škod okusem a ohryzem na mladých sazenicích lesních stromků pěstovaných na lesních pozemcích v honitbě. Proto by měl vlastník tyto pozemky oplotit případně použít ochranný nátěr aplikovaný přímo na sazenice. Stejná opatření jako vlastník honebního pozemku může učinit s jeho souhlasem i uživatel honitby.

Způsob výše náhrady se stanoví dle vyhlášky ministerstva zemědělství č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích. Z logiky věci vyplývá, že by se měl, u porostů založených umělou sadbou, brát jako východisko skutečný počet stromků na ploše zjištěný počítáním, a u porostů vzniklých přirozeně (náletem) maximálně 1,3 minimálních počtů stromků na ploše podle dřeviny a hospodářských souborů stanovených ve vyhlášce ministerstva zemědělství č. 139/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa.⁸⁸

Dle dikce zákona se však nehradí škody způsobené zvěří na pozemcích nehonebních, na vinné révě neošetřené proti škodám působeným zvěří, na neoplocených květinových školkách nebo zahradách ovocných a zelenářských, na stromořadích a stromech jednotlivě rostoucích, jakož i na vysokocenných plodinách. V pochybnostech o tom, která plodina je vysokocenná, rozhodne orgán státní správy myslivosti. Nehradí se rovněž škody způsobené zvěří na zemědělských plodinách nesklizených v agrotechnických lhůtách a

⁸⁷ Viz Jelínek, R.: Předcházení škod na zemědělských plodinách a lesních porostech. In: Myslivost, roč. 2007, č. 3, str. 5 – 7.

⁸⁸ Viz Novák, R.: Náhrada škod zvěří na lesních porostech a zemědělských kulturách. In: Myslivost, Ročník 2003, č. 5, str. 11. Dostupné z: <http://www.myslivost.com/Casopis-Myslivost/Myslivost/2003/Kveten---2003/Nahrada-skod-zveri.aspx>.

dále škody na zemědělských plodinách uskladněných na honebních pozemcích, pokud osoba, která plodiny uskladnila, neprovedla zároveň opatření za účelem účinné ochrany proti škodám působeným zvěří.

Dále se rovněž nehradí škody na lesních porostech chráněných oplocením proti škodám způsobenými zvěří, na jedincích poškozených jen na postranních výhonech a v lesních kulturách, ve kterých došlo okusem, vytloukáním nebo vyrýváním stromků ke každoročnímu poškození méně než 1 % jedinců, a to po celou dobu do zajištění lesního porostu, přičemž poškození jedinci musí být rovnoměrně rozmístěni po ploše.

Zákon o myslivosti rovněž stanoví, že stát hradí škody způsobené zvěří, jejíž početní stavy nemohou být lovem snižovány a odkazuje na zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy. Ten tedy komplexním způsobem upravuje poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, mezi něž patří bobr evropský, vydra říční, kormorán velký, los evropský, medvěd hnědý, rys ostrovid a vlk. Nahrazuje se škoda způsobená na životě nebo zdraví fyzické osoby, na vymezených domestikovaných zvířatech, na psech sloužících k hlídání vybraných domestikovaných zvířat, na rybách, na včelstvech a včelařském zařízení, na nesklizených polních plodinách, na trvalých porostech, na uzavřených objektech nebo na movitých věcech v uzavřených objektech. Poškozený je povinen ohlásit vzniklou škodu způsobenou vybranými zvláště chráněnými živočichy do 48 hodin od jejího zjištění místně příslušnému orgánu ochrany přírody, a to podle místa, kde ke škodě došlo. Jedná-li se o škodu na nesklizených polních plodinách či trvalých porostech, musí být žádost o poskytnutí náhrady škody předložena příslušnému orgánu do patnácti dnů ode dne, kdy se poškozený o škodě dozvěděl, nejpozději však do 6 měsíců ode dne, kdy ke škodě došlo.

1.3 Náhrada škod způsobených na zvěři

Dle dikce zákona odpovídá za škodu na zvěři každý, kdo ji způsobil porušením právní povinnosti. Škodou na zvěři se rozumí zejména neoprávněný lov zvěře (pytláctví), úhyn zvěře, zničení hnízdišť, poškození nebo zničení prostředí nutného pro život zvěře a vypuštění živočichů, kteří mohou narušit přírodní rovnováhu nebo narušit genofond geograficky původního druhu zvěře. Na náhradu škody má nárok uživatel honitby, do

jehož vlastnictví ulovená zvěř přejde.⁸⁹ Pro uplatnění nároku na náhradu této škody platí ustanovení § 101 občanského zákoníku; tedy promlčecí doba tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé.

1.4 Trestný čin pytláctví

Začátkem devadesátých let minulého století došlo k velkému nárůstu pytláctví, což bylo důsledkem masovějšího rozšíření zbraní mezi občany. Na to reagoval zákonodárce zakotvením § 178a do trestního zákona (č. 140/1961 Sb.), který postihoval trestný čin pytláctví. Pytláctví postihuje i nový trestní zákon (č. 40/2009 Sb.), který nabyl účinnosti 1. ledna 2010. Tento trestný čin je tak na rozdíl od předchozí právní úpravy systematicky zařazen ve zvláštní části v hlavě VIII. týkající se trestných činů namířených proti životnímu prostředí. Nová úprava pytláctví v § 304 trestního zákona přinesla zásadní změnu vůči předchozí úpravě. Trestného činu pytláctví se dopustí osoba, která neoprávněně loví zvěř v hodnotě nikoli nepatrné nebo ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné. Pokud však pytlák nic neuloví, bude stíhán jen pro přestupek a ne pro trestný čin. Trestněprávní jednání pytláka tak bylo zúženo pouze na dokonatý trestný čin. Trestná není ani příprava k trestnému činu pytláctví, neboť to není v trestním zákoně výslovně uvedeno.⁹⁰

V praxi bude zřejmě velmi problematické prokázat pokus trestného činu pytláctví, jehož pojmovým znakem je úmysl. Ten bude spočívat v tom, že pytlák chtěl způsobit škodu vyšší než 5000 korun (nebo s tím byl srozuměn). V případě pytláctví u spárkaté zvěře dokazování nebude těžké, avšak u drobné zvěře (zajíc, bažant) za situace, pokud ještě nic neulovil, budou muset orgány činné v trestním řízení složitě prokázat, že měl pytlák v úmyslu způsobit škodu větší než 5000 korun.

Za trestný čin pytláctví je možno udělit trest odnětí svobody až na dvě léta, zákaz činnosti nebo propadnutí věci či jiné majetkové hodnoty. Trest odnětí svobody až na pět

⁸⁹ Viz Čechura, V.: Myslivost a právo. In: Čechura, V. a kol.: Myslivost a právo, Praha, ORAC, 2000, str. 160.

⁹⁰ Viz. Šíma, A.: Pytláctví po rekodifikaci trestního zákona In: Myslivost, roč. 2010, č. 1, dostupné na <http://www.myslivost.cz/Aktuality/PYTLACTVI---po-rekodifikaci-trestniho-zakona.aspx> [citováno 20. května 2010].

let může soud udělit např. v případě, že spáchá-li takový čin zvlášť zavrženíhodným způsobem, hromadně účinným způsobem nebo v době hájení.

Odpovědnost na úseku myslivosti

Velmi často diskutovaným tématem v souvislosti s novelou Trestního zákoníku číslo 40/2009 Sb. se stal trestný čin pytláctví a jeho nové pojetí. Mnoho osob z řad myslivců ale i laické veřejnosti nabylo dojmu, že podle nové úpravy již nebude možno postihovat neoprávněné lovení zvěře dostatečně efektivně. Je však nutno vždy pamatovat na základní zásadu platnou v trestním právu a tj. trestní odpovědnost nastupuje jako ultima ratio, tudíž pokud nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.

Trestný čin pytláctví je podřazen v novém trestním zákoníku pod trestné činy proti životnímu prostředí. Právo na ochranu životního prostředí náleží mezi základní lidská práva (článek 7 Ústavy). Druhovým objektem je zájem společnosti na ochraně životního prostředí a jeho jednotlivých složek, respektive zájem na zachování ekologické rovnováhy v přírodě, zájem na zachování všech druhů rostlin a živočichů v přírodě, ochrana zvířat před týráním. Atributem trestných činů proti životnímu prostředí je blanketní charakter ustanovení, v řadě případů jde o blanketní skutkové podstaty odkazující na právní předpisy o ochraně životního prostředí.

Trestný čin pytláctví je upraven v § 304 TZ (trestního zákoníku). Objektem tohoto trestného činu je zájem na ochraně přírody, práva myslivosti, rybářského práva a cizího majetku- vlastnictví k uloveným rybám a zvěři.

Objektivní stránka trestného činu pytláctví spočívá v neoprávněném lovení zvěře nebo ryb v hodnotě nikoliv nepatrné, ukrytí nebo převedení či přechovávání zvěře nebo ryb neoprávněně ulovených v hodnotě nikoliv nepatrné. Škoda nikoliv nepatrná je vymezena v § 138 TZ a rozumí se jí škoda dosahující částky nejméně 5000 Kč.

Tento znak trestného činu – hodnota nikoliv nepatrná je důvodem časté kritiky. Objevily se obavy, že hodnota ulovené zvěře nebo ryb ve většině případu nedosáhne částky 5000Kč a tudíž nedojde k potrestání pachatele. Stále je však třeba pamatovat na ultima ratio a možnosti postihnout pachatele podle zákona o přestupcích, který umožňuje za přestupky na úseku myslivosti dosti citelné sankce.

Neoprávněně loví zvěř nebo ryby ten, kdo k tomu není povolán a ani nemá k takové činnosti zvláštní povolení. Lovem zvěře nebo ryb je jakákoliv činnost směřující ke skolení či chycení zvěře nebo ryb, a to i v případě, že pachatel chycenou zvěř pustí. Za lov zvěře je třeba považovat i činnost směřující k vyhledávání zvěře nebo ryb za účelem jejich odchytu, odstřelu nebo jiného usmrcení. Je přitom nerozhodné, zda se pachatel dostal se zvěří nebo rybami do kontaktu či zda se tam v kritickou dobu zvěř nebo ryby nacházely. Není třeba, aby pachatel jednal s úmyslem si chycenou zvěř ponechat. Může je ponechat na místě nebo je vypustit zpět do přírody.

Subjektem tohoto trestného činu může být kdokoliv. Po subjektivní stránce se vyžaduje úmysl. Pachateli může být uložen trest odnětí svobody až na dvě léta, zákaz činnosti nebo propadnutí věci či jiné majetkové hodnoty.

Okolnostmi podmiňujícími použití vyšší trestní sazby jsou jednání pachatele jako člena organizované skupiny, získání sobě nebo jinému většího prospěchu, jako osoby, která má zvlášť uloženou povinnost chránit životní prostředí, spáchá-li takový čin zvlášť zavrženíhodným způsobem, hromadně účinným způsobem nebo v době hájení nebo byl-li za takový čin v posledních 3 letech odsouzen nebo potrestán.

Trestný čin pytláctví se může vyskytovat v jednočinném souběhu s trestnými činy proti majetku nebo s trestným činem týrání zvířat podle §302, neboť objekt trestného činu pytláctví je rozdílný od objektu těchto trestných činů.

Veřejností je jako nedostatek vnímána hodnota škody způsobená tímto trestným činem. Upřesněním způsobené škody oproti předchozí úpravě, která neobsahovala žádnou stanovenou hranici, na hodnotu nikoliv nepatrnou, bylo pouze zvýrazněno, že pytláctví jako trestný čin, bude posuzováno již od té nejnižší možné hranice, kterou obecně stanoví trestní zákoník v §138 pro posuzování výše škody, prospěchu, nákladů k odstranění poškození životního prostředí a hodnoty věci a jiné majetkové hodnoty. Takovýmto upřesněním se naopak pro myslivost a rybářství zvýhodnilo kvalifikování pytláctví jako trestného činu, neboť při posuzování trestného činu je nutno zohlednit společenskou nebezpečnost. Ne vždy je možno protiprávní jednání posuzovat za trestný čin. Kdyby naopak nebyla stanovena škoda na té nejnižší možné úrovni jako hodnota nikoliv nepatrná, tak v rámci posuzování dopadů jednotlivého neoprávněného jednání v individuálních případech by mohlo docházet k výkladu, že je možno považovat za

pytláctví činy, které způsobí škodu např. až od druhého stupně a tj. např. od hodnoty nikoliv malé, kterou se rozumí škoda dosahující nejméně 25tisíc.

Stanovením hranice, od které bude posuzováno protiprávní jednání jako trestný čin, přineslo také vyjasnění rozdílu mezi trestným činem a přestupkem, který byl podle předchozí úpravy velmi nezřetelný. Skutková podstata přestupku na úseku myslivosti §35 odst. 1 písm.f) zákona o přestupcích 200/1990Sb., ve znění předchozích předpisů, je obdobná, tzn. za přestupek je považováno zaviněné jednání při kterém je lovena zvěř nebo ryby. Za tento přestupek je možno uložit pokutu do výše 8000Kč.

K problematice vlastního hodnocení způsobené škody je nutno uvést, že pro projednávání trestného činu je nutný posudek soudního znalce. Znalec vypracovává posudek pro každý projednávaný případ samostatně. Takovéto ohodnocování nelze přenechat jiným osobám, které svoji činnost vykonávají v myslivosti, jako jsou např. myslivecké stráže. Také stanovení právně závazného ceníku, kterým by bylo možno dopředu ohodnocovat způsobenou škodu, není účelné, neboť stanovení toho, zda je naplněna skutková podstata trestného činu, náleží pouze soudu. Na vytváření zásad oceňování neoprávněně ulovené zvěře, které by se staly vodítkem, dlouhodobě spolupracuje Ministerstvo zemědělství s Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti, Českomoravskou mysliveckou jednotou a Ministerstvem spravedlnosti. Rozsah problematiky ocenění hodnoty zvěře, které by postihlo nejen jateční ceny zvěřiny, ale i chovnou, trofejovou ale i případně i jinou hodnotu zvěře neumožňuje postihnout celou problematiku v celé šíři.

Rozhodnutím týkajícím se pytláctví se zabýval i Nejvyšší soud České republiky. Usnesením 4Tdo 158/2013 ze dne 27.2.2013 se odmítá dovolání. Rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 10.4.2012, sp. zn. 2 T 169/2011 byl obviněný uznán vinným přečinem pytláctví. Tohoto přečinu se měl dopustit tím, že pomocí nezjištěné palné zbraně bez povolení k lovu, ulovil 1 ks Jelence Virginského běloocasého, 75 kg, starého 5-6 let. Obviněný byl jako tzv. schválený host seznámen s tím, že mysliveckému sdružení nebyl chov povolen. Způsobená škoda byla vyčíslena na 90 000Kč a myslivecké sdružení bylo odkázáno na náhradu škody v občanskoprávním řízení. V citovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu, Nejvyšší soud zmiňuje rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 4.5.2005 sp.zn. II ÚS 681/04 v němž Ústavní soud uvedl, že právo na spravedlivý proces není možno vykládat tak, že garantuje úspěch v řízení či zaručuje právo na rozhodnutí, které odpovídá představě stěžovatele. Zajišťuje pouze právo na spravedlivé soudní řízení,

v němž se uplatní všechny zásady soudního rozhodnutí podle zákona a v souladu s ústavními principy.

Obviněný podal proti rozhodnutí okresního soudu odvolání. Krajský soud v Praze zrušil rozhodnutí ve výroku o trestu. Obviněný byl odsouzen k peněžitému trestu ve výši 20 000 Kč a dále byl odsouzen k trestu zákazu činnosti spočívající v zákazu držení a nošení střelné zbraně podléhající povolení v délce dva roky.

V případech, které nebudou dosahovat takové škody jako v citovaném rozhodnutí ba ani nebude dosaženo výše škody nikoliv nepatrné, která je zákonem stanovena pro naplnění skutkové podstaty trestného činu pytláctví, bude možno postihovat protiprávní jednání podle přestupkového zákona č.200/1990 Sb.

V §35/1f písmeno f) je upraven přestupek na úseku myslivosti a rybářství: přestupku se dopustí ten, kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby. V odstavci druhém je stanoveno, že za přestupek na úseku myslivosti a rybářství je možno uložit pokutu do 8000Kč, též je možno uložit zákaz činnosti do jednoho roku.

Zákon o myslivosti v §14/1 písm. c) opravňuje mysliveckou stráž k zadržení osoby, kterou přistihne v honitbě při neoprávněném lovu nebo činnosti tímto zákonem zakázané, nebo osoby, kterou přistihne v honitbě se zakázanou loveckou výzbrojí anebo střelnou zbraní, pokud nejde o osobu oprávněnou podle zvláštních právních předpisů držet střelnou zbraň i na honebních pozemcích, a neprodleně přivolat orgán policie České republiky.

V § 46/1 zákona o myslivosti je upravena povolenka k lovu. Dané ustanovení stanoví povinnost tomu, kdo loví mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění, při lovu se zbraní též zbrojní průkaz a průkaz zbraně a při lovu loveckým dravcem jeho evidenční kartu. Tyto průkazy je povinen ten, kdo loví zvěř předložit na požádání orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké stráži příslušné honitby.

V § 63 jsou upraveny přestupky. Podle odstavce 1 uloží orgán státní správy myslivosti pokut podle písm. a) až do výše 10 000 Kč fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že nesplní nebo poruší povinnosti uložené v §9 /1 , §10 odst. 2 nebo 3 nebo uložené podle §podle 9 odst. 3. Jedná se o omezení a zákazy v zájmu ochrany zvěře. Tato omezení a zákazy se vztahují na všechny, nejen na držitele loveckého lístku a povolenky lovu.

Potrestán za tento přestupek může být tudíž kdokoliv, kdo se chová v rozporu s tímto ustanovením.

Podle § 63 odstavec 2 může orgán státní správy myslivosti uložit pokutu až do výše 30 000 Kč fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že nesplní nebo poruší povinnosti uvedené v §5 odst.2, §9 odst.2, §10 odst.1 nebo § 14 odst. 1 písm. a až d.

V § 63/2 se stanoví pokuta, kterou může uložit orgán státní správy myslivosti držitelí loveckého lístku. Lze uložit pokutu až do 30 000 Kč, pokud se držitel dopustí přestupku tím, poruší některé pravidlo uvedené v § 41 až 45 nebo v §49/1 , může přitom uložit zákaz činnosti do doby dvou let, při uložení zákazu činnosti se odebere lovecký lístek.

Je zároveň upravena i možnost při opakovaném spáchání přestupku, aby pokuta byla zvýšena až na dvojnásobek částky uvedené v § 63 odst.1 nebo 2. Pro přestupky, řízení o nich, je stanoveno subsidiární užití správního řádu, není - li v zákoně stanoveno jinak.

Úprava zakotvená v zákoně o myslivosti týkající se přestupku se jeví jako dostatečná i vzhledem k tomu, že je zde možnost uložit opakovaně pokutu. Tímto způsobem lze tedy potrestat nezákonné chování na úseku myslivosti. A k potrestání v přestupkovém řízení dojde mnohem dříve než v řízení trestním. Peněžní sankce jsou citelné, lze je ukládat opakovaně a při závažném porušení je možno pachateli uložit v rámci sankce propadnutí věci i odebrání zbraně.

Rozhodnutí týkající se myslivosti

Většina rozhodnutí týkající se myslivosti jsou rozhodnutími ve správním řízení. S ohledem na povinnost uplatňovat náhradu škody u uživatele honitby se jeví jako žádoucí zmínit rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.2049 Myslivost: uživatel honitby, řízení před soudem. Kdo je uživatelem honitby podle zákona č.449/2001Sb. vyplývá buďto z rozhodnutí o uznání společenstevní honitby, ve kterém musí být stanoveno, kdo je držitelem (§ 29/3 ve spojení s §32/ 1) nebo ze smlouvy o nájmu honitby uzavřené mezi držitelem honitby a nájemcem. Pominou-li právní skutečnosti zakládající právo k honitbě, užívá honitbu dosavadní uživatel a to až do právní moci rozhodnutí o uznání honitby nové (§ 29/4 zákona o myslivosti). Uživatelem honitby je osoba, které svědčí některá z právních skutečností vyplývajících ze zákona o myslivosti, nikoliv ta, která je za uživatele honitby považována orgánem státní správy myslivosti.

II. neformální sdělení obecního úřadu obsahujícího právní názor na to, kdo je uživatelem určité honitby, není nezákonným zásahem ve smyslu §82 s.ř.s. Takové sdělení je pro nedostatek formy, kompetence na straně úřadu, zcela nezpůsobilé jakoukoliv osobu v užívání honitby omezit.

Rozhodnutí o náhradě škody

Pokud jde o rozhodnutí týkající se náhrady škody na plodinách a uplatnění nároku, tak k tomu tématu se vyjádří Nejvyšší soud ČR. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 4682/2010, ze dne 21.8.2012.

Nejvyšší soud se vyjádřil k ustanovení týkajícímu se náhrady škody a uplatnění nároku. Soud řekl, že citované ustanovení představuje specifickou úpravu uplatnění nároku u uživatele honitby. Jeho podstatou je prekluze (zánik práva, ke které je soud povinen přihlížet z úřední povinnosti), nedodržel-li poškozený stanovený postup ve stanovených lhůtách a neučinil-li předepsané úkony k uplatnění nároku. V první řadě k odvrácení prekluze je třeba, aby poškozený učinil právní úkon, jehož obsahem bude uplatnění nároku na náhradu škody způsobené zvěří na polních plodinách. Ohledně běhu prekluzivní doby, soud vykládá ne zcela přesnou dikci zákona, že vznikem škody se zde rozumí škodná událost. Tedy každé jednotlivé působení zvěře na zemědělské pozemky, polní plodiny a zemědělské porosty, od níž počíná běžet lhůta k uplatnění nároku u uživatele honitby. Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.4.2009, sp.zn.25 Cdo 719/2008, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí NS pod C 7218. Soud vyjádřil, že tato fáze má tzv. notifikační charakter, slouží k ověření mechanismu škody a k závěru, zda je vůbec dán základ odpovědnosti. Proto je nutno tento úkon doplnit o vyčíslení náhrady, v němž poškozený sděluje charakter újmy a její výši. Podle toho, zda je škoda zjistitelná dříve než jsou poškozené porosty sklizeny či nikoliv, se rozlišuje dvojí režim. V případě, že je rozsah škody zřejmý okamžitě, aniž by bylo nutno čekat dozrání nepoškozených plodin (např. porosty byly zcela zničeny nebo byly ztraceny vynaložené náklady), je lhůta pro tento úkon spojena s lhůtou pro uplatnění nároku, tedy 20 dní od vzniku škody. Naproti tomu, pokud se škoda na plodinách projeví až poté, co byla provedena jejich sklizeň, porovnáním očekávaného výnosu se skutečným, lze určit ztrátu, zakládá zákon samostatně běžící lhůtu 15 dnů, jejíž počátek odkládá až k ukončení sklizně (§55 odst. 2 věta druhá). Z uvedeného vyplývá, že odvolací soud vyložil ustanovení týkající se prekluze správně a důvodně vzal vzhledem ke konkrétní skutkovým

okolnostem za to, že k nároku nedošlo. Žalobkyně požadovala náhradu za ztrátu na výnosu ozimé pšenice, jejíž část byla poškozena v jarních měsících černou zvěří. Je tedy zřejmé, že rozsah ztráty bylo možno určit až poté, co bylo obilí sklizeno. Neboť teprve tehdy byl zjištěn skutečně dosažený výnos, který je podle tvrzení žalobkyně nižší než předpokládaný výnos obvyklý. Není tedy pochyb, že charakterem újmy se tento nárok řadí k těm, pro které zákon stanoví dodatečnou patnáctidenní lhůtu ode dne sklizně. Podle soudu jde o objektivní kvalifikaci tohoto nároku, na němž nemůže změnit nic fakt, že žalobkyně předběžně vyčíslovala své nároky ještě dříve, než ji začala běžet lhůta pro vyčíslení. Soud říká, že subjektivní představa poškozeného ani jeho snaha o urychlené vyčíslení či omyl, že je již lze provést, nemohou změnit zákonem předepsaný počátek běhu prekluzivní lhůty.

Z tohoto pohledu byl shledán rozsudek odvolacího soudu správný a bezpředmětné jsou dovolací námitky ke skutkovým zjištěním týkajícím se uplatňování nároku, neboť popsané závěry lze jednoznačně učinit na základě listinných důkazů, o jejichž pravosti a obsahu není pochyb.

Dovolací soud však musel z úřední povinnosti podle § 242 odst.3 o.s.ř. přihlédnout k vadě řízení, která mohla způsobit nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241a odst.2 písm. a) o.s.ř.), jde o rozhodnutí tzv. mezitímním rozsudkem.

Soud rozhoduje tzv. mezitímním rozsudkem o základu věci, jímž se rozumí posouzení všech otázek, které vyplývají z uplatněného nároku, s výjimkou okolností, které se týkají jen výše uplatněného nároku, nikoliv jen o dílčí sporné právní otázce, týkajícího se uplatněného žalobního návrhu. V řízení o nároku na náhradu škody způsobené zvěří na polních plodinách, základ věci zahrnuje posouzení všech podmínek odpovědnosti uvedených v tomto zákoně, kromě výše škody. Mezitímní rozsudek lze tedy vydat, pokud bylo zjištěno, že plodiny žalobkyně v honitbě žalované byly poškozeny zásahem zvěře. Odvolací soud správně vyložil, že nárok neprekludoval. Avšak z hlediska naplnění podmínek odpovědnosti vyšel z toho, že mezi stranami není sporu o tom, že škoda byla způsobena černou zvěří. Nezabýval se však výhradami, které od počátku žalovaná vznáší, jednak k aktivní legitimaci žalobkyně, že jí nevznikla škoda, neboť nedoložila vlastnické právo k nim, dále ke spoluzavinění žalobkyně, která neučinila potřebná opatření k zabránění vzniku škod. Pak je ovšem zřejmé, že nebyly dány podmínky k vydání mezitímního rozsudku.

Nejvyšší soud České republiky proto rozsudek odvolacího soudu zrušil spolu se závislým výrokem o náhradě nákladů řízení a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

S ohledem na uvedený případ se zdá být velmi žádoucí, aby se obě strany a to jak poškození zemědělci na straně jedné, tak uživatelé honiteb na straně druhé, snažili dosáhnout shody a o náhradě škody se dohodli. Případně využili například pomoci rozhodců. Neboť postup k dosažení náhrady škody soudní cestou se může jevit jako pomalý a například u malých zemědělců by se nedostatek finančních prostředků mohl stát vážným problémem v jejich další existenci. Je třeba připomenout, že škody na plodinách a to hlavně způsobené černou zvěří jsou často značné. A jsou vážným problémem, který často proti sobě popuzuje zemědělce a myslivce. Objevují se i názory, že myslivci nedostatečně redukuje počty černé zvěře nebo že v jejich redukci nejsou úspěšní.

Velká část rozhodnutí týkající se myslivosti, jsou rozhodnutí ve správním řízení. Některá rozhodnutí týkající se myslivosti se dostala před Nejvyšší správní soud. Například rozhodnutí, které se týká poplatkového odstřelu zvěře s doprovodem (8 Afs 56/2010 -78). Žalobce považoval poplatkový odstřel zvěře s doprovodem za příjmy podle §7/1 písm. b zákona o daních z příjmu, tedy za příjmy ze živnosti. Krajský soud měl posoudit, zda je taková klasifikace správná, případně kam příjmy z takové činnosti zařadit. Otázkou tedy je, zda výkon práva myslivosti, lze považovat za podnikání a zda může mít charakter činnosti prováděné soustavně, samostatně podnikatelem na vlastní účet a odpovědnost za účelem dosažení zisku (§2 odst. 1 obchodního zákoníku). Myslivost je definována v §2 písm.a) zákona o myslivosti jako soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součástí ekosystému a spolková činnost směřující k udržení mysliveckých tradic a zvyků jako součástí českého národního kulturního dědictví. Právem myslivosti je podle § 2 písm. h) souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stádia a shozy paroží, jakož užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků. Myslivost představuje zcela specifický předmět úpravy. Povaha této činnosti musí být posuzována především s ohledem na úpravu obsaženou v zákoně o myslivosti. Neméně podstatný je náleží Ústavního soudu ze dne 13.12.2006 sp.zn. Pl. 34/03. Důsledky daného nálezu nelze interpretovat pouze jako řešení střetu práva vlastnického a práva na výkon myslivosti, jak se snaží účelově tvrdit žalobce. Ústavní soud se zabýval povahou myslivosti v celé její šíři. V daném nálezu Ústavní soud

pojednal o myslivosti jako takové. Zdůraznil to, že právní úprava myslivosti v českém právním řádu směřuje především k naplnění ústavního cíle – k ochraně zvěře s tím, že k tomu cíli přibývá další cíl v podobě ochrany myslivosti jako národního kulturního dědictví.

Myslivost skutečně není definována jako výrobní činnost či podnikání, ale jako vztah k volně žijící zvěři. Ústavní soud výslovně konstatoval, že právo myslivosti nelze rozdělovat na komerční a nekomerční část.

Takové chápání práva myslivosti musí být zohledněno i při posuzování toho, jakou povahu mají poplatkové odstřely s doprovodem podle § 32 odst. 5 zákona o myslivosti. Není pochyb, že jde o jednu z dílčích činností při výkonu práva myslivosti, kterou nelze od ostatních činností oddělovat. Tomu svědčí i obsah nájemních smluv, které žalobce uzavřel. Ty podrobně vymezují rozsah činnosti a povinností, které v pronajatých honitbách měl. Jestliže Ústavní soud při střetu práva myslivosti s právem vlastnickým dává v mnoha ohledech s odkazem specifickou povahu myslivosti přednost výkonu práva myslivosti, pak druhou stranou téhož problému je, že na činnosti, které by za jiných okolností mohly případně být za samostatné a směřující k dosažení zisku, je třeba v tomto případě nahlížet odlišně. Tomu svědčí i výslovný zákaz pro honební společenstva podnikat pod vlastním jménem stanovený v §19/2 zákona o myslivosti. Honební společenstvo se nesmí ani účastnit na podnikání jiných osob a nesmí zřizovat ani organizační složky.

Podle názoru soudu, není důvodu tento zákaz nezohlednit v daném případě týkajícím se poplatkového odstřelu. Poplatkový odstřel může nepochybně zajišťovat vedle nájemce honitby též honební společenstvo podle §32/ 2 zákona o myslivosti. Mimo stanovené neoddělitelnosti jednotlivých složek výkonu práva myslivosti, je zde i výslovné ustanovení zákona, podle kterého nelze ani tuto činnost považovat za podnikání. Podle názoru soudu stěžovatel správně v napadených rozhodnutích správně upozornil na to, že pokud by činnost nájemce byla považována za podnikání, byla by tím nedůvodně založena nerovnost ve vztahu k honebnímu společenstvu. Není totiž podstatné, kdo právo lovit a přivlastňovat si zvěř vykonává, ale zda tuto činnost lze vůbec považovat za podnikání.

V daném rozhodnutí je dále uvedeno, že příjmy z výkonu práva myslivosti, nelze považovat za příjmy ze zemědělské výroby, z lesního a vodního hospodářství podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o daních z příjmu. Úpravu zemědělské výroby obsahuje zákon o zemědělství a lesní a vodní hospodářství upravuje zákon o lesích. V případě vymezení zemědělské výroby není uveden odkaz na zákon o myslivosti a dle zákona o myslivosti, nelze myslivost interpretovat jako činnost, jejímž účelem je dosažení zisku. Tento závěr není možno dovodit ani z dalších ustanovení zákona o myslivosti. Myslivost tudíž nelze v jejím celku považovat za zemědělskou výrobu nebo zemědělské podnikání ve smyslu zákona o zemědělství.

Na mysliveckou činnost však nelze aplikovat ani živnostenský zákon a nelze příjmy z ní považovat za příjmy ze živnosti podle §7 odst. 1 písm. b. Obsah živnosti poskytování služeb pro hospodaření v lesích a myslivosti je definován v přílohách k vládním nařízením a obsah volné živnosti je ve vztahu k myslivosti definován jako úprava loveckých trofejí a jiná obdobná činnosti, rovněž jako poskytování odchytových zařízení pro přemísťování zvěře odchycené nebo usmrcené a služby při produkci (jako stažení, vypnutí, očištění a podobně), kůží a kožešin usmrcené zvěře. Nepokrývá tedy poplatkový odstřel zvěře s doprovodem. Živností tak není myslivost či výkon práva myslivosti, ale poskytování služeb pro tuto činnost. Podle daného rozhodnutí nelze příjem za poplatkovým odstřel ani posoudit jako příjem z výkonu nezávislého povolání. Jako důvod je uváděn charakter činnosti. Na rozdíl od výkonu nezávislých povolání není kreativita rysem, který by byl rozhodující při výkonu práva myslivosti. Rovněž není dominantní charakteristikou nezávislost při volbě prostředků, jimiž lze zvěř lovit. Naopak zákon o myslivosti stanoví celou řadu omezení, která je třeba při výkonu práva myslivosti dodržet. Podle § 3 odst. 2 zákona o myslivosti, je uživatel honitby popřípadě její nájemce povinen udržovat stav zvěře mezi minimálním stavem a normovaným stavem zvěře, který je stanoven v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti. Tomuto omezení je podroben i tzv. poplatkový odstřel. Mezi další zákonná omezení patří například i to, že nájemce je povinen předkládat pronajímateli návrh mysliveckého hospodaření a tento má právo návrh připomínkovat. V případě, že není dosaženo shody při projednávání plánu mysliveckého hospodaření, je zde stanovena povinnost předložit návrh státnímu orgánu myslivosti. Tímto je nájemce dosti omezen ve volbě prostředků, kterými bude výkon práva realizovat.

Účelem poplatkového odstřelu s doprovodem není primárně realizovat odstřel a pobírat za tuto činnost příjem v podobě poplatků, ale zajistit řádnou péči o zvěř i vzhledem k aktuálnímu stavu zvěře v honitbě. V závěru rozhodnutí je stanoveno, že příjem z poplatkového odstřelu s doprovodem, nelze považovat za příjem z podnikání či jiné samostatné výdělečné činnosti. Pokud však tento příjem vznikne, je třeba je považovat za tzv. další příjem podle § 10 zákona o daních z příjmu. Základem daně v tomto případě je příjem snížený o prokazatelně vynaložené výdaje (§ 10 odst. 4 zákona o daních z příjmu).

K výkonu práva myslivosti se vyjádřil i Nejvyšší soud v rozhodnutí NS sp. Zn. Cdo 3006/ 2000 ze dne 17.10.2002. V tomto rozhodnutí soud říká, že výkon práva myslivosti neplyne přímo z vlastnického práva k honebnímu pozemku, ale závisí na splnění dalších podmínek vyplývajících ze zákona o myslivosti. Zákon o myslivosti svými ustanoveními veřejnoprávního charakteru omezuje práva vlastníku honebních pozemku v zájmu ochrany myslivosti, jak je definováno v § 1. Jde o případ, kdy je vlastnické právo omezeno na základě zákona ve veřejném zájmu podle § 128/1 občanského zákoníku.

Jako další rozhodnutí týkající se myslivosti je možno uvést rozsudek Nejvyššího správního soudu 5 As 21/2011. Ukazuje, jak je provázán zákon o myslivosti se zákonem o přestupcích, správním řádem ale i v podstatě celým právním řádem. V daném rozhodnutí jsou uvedeny odkazy až na články Ústavy ČR. Toto rozhodnutí mě zaujalo právě touto provázaností, kdy od problému, který spočíval v neoznačení zvěře nesnímatelnou plombou se soud vyjadřuje i k dalším otázkám. Rozsudkem rozhodl Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu v Brně. Rozhodnutí zrušil a vrátil věc soudu k dalšímu řízení. Věc se týkala rozhodnutí Městského úřadu Kyjov, kterým byl žalobce uznán vinným. Žalobce po provedené dohledávce neoznačil srnce nesnímatelnou plombou, čímž porušil § 49/1 zákona o myslivosti a spáchal tím přestupek podle § 63/ 2 daného zákona a byla mu uložena pokuta 4000 Kč. Odvolání bylo úřadem zamítnuto, úřad rozhodnutí potvrdil. Krajský soud rozhodnutí zrušil pro vady řízení. Městský úřad pochybil tím, že v rozporu s § 51/2 správního řádu nevyrozuměl žalobce o provádění výslechů. Podle §51/2 správního řádu, podle něhož musí být účastníci o provádění důkazů mimo ústní jednání vždy včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení (tuto povinnost nemá správní orgán vůči účastníkovi, který se vzdal práva účasti při dokazování). Vzhledem k tomu, že zákon o přestupcích č. 200/ 1990 Sb. neobsahoval odlišnou úpravu, uplatní se ustanovení § 51/2

správního řádu. Ustálená judikatura NSS a ÚS zastává názor, že provedení výslechu svědka bez přítomnosti účastníka správního řízení, aniž by byl o konání výslechu předem upozorněn, je nezákonným upřením práva účastníka řízení, účastnit se výslechu svědka a práva klást otázky. Tato práva jsou garantována v čl. 38/2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo na to, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům (př..rozsudek NSS pod č.1181/ 2007 Sb. ze dne 21.2.2007)

V daném případě nebylo sporu o skutkové otázce, popsany skutek potvrdil i žalobce ve své výpovědi. Ale v daném případě šlo o spor týkající se právního posouzení jednání žalobce. Dané jednání spočívalo ve slovení zvěře za hranicí honitby, přenesení zpět do honitby, kde byla zvěř původně pouze postřelena a neoznačení ihned nesnímatelnou plombou, nepředložení dokladu myslivecké strážní ze sousední honitby. Žalobce tvrdí, že dané jednání není porušením §49/1 zákona o myslivosti, říká, že zvěř označit chtěl, že mu v tom zabránila myslivecká stráž. Žalobce předpokládá, že povinnost označit příslušný kus spárkaté zvěře nesnímatelnou plombou ihned po ulovení, nalezení nebo dohledání, je splněna i když je zvěř označena s několika minutovým odstupem a že označení zvěře nemusí být nutně prvním úkonem.

S tímto názorem žalobce však soud nesouhlasí. Podle § 49/ 1 každý kus ulovené nebo nalezené užitkovatelné zvěře, musí být ihned po ulovení označen nesnímatelnou plombou. Zúčtovatelné plomby vydává uživatelům honiteb orgán státní správy myslivosti. Způsob označení pak upravuje vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 v § 29/1. Daná vyhláška upravuje též způsob výdeje plomb oprávněným osobám a jejich evidenci. Potvrzuje tedy účel § 49 zákona o myslivosti, jehož smyslem je zajistit účinnější kontrolu nad tím, zda došlo k oprávněnému ulovení příslušného kusu spárkaté zvěře. Tomuto účelu odpovídá pouze takový výklad, podle něhož, nejde-li o společný lov spárkaté zvěře, musí oprávněný lovec případně jiná oprávněná osoba, vždy označit tuto zvěř plombou skutečně a bez jakéhokoliv odkladu po jejím ulovení, nalezení, dohledání. Tedy dříve než budou provedeny jakékoliv jiné úkony nebo manipulace se zvěří, toto rozhodnutí navazuje na již existující judikaturu NSS (29.1.2009 čj. 7 As 74/ 2008- 47). Soud i upozornil na to, že ze spisu nevyplývá, že by mu bránily nějaké objektivní okolnosti.

2. Státní správa myslivosti

Zákon o myslivosti upravuje státní správu myslivosti v sedmé části, kterou ještě dále dělí na tři hlavy: orgány státní správy myslivosti a jejich působnost, dozor v myslivosti a podpora mysliveckého hospodaření a spolkové činnosti.

2.1 Orgány státní správy myslivosti

V souvislosti s provedenou reformou veřejné správy po roce 2000 došlo k zásadním změnám ve struktuře orgánů státní správy myslivosti. Až do konce roku 2002 náležela většina agendy v této oblasti okresním úřadům. Po jejich zániku převzaly jejich kompetence nově vzniklé kraje a obce s rozšířenou působností.

Státní správa myslivosti má tři stupně. Ústředním orgánem je Ministerstvo zemědělství; na území národních parků plní tuto funkci Ministerstvo životního prostředí.⁹¹ Na území krajů je orgánem státní správy myslivosti krajský úřad a tato oblast spadá do přenesené působnosti. Na území obce je orgánem státní správy obecní úřad obce s rozšířenou působností. Co se týče pozemků určených pro obranu státu (vojenských újezdů), vykonává Ministerstvo zemědělství působnost obcí a krajů v přenesené působnosti.

Jak uvádí důvodová zpráva k zákonu o myslivosti, dělba přenesené působnosti v myslivosti mezi kraje a obce je navržena tak, aby kraje měly působnost, která jednak přesahuje územní obvod obcí, tj. především tvorba oblastí chovu zvěře a agenda s tím spojená, a jednak uznávání honiteb, při němž je nutno vyloučit působení místních vlivů. Ostatní převážná většina státní správy myslivosti je vykonávána obcemi v přenesené působnosti.⁹²

Působnost Ministerstva zemědělství

---

⁹¹ K této problematice blíže: Moucha, P.: Myslivost v chráněných územích. In: Myslivost – její poslání a význam v kulturní krajině. Sborník referátů, České Budějovice, JČU, 2003, str. 30 – 34.

⁹² Důvodová zpráva k návrhu zákona o myslivosti z 8. prosince 2001, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, sněmovní tisk 788/0.

Působnost ministerstva zemědělství upravuje zákon o myslivosti v ustanovení § 58. Nemělo by smysl zde taxativně vyjmenovávat všechna jeho oprávnění, proto zde zmíním pouze ty nejdůležitější. V prvním odstavci stanoví zákon jednotlivé působnosti Ministerstva zemědělství, kdy je vydáváno rozhodnutí ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., o správním řízení. Druhý odstavec výše uvedeného paragrafu obsahuje další kompetence ministerstva, jako např. řízení výkonu státní správy myslivosti, organizace mysliveckého výzkumu a podílí se na vzdělávání v myslivosti, vypracování koncepce rozvoje myslivosti, zabezpečuje provádění vyšších odborných mysliveckých zkoušek či podporuje vybrané činnosti myslivosti poskytováním služeb nebo finančních příspěvků, zejména v oblastech výchovy a vzdělávání, podpory ohrožených a vzácných druhů zvěře, vyhodnocení chovu zvěře a chovatelských přehlídek, osvěty a propagace myslivosti, zlepšování životního prostředí zvěře, myslivecké kynologie, sokolnictví a chovu dravců, využití dravců v ochraně rostlin, preventivních veterinárních opatření a zdolávání nákaz v chovech zvěře.

Působnost krajů

Působnost krajů je upravena v následujícím paragrafu zákona o myslivosti, který má stejnou strukturu jako ustanovení o působnosti Ministerstva zemědělství. Kraj v přenesené působnosti rozhoduje (vydává správní rozhodnutí) např. v následujících oblastech: vydání souhlasu s chovem zvěře v zajetí, vymezení oblastí pro chov zvěře, prohlášení dalších pozemků za nehonební či povolení použití dravců jako loveckých. Do působnosti krajů náleží dále vedení agendy týkající se oblastí pro chov zvěře, organizace chovatelské přehlídky v oblastech pro chov zvěře, zpracování statistických hlášení o myslivosti či spolupráce s občanskými sdruženími, které působí v myslivosti, a ostatní veřejnosti.⁹³

Působnost obcí

Co se týče působnosti obcí, tu vymezuje zákon o myslivosti v ustanovení § 60 negatorním způsobem, tzn. že ve všech případech, které nejsou uvedeny v ustanoveních

---

⁹³ K tomu blíže: Březina, J.: Úloha mysliveckého hospodaření se zvěří při zajišťování státní správy z pohledu Krajského úřadu. In: Myslivost – její poslání a význam v kulturní krajině. Sborník referátů, České Budějovice, JČU, 2003, str. 17 – 18.

§§ 57 až 59 zákona vykonávají státní správu na úseku myslivosti obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Jsou to tedy všechny oblasti, které nespádají do kompetence Ministerstva zemědělství a krajů v přenesené působnosti.

V praxi leží těžiště rozhodování ve správním řízení právě u obcí s rozšířenou působností, které jsou příslušné např. pro uznávání, změny či zánik honiteb, registraci honebních společenstev či pro vydávání loveckých lístků. O jejich konkrétních úkolech bylo pojednáno výše vždy u dílčích podkapitol.

2.2 Dozor v myslivosti

Dodržování zákona o myslivosti, jeho prováděcích předpisů a rozhodnutích vydaných na jeho základě přísluší kontrolovat všem třem stupňům orgánů státní správy myslivosti. Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí dozírají na dodržování práva ostatními orgány státní správy myslivosti, dále pak fyzickými a právníckými osobami.

Skutečnost, zda uživatelé honiteb myslivecky hospodaří v souladu se zákonem o myslivosti, tento zákon jakož i další prováděcí předpisy dodržují, provádějí ochranu myslivosti a dodržují zásady chovu zvířete, přísluší kontrolovat krajům a obcím v přenesené působnosti.

Zákon v ustanovení § 61 odst. 3 upravuje možnost ukládat opatření k odstranění nedostatků. Ustanovení o dozoru a oprávnění orgánu dozoru ukládat opatření k odstranění zjištěných nedostatků v právní úpravě dle předchozího zákona o myslivosti zcela chyběla.⁹⁴ Orgány státní správy myslivosti jsou oprávněny ukládat rozhodnutím opatření k odstranění zjištěných nedostatků a opatření ke zlepšení. V případě nutnosti mohou rozhodnout o omezení užívání honitby do doby odstranění nedostatků nebo jejich příčin. Otázkou však je, zda orgány státní správy myslivosti tyto kontroly v honitbě skutečně provádějí a zda je tedy kontrola dodržování výkonu práva myslivosti efektivní?

K výkonu funkce jsou oprávněni odborní zaměstnanci orgánů státní správy myslivosti nosit při výkonu své funkce služební stejnokroj, který je specifikován v již výše uvedené prováděcí vyhlášce č. 244/2002 Sb. Vedoucí orgánů státní správy myslivosti stanoví

⁹⁴ Důvodová zpráva k návrhu zákona o myslivosti z 8. prosince 2001, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, sněmovní tisk 788/0.

okruh odborných zaměstnanců těchto orgánů, kterým se k výkonu jejich funkce stejnkroj přiděluje.

2.3 Podpora mysliveckého hospodaření a spolkové myslivosti

Poslední hlava sedmé části zákona o myslivosti se věnuje podpoře mysliveckého hospodaření a spolkové myslivosti, která tak má od účinnosti současného zákona o myslivosti zákonný charakter. Jedná se především o podporu finančního charakteru, tzn. poskytování finančních příspěvků např. na zlepšování životního prostředí zvěře, podporu ohrožených druhů zvěře, na chov a výcvik národních plemen loveckých psů a loveckých dravců, na preventivní veterinárně léčebné akce či na chovatelské přehlídky a myslivecké výstavy, propagaci a osvětu myslivosti. Finanční příspěvky jsou poskytovány na základě žádosti a na jejich poskytnutí není právní nárok.

Jak již bylo uvedeno výše, stát podporuje spolkovou myslivost nepřímo tím, že ve výběrovém řízení na nájemce honiteb na pozemcích státu mají přednost myslivecké spolky, jejichž sídlo je v místě honiteb, pokud neprojevil zájem o opětovné uzavření nájemní smlouvy dosavadní nájemce podle ustanovení § 33 odst. 3.

Spolupráce mezi orgány státní správy myslivosti a mysliveckými organizacemi (např. s nejrozšířenější Českomoravskou mysliveckou jednotou) je velmi důležitá, neboť tímto způsobem lze usměrnit mysliveckou činnost. Myslivci jsou tak při výkonu práva myslivosti povinni dodržovat nejen zákonná ustanovení, nýbrž i vnitřní řády těchto organizací,⁹⁵ kde je zakotvena myslivecká morálka, etika a zčásti i zvykové právo. Myslivecké organizace vysílají své členy i do Myslivecké rady zřízené ministrem zemědělství jako poradního orgánu ministra.

3. Srovnání české a bavorské právní úpravy myslivosti

Pro Spolkovou republiku Německo jakožto federativní stát je charakteristická dělba legislativní pravomoci mezi spolek a jednotlivé spolkové země. Oblast právní úpravy

---

⁹⁵ K tomu blíže např. Červený, J. a kol.: Encyklopedie myslivosti, Praha, Ottovo nakladatelství, 2004, str. 68.

myslivosti náleží do takzvaného konkurenčního zákonodárství, tzn., že myslivost je regulována jak právními normami spolku, tak i zemí, které ty spolkové dále konkretizují a rozvádějí. Existuje tedy jeden spolkový honební zákon a 16 zemských honebních zákonů. Spolkový honební zákon pochází z 29. listopadu 1952 (BGBl. I S. 780) a byl několikrát novelizován. Úplné znění tohoto zákona bylo publikováno ve spolkovém věstníku dne 29. září 1976 (BGBl. I. S. 2849).

Jeho úvodní ustanovení mají podrobnou strukturu jako náš zákon o myslivosti. Právo myslivosti je definováno jako výlučné oprávnění lovit na určitém území divoce žijící zvěř, kterou je možné obhospodařovat lovem, dále jako právo chovat zvěř, lovit jí a přivlastňovat si jí. S právem myslivosti je zároveň spojena povinnost zvěř chránit. Spolkový zákon obsahuje rovněž u stanovení, dle kterého je nutné při výkonu myslivosti zachovávat pravidla myslivecké etiky. V ustanovení § 2 jsou taxativně vymezeny druhy zvěře, které lze obhospodařovat lovem; zvěř je rozdělena na srstnatou a pernatou, což odpovídá českému členění dle předchozího zákona o myslivosti č. 23/1962 Sb.

Právo myslivosti náleží vlastníkovu pozemků a je s vlastnictvím neodlučitelně spjato. Není ho však možné chápat jako samostatné věcné právo. Právo myslivosti lze vykonávat pouze v honitbách, které mohou být buď vlastní nebo společenstevní. Německá právní úprava rozlišuje rovněž pozemky na honební a nehonební, avšak spolkový honební zákon nehonební pozemky blíže nespecifikuje.

Česká a německá právní úprava se liší především ve výši minimální výměry honitby a rovněž v tom, že stanoví rozdílnou výměru pro honitbu společenstevní a vlastní. Vlastní honitba (tzn. honitba patřící jednomu vlastníkovu) musí dosahovat minimální rozlohy 75 hektarů, přičemž jednotlivé spolkové země mohou stanovit vyšší minimální výměru. Všechny ostatní honební pozemky v obci, které nenáleží k vlastní honitbě, tvoří honitbu společenstevní. Její výměra musí činit minimálně 150 hektarů. Zákon připouští vytvoření nové honitby odtržením od stávající společenstevní, avšak každá po odtržení musí mít minimálně 250 hektarů. Stejně jako v České republice přísluší výkon práva myslivosti honebnímu společenstvu, které je zastupováno honebním výborem.

Honební společenstvo může právo myslivosti vykonávat ve vlastní režii nebo může honitbu pronajmout. Nájemní smlouva musí mít písemnou formu a musí být uzavřena nejméně na devět let, přičemž spolkové země mohou tuto dobu ještě prodloužit. Nájemcem honitby se může stát pouze osoba, která vlastní platný lovecký lístek a takový

již předtím po tři roky v Německu vlastnila. Nájemní smlouvu je nutné zaslat příslušnému orgánu správy myslivosti, který může tuto smlouvu prohlásit za neplatnou.

Lovecký lístek se vydává jako roční, nejdéle však na tři roky nebo jako denní na 14 dní a platí ve všech spolkových zemích. Podmínkou je složení zkoušky z myslivosti, která se skládá z písemné a ústní části, jakož i ze střelecké zkoušky. Podrobnosti stanoví zemské zákony. Osobám mezi 16 – 18 rokem věku může být vystaven lovecký lístek pro mladistvé, který může mladiství využívat však pouze v doprovodu dospělé osoby znalé myslivosti.

V páté části obsahuje spolkový honební zákon opatření k ochraně zvěře, tedy zakázané způsoby lovu, zákaz rušení zvěře, doby hájení a doby odlovu, které jsou upraveny v prováděcí vyhlášce.

V následující části zákona lze nalézt ustanovení o myslivecké strážci, která musí být držitelem loveckého lístku a k této funkci ustanovena příslušným úřadem. Myslivecké strážci náleží práva a povinnosti policisty.

Německá právní úprava řeší poměrně podrobně otázku náhrady škody způsobené zvěří a nájemcem honitby. Právo na náhradu škody se promlčí, pokud poškozený škodnou událost nenahlásí na místně příslušném úřadě do týdne od doby, kdy se o vzniku škody dozvěděl. Pokud se jedná o škody na lesních porostech, stačí, když je škoda u místně příslušného úřadu oznámena dvakrát ročně, a to do 1. května a 1. října. Spolkové země mohou stanovit vlastní postup pro odstranění škodné události, kdy do úvahy připadá její povinné projednání před správním orgánem předtím, než se poškozený obrátí na soud.

Zvláštností německého trestního práva a správního práva trestního je skutečnost, že není kodifikováno pouze v jednom právním předpise jako u nás, nýbrž jeho ustanovení nacházíme v jednotlivých zákonech. Za lov druhů zvěře, které nelze obhospodařovat lovem nebo za lov zvěře mimo dobu odlovu lze uložit trest odnětí svobody až na pět let. Za přestupek porušující ustanovení honebního zákona lze uložit pokutu až do výše pěti tisíc euro.

Jelikož je myslivost upravena i na zemské úrovni, rozhodla jsem se českému čtenáři blíže přiblížit právní úpravu myslivosti v největší spolkové zemi Bavorsku. Bavorský honební zákon byl schválen 13. října 1978 (BayRS V, S. 595) a proveden vyhláškou z 1. března 1983 (GVBl 1983, S. 51). Bavorský honební zákon se skládá z dvanácti částí: I.

zásady, II. honitby, III. účast třetích osob na výkonu práva myslivosti, IV. ochrana zvěře a jejích přírodních podmínek, V. podpora myslivosti, VI. výkon myslivosti, VII. ochrana myslivosti, VIII. škody způsobené zvěří a na zvěří, IX. obchodování se zvěří, X. organizace, příslušnost, řízení, XI. trestní předpisy, XII. přechodná a závěrečná ustanovení. Níže se budu zabývat pouze některými odlišnostmi, které upravuje bavorský honební zákon.

Minimální výměra vlastní honitby činí v Bavorsku 81,755 hektarů, a pokud se tato nachází v horách tak je to 300 hektarů. Vlastní honitby se mohou se souhlasem orgánu správy myslivosti rozdělit na více samostatných honiteb, avšak nově vzniklá honitba musí mít minimální rozlohu 250 hektarů, a pokud se tato nachází v horách tak musí mít minimálně 500 hektarů. Bavorský honební zákon upravuje rovněž státní honitby, což je vlastní honitba ve vlastnictví bavorského státu. Zde také stát vykonává právo myslivosti sám nebo ho pronajme. Minimální výměra společenské honitby činí 250 hektarů, pokud se tato nachází v horách tak je to 500 hektarů. Honební společenstvo je veřejnoprávní korporací a je podřízeno státnímu dohledu orgánů myslivosti. Honební společenstvo může omezit pronájem honitby pouze na okruh jeho členů. Nájemní doba je závislá na tom, jaká zvěř se v honitbě nachází. Honitby s vysokou zvěří jsou pronajímány na dvanáct let, kdežto honitby s drobnou zvěří na devět let. Počet nájemců honitby je omezen na dva u honiteb s výměrou do 250 hektarů (do 500 hektarů u horských honiteb); na dalších započatých 250 hektarů (500 hektarů) zákon připouští dalšího spolunájemce. V Bavorsku je ovšem omezena maximální výměra honitby, na které může jeden nájemce vykonávat právo myslivosti, na 2000 hektarů.

Bavorský honební zákon zakotvuje institut tzv. ochranné společenství, který je českému právu neznámý. Majitelé sousedních honiteb mohou vytvořit ochranné společenství, jehož účelem bude vyvážená ochrana zvěře a jednotné velkoprostorové řízení chovu. Ze svého středu si zvolí předsedu a místopředsedu, kteří pak jménem společenství jednají.

Soustava orgánů státní správy myslivosti je v Bavorsku třístupňová. Na vrcholu stojí Státní ministerstvo zemědělství a lesnictví jako nejvyšší myslivecký úřad; dále jsou to vlády jako vyšší myslivecké úřady a krajské správní orgány jako nižší myslivecké úřady.

V. Závěrem

Jak uvedl Ústavní soud, v podmínkách České republiky jsou myslivost a právo myslivosti společenskými aktivitami aprobovanými státem k ochraně a rozvoji jedné ze složek životního prostředí – zvěře. Zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb. nepředstavuje úpravu myslivosti jako zájmové aktivity, ale ve svém základu jako cílevědomé a regulované činnosti k ochraně a rozvoji přírody. Zejména z důvodu negativních jevů při výkonu myslivosti, které jsou spojeny s komunistickým režimem, došlo ve společnosti v předchozím období a doposud dochází k posunům ve vnímání myslivosti. K tomu, aby bylo dosaženo společensky žádoucího účelu sledovaného zákonem, je třeba systematické výchovné činnosti a důsledného naplňování principů myslivosti v praktickém životě.⁹⁶ Chov zvěře ve volnosti i v oborách směřuje na jedné straně k dosažení určitého zisku, na straně druhé lov zvěře plní i další, nehmotné potřeby člověka (ozdravné, sportovní, rekreační, záliby apod.). Za těchto podmínek reprezentuje myslivost určitou práci, která je spojená s chovem zvěře a poté s určitou odměnou – tedy lovem.⁹⁷

Realizace myslivosti a práva myslivosti je v obecné rovině legitimním omezením vlastnického práva a jejich prostřednictvím naplňuje stát svou ústavní povinnost zakotvenou v čl. 7 Ústavy.⁹⁸ Bude tedy třeba nalézt rovnováhu mezi veřejným zájmem, k jehož realizaci myslivost bezpochyby patří, a mezi ochranou základních práv jednotlivce. Omezení vlastnického práva je spojeno především s povinností strpět výkon práva myslivosti na pozemcích vlastníka. V tomto ohledu je nutno do budoucna změnit celý systém vztahů mezi uživatelem honitby, honebními společenstvy a vlastníky honebních pozemků. Musí zákonitě dojít ke změně nazírání na myslivost nejen jako na zájmovou činnost, nýbrž i jako na činnost hospodářskou se všemi jejími klady a zápory, které takovéto pojetí sebou přináší. Jako neodvratitelná nutnost se mi jeví právě nalezení přiměřené, pro držitele honitby únosné a co možná nejvíce spravedlivé náhrady za užívání honebních pozemků, která by odpovídala míře omezení vlastnických práv k honebnímu pozemku.

---

⁹⁶ Nález Ústavního soudu z 13. prosince 2006 Pl. ÚS 34/03.

⁹⁷ Viz Zabloudil, F.: Lov zvěře podle právních norem v posledních 100 letech. In: Myslivost – její poslání a význam v kulturní krajině. Sborník referátů, České Budějovice, JČU, 2003, str. 53.

⁹⁸ Nález Ústavního soudu z 13. prosince 2006 Pl. ÚS 34/03.

Další otázkou, se kterou by se měl zákonodárce při možné novelizaci zákona o myslivosti vypořádat, je stanovení minimální výměry honitby. Dle současného zákona musí mít honitba rozlohu o minimálně 500 hektarech. Již při diskuzích probíhajících před jeho přijetím se objevil střet mezi dvěma skupinami osob: první skupina zastávala pojetí malých honiteb, přičemž argumentovala právní úpravou v sousedních německy mluvících státech, kde se minimální výměry pohybují již od 75 hektarů. Druhá skupina naopak zastávala stanovisko, že smysluplně myslivecky hospodařit lze pouze na honitbách o minimální výměře 500 hektarů. Jsem přesvědčena o tom, že je nutné nalézt nějaký kompromis, který by vyhovoval oběma skupinám. Myslím si, že nelze paušálně tvrdit, že se na velkých honitbách automaticky hospodaří lépe a kvalitněji, než na honitbách o menší výměře. Nejsm přesvědčena o tom, že se např. v Rakousku, kde činí minimální výměra honitby 115 hektarů, hospodaří hůře než např. v Polsku, kde tato výměra přesahuje 3000 hektarů. V německy mluvících zemích hrají velkou roli rovněž tradice, myslivecká morálka a etika jakožto neprávní pravidla chování; ačkoliv jsou tyto neprávní normativní systémy u nás také poměrně rozvinuty, dochází často k jejich překračování. Odborníci z řad lesnické fakulty ČZU dokonce v reakci na připravovanou novelu zákona o myslivosti sepsali petici za zachování minimální výměry 500ha a to z toho důvodu, že účelně myslivecky hospodařit není možné na malých honitbách.

Jsem toho názoru, že kompromis by se mohl pohybovat okolo minimální výměry 350 – 400 hektarů. To je výměra, kterou jsou schopni vlastníci pozemků dát dohromady a vytvořit vlastní honební společenstvo a pozemky užívat. Za současného stavu, kdy se honitba skládá ze stovek malých honebních pozemků, je prakticky nemožné, aby si vlastníci pozemků nesouhlasící s dosavadním hospodařením uživatele honitby vytvořili jiné honební společenstvo (které by honitbu pronajalo jinému uživateli honitby), neboť požadovanou výměru 500 hektarů neseženou. Záležet bude vždy také na představiteli obce, jaký vztah má k osobám, kteří chtějí založit nové honební společenstvo, neboť obec je většinou největším vlastníkem honebních pozemků a její hlasy budou rozhodovat. Menší výměra honitby by mohla rovněž zvýšit zájem některých majitelů pozemků o účast na dění ohledně honebního společenstva, která je dnes prakticky nulová.

Zákonodárce by se mohl dále zamyslet, zda neumožnit podnájem honitby, jako je to např. v jiných sousedních státech. Smyslem současného zákazu je potřeba přesného rozdělení práv a povinností mezi držitelem honitby a jejím uživatelem (nájemcem) při výkonu práva myslivosti, jakož i potřeba kvalitního obhospodařování honitby. Pokud by

zákon podrobně upravil i tato práva a povinnosti, dokáží si tento institut v praxi představit.

Poslední doporučení de lege ferenda se týká okruhu osob, kterým může být honitba pronajata. Dnes to může být pouze občan České republiky, který splní další podmínky. Myslím si, že v době, kdy se Česká republika skoro ve všech oblastech plně integrovala do struktur Evropské unie, pozbývá příslušné ustanovení svého významu. Jsem toho názoru, že obava z „výprodeje“ českých honiteb do rukou cizinců není již dnes na místě. Je možné, že dobře ekonomicky situovaný cizinec bude o honitbu pečovat lépe než některá česká myslivecká sdružení.

Myslivost a její právní úprava mají v českém právním řádu své neopominutelné místo. Je však nutné, aby si myslivci sami vylepšili svou image, která je u veřejnosti nyní poškozená. Práci bych zakončila uvedením pasáže z publikace „Obrana myslivosti“: „Je naším přáním, aby myslivci byli lepší než řadoví občané, bohužel tomu tak není. Selhání jedinců v myslivosti je stejně časté jako u všech profesí (politici, podnikatelé, lékaři, právníci, řidiči...). Nezbyvá nic jiného, než tyto negativní jevy cíleně snižovat na minimum. Je velká škoda, že myslivci nemají vlastní disciplinární orgán a přestupky proti myslivosti řeší ze zákona k tomu určené orgány. Sportovci svoje disciplinární nástroje mají například v podobě trestného střílení, červené karty až po úplný zákaz činnosti a přitom žádné zákony neporušují.... K menším přestupkům bude stále docházet, nutné je, aby nebyly časté a byly méně závažné. Nikdo není přece dokonalý a ,i svatí údajně několikrát denně zhřešili“.⁹⁹

---

⁹⁹ Viz Feuereisel, J., Libosvár, F.: Obrana myslivosti, Myslivost, Praha, 2009, str. 27.

Použitá literatura

Monografie

Andreska, Jiří, Andresková, Romana: Tisíc let myslivosti. Vimperk: Tina, 1993

Bednář, Vladimír: Práva a povinnosti myslivecké stráže. Právní výklad a využití pravomocí v praxi. Praha: Druckvo, 2004

Čechura, Vladimír a kol.: Myslivost a právo. Praha: ORAC, 2000

Červený, Jaroslav a kol.: Encyklopedie myslivosti. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004

Damohorský, Milan, Smolek, Martin: Zemědělské právo. Učební pomůcka. Praha: IFEC, 2001

Feuereisel, Josef, Libosvár, František: Obrana myslivosti. Myslivost: Praha, 2009

Hromas, Josef a kol.: Myslivost. Písek: Matice lesnická, 2000

Hromas, Josef: Myslivecko-ochranářská legislativa. Brno: MZLU, 2000

Kánský, Zdeněk: Zákon o myslivosti. Praha: V. Linhart, 1948

Kolda, František: Myslivost. O lovu, zvěři a zákonech. Praha: Plot, 2004

Kollár, František: Honební společenstva, honitby: soubor informací a vzorů doporučených tiskopisů. Praha: Druckvo Tisk, 2002

Mottl, Stanislav: Myslivecká příručka. 2. přepracované vydání. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1970

Rakušan, Ctirad: Základy myslivosti. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1979

Schelle, Karel, Tauchen, Jaromír, Čuhelová, Jana a kol.: Základy občanského práva. Ostrava: KEY Publishing, 2009

Soukup, Tomáš, Kánský, Zdeněk: Nové předpisy o myslivosti. Praha: V. Linhart, 1941

Soukup, Tomáš, Pivrnec, Rudolf: Zákon o myslivosti. Praha: Československý kompas – Orbis, 1948

Staněk, Jiří, Řehák, Libor: Nové postavení a úkoly stráží. Praha: VENATOR, 2000

Zeis, Egon: Zákony lesní, honební, rybářské a o ochraně výroby zemědělské platné v zemi české a moravsko-slezské. Praha: Československý kompas, 1937

Jiří Jelínek a kolektiv: Trestní právo hmotné, Leges 2010

Články v odborných periodických a sbornících

Březina, J.: Úloha mysliveckého hospodaření se zvěří při zajišťování státní správy z pohledu Krajského úřadu. In: Myslivost – její poslání a význam v kulturní krajině. Sborník referátů. České Budějovice: JČU, 2003, s. 17 – 18.

Dědina, Matěj: Pohyb psů v honitbě. In: Svaz měst a obcí ČR. Dostupný ze systému ASPI pod ident. číslem: LIT32975CZ.

Hanzal, Vladimír: Poslání a význam myslivosti. In: Myslivost – její poslání a význam v kulturní krajině. Sborník referátů. České Budějovice: JČU, 2003, s. 5.

Hruška, Jakub: Nová vyhláška o mysliveckém hospodaření č. 553/2004 Sb. In: Svět myslivosti. 2005, Roč. 6., č. 1., s. 28.

Chludil, Ivan: Nový zbrojní zákon z pohledu myslivce. In: Svět myslivosti. 2002, Roč. 3., č. 6., s. 18.

Konečný, Marek: Usmrcování psů v honitbě ve světle nového zákona o myslivosti. In: Svět myslivosti. 2002, Roč. 3., č. 7., s. 6.

Jelínek, Roman: Předcházení škod na zemědělských plodinách a lesních porostechII. In: Myslivost, roč. 2007, č. 3, s. 5 – 7.

Jirát, Josef: Je co zlepšovat v mysliveckém plánování a statistice? In: Myslivost, roč. 2004, č. 5., elektronická verze dostupná
<http://www.myslivost.com/Casopis-Myslivost/Myslivost/2004/Kveten---2004/Je-co-zlepsovav-mysliveckem-planovani-a-statisti.aspx>

Moucha, Petr: Myslivost v chráněných územích. In: Myslivost – její poslání a význam v kulturní krajině. Sborník referátů. České Budějovice: JČU, 2003, s. 30 – 34.

Růžička, Jaroslav: Vyhláška o mysliveckém plánování. In: Myslivost, roč. 2004, č. 12, elektronická verze dostupná
<http://www.myslivost.com/Casopis-Myslivost/Myslivost/2004/Prosinec---2004/Vyhlaska-o-mysliveckem-planovani.aspx>.

Kostík, R.: Členství v honebním společenstvu. In: Právní fórum. 2009, č. 1, s. 28.

Novák, Rudolf: K prohlašování honebních pozemků za nehonební. In: Myslivost, roč. 2004, č. 1, el. verze dostupná z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2004/Leden---2004.aspx>

Novák, Rudolf: Náhrada škod zvěří na lesních porostech a zemědělských kulturách. In: Myslivost, Ročník 2003, č. 5, s. 11. Dostupné z:
<http://www.myslivost.com/Casopis-Myslivost/Myslivost/2003/Kveten---2003/Nahrada-skod-zveri.aspx>.

Růžička, Jaroslav: Problematika myslivosti. In: Používání nového správního řádu při rozhodování podle zákonů lesního, o myslivosti a obchodu s reprodukčním materiálem. Praha: ČSVST, 2006, s. 16.

Růžička, Jaroslav: Vyhláška o mysliveckém plánování. In: Myslivost, roč. 2004, č. 12, elektronická verze dostupná

<http://www.myslivost.com/Casopis-Myslivost/Myslivost/2004/Prosinec---2004/Vyhlaska-o-mysliveckem-planovani.aspx>

Staněk, J.: Paragrafy s otazníkem. In: Svět myslivosti. 2003, Roč. 4., č. 5., s. 12.

Vávrová, Eva: Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu práva myslivosti. In: Svět myslivosti. 2007, Roč. 8., č. 11., s. 10.

Vedral, J.: Obec jako člen honebního společenstva. In: SMO.-Svaz měst a obcí., roč. 2003, dostupný z ASPI pod ident. číslem LIT25112CZ.

Wolf, Robert: Myslivecká zařízení pro intenzivní chov zvěře. In: Myslivost – její poslání a význam v kulturní krajině. Sborník referátů. České Budějovice: JČU, 2003, s. 48 – 52.

Zabloudil, František: Lov zvěře podle právních norem v posledních 100 letech. In: Myslivost – její poslání a význam v kulturní krajině. Sborník referátů. České Budějovice: JČU, 2003, s. 53.

Internetové zdroje

<http://www.myslivost.com/Poradny/Pravni-poradna/odmitnuti-pricleneni-pozemku>

Summary

As the constitutional court said: „in the conditions of Czech republic hunting and the law of hunting are social activities allowed by state for the protection and development one part of the environment – game. The law of hunting number 449/2001 Sb. does not deal with arrangement of hunting as a social activity only. But this law deals with hunting as a purposeful and regulated activity consisting to the protection and developing of the nature. Because of some negative phenomenon connected with communism hunting has been seen in a different way and it is still perceived in a different way.

To achieve the social desirable purpose of this law there is a need of systematic educational activity and consistent achievement the principles of hunting in the practical life. The raising animals in the free nature and its preservation leads to the one of the profit of hunting. On the other hand it accomplishes also personal non material need (healthy ,sporting, holiday, hobby, etc..) In this conditions hunting represents certain work which is connected with raising animals and then with reward – so hunt some game.

In a general level the realization of hunting and the law of hunting is a legitimate restriction of the property law. In this way state fills its constitutional obligation which is said in article number 7 of Constitution. It will be important to find stability between public interest in which hunting belongs to and between protection of basic rights of individual person. The restriction of property law is connected first of all with the duty to tolerate performance of law of hunting at the owners lands. In this context it is necessary to change the whole system of relationship between users of shooting and shooting community and owners of shooting land in the future. The picture of hunting must change. It is not possible to look at it as a hobby activity only but also as economic with all advantages and disadvantages which it brings up.

It seems to me as a non reversible need to find proportion between shooting holders and land owners and to find the way how to make an agreement which would be acceptable for both sides. The compensation for using the land should correspond to the extended restriction made on property rights.

The lawmaker could think about the minimum area of shooting which would be said in the law in the future. About this topic there has been a big discussion. One group is for

---

small area and the other one for bigger. I think that it is not possible to claim that on the bigger shooting is better farming than on the smallest one.

Lawmaker could think about a possibility of subleasing of shooting. If the rights and obligations would be divided between holders and users I can imagine this institute in practice. The last recommendation concerns the circle of people whom the shooting could be rent. Today it can be just citizens of Czech republic as long as he fulfills another conditions. I think when the Czech republic has integrated in this time fully in the structure of European Union there is no more sense to keep that sentence. In my opinion that the fear of clearance czech shooting to hands of citizens is no more relevant. It is possible that the well economic situated citizen will care about shooting better than some czech shooting association

Hunting and its law regulation have non ignorable place in czech legal system. It is necessary to make better image by hunters themselves because their reputation has been damaged in the public in this time.

PŘÍLOHY:

1.Název práce v AJ

„The law regulation of hunting“

2. ABSTRAKT :

Tato diplomová práce se zabývá právní úpravou myslivosti, která má v českém právním řádu nezpochybnitelné místo a ukazuje na tradici právní úpravy myslivosti na území České republiky. Práce se zaměřuje na otázky týkající se honebních společenstev, také na otázky chovu a lovu zvěře, které s výkonem práva myslivosti souvisejí a také na často diskutovaná témata, jimiž jsou otázky náhrady škody. Pozornost je věnována i novému pojetí trestného činu pytláctví, které se stalo aktuální po přijetí nového Trestního zákoníku s účinností od 1.1.2010. Součástí práce jsou i rozhodnutí soudů, která se týkají myslivosti a to nejen z hlediska otázek trestného činu pytláctví, ale i týkající se přestupků a povahy myslivosti a výkonu práva myslivosti vůbec. Těžiště práce spočívá v analýze současné právní úpravy.

3.ABSTRAKT V AJ :

This thesis deals with the law reagation of hunting which has not doubtful place in czech law systém and it shows tradition of law regulation of hunting in the Czech republic.This thesis deals with shooting community also with the responsibility for damage, this work deals with the question of the raising and huntig of the game wich is connected to the law of hunting.There are also said often discussed things as question of responsibility for damge. Some Attention of this thesis is focused on the new conception of poaching according to the new Criminal Code which is effective since 1.1.2010. There are also mentioned some juridical decisions which are concerned with the law of hunting and not only connected to the crime of poaching but also concerned with offences and also with the character of law of hunntig. The work analyses mainly the contemporous law of hunting.

4.KLÍČOVÁ SLOVA V AJ : law of hunting, shooting, community of shooting